

ПОГОДЖЕНО

Радою гімназії

Протокол №2 від 29.12.2022р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні педагогічної ради

Острівцецької гімназії

Городенківської міської ради

Івано-Франківської області

Протокол №3 від 30.12.2022р.

Директор _____В.Гросевич

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВНУТРІШНЮ
СИСТЕМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТИ**

**Острівцецької гімназії Городенківської міської ради
Івано-Франківської області**

**Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти
Острівецької гімназії Городенківської міської ради
Івано-Франківської області**

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Острівецької гімназії розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017, який почав діяти з 28 вересня 2017 року:

Стаття 41. Система забезпечення якості освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів, що створюють її структуру:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- системи планування освітньої діяльності;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

Стаття 42. Система забезпечення якості повної загальної середньої освіти:

- Внутрішня система забезпечення якості освіти формується закладом освіти та має, зокрема, включати механізми забезпечення академічної доброчесності, порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності, види академічної відповідальності педагогічних працівників та учнів за конкретні порушення академічної доброчесності.

- Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти розробляються центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти, затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки та оприлюднюються на їхніх офіційних вебсайтах.

Стаття 38. Керівник закладу загальної середньої освіти затверджує Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в закладі загальної середньої освіти, забезпечити її створення та функціонування.

Стаття 40. Педагогічна рада схвалює правила внутрішнього розпорядку, положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти.

1.2. Це Положення визначає компоненти внутрішньої системи забезпечення якості освіти та процедури вивчення якості освітньої діяльності в закладі освіти та управлінських процесів, враховує специфіку закладу освіти.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях

Безпечне освітнє середовище – це наявність у ньому безпечних умов навчання та праці, комфортної демократичної міжособистісної взаємодії, яка сприяє емоційному благополуччю учнів, педагогів, батьків, відсутність будь-яких проявів насильства та достатньо ресурсів для їх запобігання, а також дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника навчально-виховного процесу.

Внутрішній аудит гімназійної освіти – оцінка реальної ситуації (сильні та слабкі сторони, ризики та небезпеки, можливості гімназії) щодо безпеки та захисту осіб, які задіяні у навчально-виховному процесі гімназії; ретельний аналіз проблем гімназії.

Кодекс безпечного освітнього середовища – це документ гімназії, який повинен регулювати всі напрями діяльності гімназії, пов'язані з порушеннями прав дитини на безпеку, а також питання підтримки дітей і втручання в ситуації, коли може виникати загроза їхньому життю, здоров'ю або благополуччю.

Контрольний список – перелік дій, заходів, поряд з якими є місце для відмітки (checkbox), де можна поставити будь-яку відмітку, якщо дія виконана.

Моніторинг (від англ. *monitoring* – контролювання) – нагляд, контроль за певними процесами або станом чого-небудь.

Освітнє середовище – це характеристика життя в середині освітнього середовища гімназії, система впливів і умов формування особистості, а також система можливостей для розвитку особистості, які є в соціальному та просторово-предметному оточенні.

Показники результативності – це статистичний індикатор, який містить інформацію про результати виконання *програми*, проекту тощо.

1.4. Основними цілями системи внутрішнього забезпечення якості освіти закладу освіти є:

- 1) формування стійкої довіри суспільства до закладу освіти;

2) забезпечення і підвищення якості освітньої діяльності та якості освіти, їх відповідності ліцензійним умовам надання освітніх послуг, державним стандартам;

3) забезпечення спільного розуміння якості освіти та сприяння удосконалення якості освітньої діяльності з врахуванням та узгодженням потреб щодо надання освітніх послуг усіх стейкхолдерів;

4) впровадження механізму самооцінювання як невід'ємного компоненту безперервного розвитку закладу освіти.

1.5. Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в закладі освіти складається з таких компонентів

1) освітнє середовище закладу освіти:

- забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці;
- створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації;
- формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору;

2) система оцінювання здобувачів освіти:

- наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень;
- застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти;
- спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання;

3) педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти:

- ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти;
- постійне підвищення рівня професійної компетентності та майстерності педагогічних працівників;
- налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їхніми батьками чи іншими законними представниками (далі - батьки), працівниками закладу освіти;
- організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності;

4) управлінські процеси закладу освіти:

- наявність стратегії та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань;
- формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм;

- ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників;
- організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою;

1.6. Внутрішня система забезпечення якості освіти Острівецької гімназії спрямована на:

2. Формування спільного та кращого розуміння учасниками освітнього процесу якості освіти та освітньої діяльності гімназії.
3. Створення умов та можливостей для забезпечення і постійного підвищення якості повної загальної середньої освіти та освітньої діяльності.
4. Отримання об'єктивної інформації щодо якості освітньої діяльності гімназії.
5. Побудову основи для самоаналізу, самооцінювання діяльності гімназії.

1.7. Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

1.8. Стратегія та процедура забезпечення якості освіти базується на таких принципах:

- **Відкритість і прозорість**

Передбачає відкритий доступ до інформації про якість освітньої діяльності, якість освіти, процеси, що відбуваються в гімназії.

- **Врахування освітніх потреб і очікувань**

Орієнтація на потреби та очікування здобувачів освіти, а також врахування очікувань інших учасників освітнього процесу та зацікавлених сторін, суспільства.

- **Довіра**

Позитивні взаємини між усіма зацікавленими/залученими сторонами, впевненість у порядності і доброзичливості одне одного.

- **Партнерство**

Базується на взаємозалежності та взаємній зацікавленості суб'єктів освітнього процесу відповідно до їх поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості освітнього процесу.

- **Підтримка культури якості**

Спрямований на діяльність закладу як сукупність освітніх процесів, реалізацію визначених стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через функції планування, організації, мотивації та контролю. Налаштування усіх процесів для спільного досягнення мети щодо забезпечення високої якості освіти; формування відповідно до зорієнтованої системи цінностей та принципів.

- **Відповідальності та взаємозалежності**

Єдність впливів освітньої діяльності, їх підпорядкованості визначеній меті якості освітнього процесу. Основну відповідальність за якість освіти несе педагогічний колектив, поділяють також усі залучені сторони: засновник, учні, батьки, громада.

1.9. Система планування діяльності гімназії

□ **Стратегії розвитку гімназії**

- розробляється робочими групами з числа учнів, батьків, педагогів на 5 років;
- включає детальний аналіз сильних та слабких сторін діяльності закладу, Концепцію, перспективні плани поетапних дій розвитку гімназії, підвищення кваліфікації, атестації педагогів, моніторингу дотримання державних стандартів тощо;
- приймається Конференцією гімназії, ухвалюється педагогічною радою та затверджується наказом директора гімназії.

□ **Освітня програма**

- визначає загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін; очікувані результати навчання учнів;
- включає пропонований зміст навчальних програм; рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти; вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою; робочі навчальні плани кожного класу;
- ухвалюється педагогічною радою та затверджується наказом директора гімназії.

☐ **Річний план роботи гімназії**

- розробляється робочими групами з числа учнів, батьків, педагогів на основі самоаналізу діяльності гімназії;
- включає план виховної роботи, плани роботи педагогів-організаторів, соціального педагога, практичного психолога, бібліотеки та медичної служби гімназії;
- ухвалюється педагогічною радою та затверджується наказом директора гімназії.

☐ **Календарно-тематичне планування**

- розробляється вчителем у зручній для нього формі на кожний клас відповідно до освітньої та навчальної програм, вимог Державного освітнього стандарту, навчальних підручників і розкладу занять;
- вчитель самостійно визначає послідовність вивчення тем, уроків, основних видів роботи на уроці, підбирає зміст, продумує систему уроків навчання, повторення, закріплення і форми контролю;
- графік тематичного контролю погоджується із заступником з навчально-виховної роботи, відповідальним за предмет.

☐ **Поурочне планування**

- розробляється вчителем у зручній для нього формі на кожний урок відповідно до календарно-тематичного планування, освітньої та навчальної програм, вимог Державного освітнього стандарту, навчальних підручників;
- включає чітко визначену тему, мету, тип, логічну схему побудови уроку;
- демонструє методи, форми, прийоми роботи з класом, спрямовані на досягнення мети, формування ключових компетентностей.

1.10. Локальний нормативно-правовий супровід освітньої діяльності

- **Статут** – основний установчий документ, згідно з яким заклад провадить свою діяльність; розроблений робочою групою учасників освітнього процесу та затверджений рішенням Городенківської міської ради.
- **Посадові інструкції працівників** – первинні кадрові документи, які мають юридичну силу, регулюють організаційно-правовий статус працівників і визначають їхні конкретні завдання, обов'язки, права, повноваження, відповідальність, знання та кваліфікацію, потрібні для забезпечення ефективної роботи.
- **Положення про академічну доброчесність** - локальний документ, що встановлює моральні принципи і загальні етичні норми у відносинах між учасниками освітнього процесу під час виконання ними своїх обов'язків, які

впливають з вимог чинного законодавства України, Правил внутрішнього розпорядку та інших чинних у закладі локальних нормативних актів.

- **Кодекс безпечного освітнього середовища Острівецької гімназії**
- передбачає навчання здобувачів освіти, батьків, педагогічних працівників правилам безпечної поведінки особистості, формування навичок уникнення потенційних ризиків та небезпек, а також навичок подолання труднощів у власному житті; здійснення безпечних умов під час освітнього процесу.
- **Меморандум співпраці учасників освітнього процесу:** батьків, учнів та педагогів - локальний документ, який визначає правила та регламенти врегулювання щоденного життя, стосується підвищення ефективності освітнього процесу, присвячений безпеці, сприятливому фізичному середовищу та комфортній психо - соціальній атмосфері в гімназії.
- **Положення про офіційний сайт Острівецької гімназії-** це сукупність електронних документів, які висвітлюють достовірну інформацію про нормативні засади та основні напрями діяльності закладу освіти, об'єднаних однією електронною адресою ostrivetz@ukr.net та є його інтернет-представництвом у всесвітній мережі Інтернет (далі мережа Інтернет).
- **Положення про дистанційне навчання в Острівецькій гімназії,** яке передбачає індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається, в основному, за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.
- **Положення про порядок розгляду випадків булінгу (цькування) в Острівецькій гімназії,** яке регулює питання порядку розгляду випадків булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу; дотримання прав та обов'язків учасників освітнього процесу.
- **Положення про оцінювання здобувачів освіти в Острівецькій гімназії передбачає** вивчення якості освітнього процесу; корекцію освітньої діяльності педагогів, методичних підходів у викладацькій діяльності; удосконалення оцінювання навчальних досягнень учнів з окремих предметів (курсів); простеження компетентнісного підходу в системі оцінювання навчальних досягнень учнів; визначення необхідності індивідуальної освітньої траєкторії для окремих учнів.

РОЗДІЛ 2

ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

2.1.Приміщення і територія Острівецької гімназії є безпечним та комфортним для навчання та праці:

- територія огорожена, доступу для стороннього автотранспорту немає, на території закладу «схованок», де учні можуть залишитися без нагляду дорослих, теж немає;
- учні мають можливість займатися на спортивних та ігрових майданчиках , на території стадіону , що знаходиться неподалік від закладу;
- довкола гімназії створений ландшафтний дизайн, озеленення території є достатньою;
- облаштування приміщень закладу не створює загрози травмування учнів та працівників (неслизька підлога, належним чином встановлені меблі в навчальних кабінетах, незагромаджені коридори, сходові клітки та рекреації).

2.1.1.Режим прибирання та провітрювання. У гімназії існує режим прибирання навчальних приміщень, коридорів, спортивної зали, що забезпечує чистоту та охайність місць спільного користування, вчителі разом із здобувачами освіти чітко дотримуються режиму провітрювання приміщень. Забезпечення питного режиму здійснюється з використанням кулера.

2.1.2. Туалетні кімнати відповідають санітарним нормам та облаштовані всім необхідним (відокремлені кабінки з дверима, вода, мило, папір, рушники тощо).

2.1.3. Шкільна їдальня забезпечена відповідним обладнанням, меблями; відповідає санітарно-гігієнічним вимогам, дотримується режиму зберігання продуктів та готових страв.

2.1.4. У гімназії проводиться робота з учнями щодо дотримання гігієнічних вимог (наявність інформаційних плакатів/стендів, бесіди з учнями, актуалізація питань гігієни на уроках біології, основ здоров'я тощо).

2.1.5. Безперечно, для комфортного перебування в закладі важливий дизайн середовища, якість якого має безпосередній вплив на мотивацію до навчання.

2.1.6. Навчальні кабінети облаштовані зручно та комфортно, орієнтовані на учня: мобільні робочі місця дітей можна швидко використати для індивідуальної, групової та колективної роботи (не лише столи та стільці, але й пуфи, килимки для сидіння тощо) .

2.1.7. Навчальні кабінети початкової школи поділені на осередки для різних видів роботи та відпочинку учнів (осередки навчання, читання, зберігання наочності та навчальних матеріалів; експозиції, робоче місце вчителя тощо).

2.1.8. У деяких класних кімнатах початкової школи є ергономічні меблі (меблі різних ростових груп, наявні підставки для приладдя на стільниці, заокруглені кути стільниць, спинок та сидінь).

2.1.9. У навчальних кабінетах та класних кімнатах перевага надається легким полицям, незагромадженим вікнам замість нагромадження масивних меблів. Класні керівники та завідувачі навчальних кабінетів дотримуються балансу у візуальній стимуляції (розумне використання кольорів, картинок, наочності) та гармонійності кольорів з метою не відволікання уваги здобувачів освіти. Стіни класу можуть стати своєрідним учнівським портфоліо.

2.1.10. У класах початкової школи є місця для відпочинку дітей під час перерв (місця для сидіння, настільних ігор тощо).

У гімназії облаштована учительська для роботи та відпочинку педагогів.

2.2. Навчальні та інші приміщення з відповідним обладнанням.

Для реалізації освітньої програми в закладі наявні усі необхідні приміщення та засоби навчання. **Проектна потужність опорного закладу:**

☐ навчальні приміщення

- У гімназії наявні навчальні кабінети та класні приміщення, з них : 4 початкові класи, 1 української мови та літератури, 1 інформатики, 1 історії, 1 біології та хімії, 1 фізики, 1 майстерні для трудового навчання, спортивний зал, приміщення для дошкільної групи.

☐ територія

- шкільне подвір'я

☐ допоміжні приміщення

- адміністративні: кабінет директора
- учительська, кабінет педагога-організатора;
- бібліотека;
- їдальня, кабінет медичної сестри, логопеда.
- допоміжні та підсобні (коридори, санвузли).

☐ інформаційна система

- офіційний вебсайт гімназії;
facebook-сторінка, яка сприяє популяризації діяльності закладу в соціальних мережах.

2.3. Охорона праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правила поведінки в умовах надзвичайних ситуацій, дотримання їх під час освітнього процесу.

Однією з умов безпечного освітнього середовища – знання та дотримання учнями й працівниками закладу вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки.

У центрі уваги керівника є основні складові належного рівня пожежної безпеки:

- забезпечення закладу первинними засобами пожежогасіння;
- наявність та належний стан пожежних виходів, незахаращеність шляхів евакуації;
- занулення і заземлення електрообладнання, яке використовується;
- справність ізоляції електричної проводки;
- обізнаність учнів та персоналу закладу із правилами пожежної безпеки.

При забезпеченні в закладі належного рівня дотримання вимог щодо охорони праці та безпеки життєдіяльності звернено увагу на:

- чіткий розподіл повноважень з охорони праці серед керівництва закладу;
- облаштування навчальних кабінетів, спортивних залів, майстерень відповідно до правил, вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- ведеться контроль за безпечним використанням навчального обладнання;
- Проводяться регулярні інструктажі, тренінги з охорони праці, безпеки життєдіяльності як серед учнів, так і працівників під час проведення навчальних занять (практичних занять) з інформатики, хімії, фізики, біології, фізичної культури;
- ведеться постійний контроль за виконанням правил, дотриманням безпеки під час використання обладнання, спортивного інвентаря тощо.

Питання безпеки життєдіяльності вивчаються на уроках фізики, хімії, біології, географії, фізичної культури.

2.4. Обізнаність з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками гімназії

Виокремлюють три основні групи причин шкільного травматизму

1. **Поведінка дітей**, яка пов'язана з недостатнім рівнем координації рухів, недостатністю знань про небезпеку, про можливі наслідки своїх дій тощо. У віковому аспекті найбільш травмонебезпечним вважається вік від 6 до 12 років, що пов'язано з підвищеною емоційністю дітей у цей період і недостатньо розвиненою у них здатністю до самоконтролю.

2. **Дії однолітків** під час гри, спортивних змагань, жартів тощо.

3. **Травмонебезпечні ситуації**, спричинені дорослими – неналежний догляд за дітьми, порушення правил безпеки тощо.

Директор та адміністрація закладу постійно контролює :

- безпечність території та обладнання ігрових і спортивних майданчиків (неушкодженість покриття спортивних та ігрових майданчиків, відсутність ям, справність обладнання, відсутність отруйних, колючих рослин);

- безпечність приміщень закладу (незахаращеність коридорів та рекреацій, маркування на сходах і перилах);
- справність інвентаря та меблів;
- дотримання вчителями та іншими працівниками закладу правил і вимог щодо охорони праці та безпеки життєдіяльності на уроках;
- знання та вміння педагогічних працівників надавати першу (домедичну) допомогу;
- постійна профілактична робота з учнями.

2.5. Умови для харчування здобувачів освіти і працівників

Якісне і здорове харчування дітей – одна із умов здоров'я, розвитку та успішного навчання дітей. Школа, у якій дитина проводить більшу частину свого часу, має дбати про забезпечення умов для якісного і здорового харчування, а також формувати в учнів стійкі навички здорового харчування.

З метою створення в ліцеї умов для здорового, якісного харчування, директор ліцею постійно моніторить:

- належний матеріально-технічний стан харчоблоку та їдальні;
- дотримання санітарно-гігієнічних вимог у приміщеннях, де готується їжа, та їдальні;
- засвідчення підписом керівника щоденного меню;
- щоденний контроль за якістю продуктів, що надходять до їдальні, умовами їх зберігання, дотримання термінів реалізації і технології виготовлення страв;
- затвердження примірного 2-тижневого меню і контроль за фактичним його виконанням (за умови організації харчування закладом освіти);
- дотримання санітарно-протиепідемічного режиму на харчоблоці та проходження обов'язкових медичних оглядів працівниками харчоблоку.

У їдальні гімназії щоденне різноманітне меню для здобувачів освіти та працівників, створені належні умови для харчування.

З метою створення умов здорового харчування в гімназії:

- організований зручний режим харчування для всіх учнів;
- розроблено двотижнєве меню, яке враховує рекомендації МОЗ щодо здорового харчування в закладах освіти, пропонуємо дітям та працівникам смачні страви;
- регулярно проводимо моніторинг стану справ у їдальні, періодично запрошуємо батьків до контролю за харчуванням у школі;
- щороку пропонується анкетування з метою ознайомлення з думкою дітей, батьків, працівників закладу щодо покращення умов харчування, змін у меню;

- на уроках основ здоров'я та виховних годинах часто вчителі звертаються до теми здорового харчування;
- 80 % учасників освітнього процесу харчуються в їдальні гімназії;
- за підсумками анкетування, більше половини учнів задоволені харчуванням у шкільній їдальні, 25 % - частково задоволені, інші виявили бажання харчуватися перекусами з дому. Їжа усіх задовольняє, однак є запити на урізноманітнення вітамінних салатів та подачі фруктів.

2.6. Створення безпечного середовища в закладі.

В Острівецькій гімназії створений кодекс безпечного освітнього середовища для захисту здобувачів освіти.

Для досягнення цього працівники гімназії повинні діяти відповідно до чинного законодавства та внутрішніх правил в межах своїх повноважень.

2.6.1. Визначення термінів

1. Працівник гімназії – особа, яка працює у гімназії згідно з трудовою угодою або за контрактом.
2. Дитина – будь-яка особа віком до 18 років.
3. Особа, уповноважена представляти дитину – один з її рідних або прийомних батьків чи законний опікун.
4. Дозвіл батьків (опікунів) означає дозвіл, наданий хоча б одним з батьків дитини. Проте якщо між батьками дитини немає згоди, їм має бути повідомлено, що питання повинно бути вирішене в родині або опікунському суді.
5. Насильство проти дитини розуміється як дії проти дитини, що підлягають покаранню та є забороненими, скоєні будь-якою особою, зокрема працівником гімназії, або дії, які загрожують благополуччю дитини, зокрема неналежний догляд за нею.
6. Особа, відповідальна за Інтернет – працівник гімназії, призначений його керівником для контролю за користуванням дітьми мережею Інтернет на території гімназії та їх безпеку під час такого користування.
7. Особа, відповідальна за реалізацію «Стратегії захисту дітей від насильства» (далі – Стратегії) – директор гімназії.
8. Особисті дані дитини – будь-яка інформація, за допомогою якої можна ідентифікувати дитину.

2.6.2. Визначення чинників ризику насильства проти дитини та реагування на них

1. Працівники гімназії мають знати чинники ризику насильства проти дитини та звертати на них увагу в рамках своїх службових обов'язків.
2. Якщо виявлено чинники ризику, працівники гімназії повинні повідомити про них батькам і надати їм інформацію про можливості для отримання підтримки, а також заохотити їх до вирішення проблеми.
3. Працівники повинні контролювати стан і благополуччя дитини.

2.6.3. Порядок реагування у випадках насильства проти дітей

Якщо працівник гімназії підозрює, що дитина стала жертвою насильства, він повинен надати інформацію про це в письмовій формі класному керівнику (заступнику керівника або керівнику гімназії).

1. Класний керівник викликає батьків або опікунів дитини, яка може бути жертвою насильства, і повідомляє їм про це.

2. Класний керівник повинен підготувати опис ситуації дитини в гімназії та в родині на підставі своїх розмов з дитиною, вчителями та батьками і розробити план допомоги дитині.

3. План допомоги має включати рекомендації з таких питань:

а) вжиття заходів для забезпечення безпеки дитини, у т.ч. повідомлення компетентних служб про можливий випадок насильства;

б) підтримка, яку гімназія повинна запропонувати дитині;

в)направлення дитини до спеціалізованого центру для отримання допомоги (за потреби).

Окремі та складні випадки:

1. У більш складних випадках (пов'язаних із сексуальним насильством, жорстоким фізичним або психологічним насильством) керівник повинен створити групу реагування, до складу якої можуть входити психолог, педагог-організатор або класний керівник дитини, керівник та інші працівники гімназії, обізнані із ситуацією або добре знайомі з дитиною (надалі – група реагування).

2.Група реагування повинна підготувати план надання допомоги дитині, який відповідає чинним вимогам та базується на матеріалах, підготовлених психологом, та іншій інформації, отриманій членами групи.

3.Якщо про можливий випадок насильства проти дитини повідомляється її батькам або опікунам, створення групи реагування є обов'язковим. Група має призначити батькам або опікунам зустріч для обговорення проблеми, під час якої батькам або опікунам може бути повідомлено про те, що можливий випадок насильства буде розслідуватися зовнішньою організацією для забезпечення об'єктивності розслідування. Необхідно вести протокол такої зустрічі.

4.Класний керівник повинен представити план надання допомоги дитині її батькам або опікунам, рекомендуючи щільну співпрацю під час його виконання.

Класний керівник повинен поінформувати батьків або опікунів дитини про обов'язок гімназії повідомити про можливий випадок насильства компетентні органи (прокуратуру, поліцію, суд з питань сім'ї/опікунства).

5.Після того, як класний керівник поінформував батьків, керівник повинен повідомити про можливий злочин прокуратурі, поліції або окружному суду, департаменту у справах сім'ї та неповнолітніх.

Відповідальність за подальші дії несуть органи, згадані в попередньому пункті.

6.Якщо про можливий випадок насильства проти дитини повідомляється батькам або опікунам дитини, але факт такого випадку не підтверджується, батьки або опікуни дитини мають отримати інформацію про це в письмовій формі.

При реагуванні на повідомлення про випадок насильства розробляється таблиця вжитих заходів (втручання), зразок якої наведено в Додатку 2.

Таблиця має бути в особовій справі дитини.

7. Усі працівники гімназії та інші особи, яким стало відомо про випадок насильства або будь-які пов'язані з ним питання в межах своїх службових обов'язків, повинні зберігати конфіденційність, за винятком інформації, яка передається компетентним органам відповідно до порядку реагування.

2.6.4. Принципи захисту особистих даних дитини

- Особисті дані дитини мають бути захищені згідно з положеннями Закону України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 р. № 2297-VI

- Працівники гімназії, які працюють з особистими даними дітей, повинні зберігати їх конфіденційність і вживати заходів для їх захисту від несанкціонованого доступу.

- Особисті дані дитини надаються лише тим особам і організаціям, які мають на це право, згідно із законодавством, та відповідні повноваження.

- Працівники гімназії мають право працювати з особистими даними дитини та надавати їх в рамках розслідування, яке проводиться міждисциплінарною групою. Працівник може використовувати інформацію про дитину з освітньою або навчальною метою лише за умови анонімності дитини та неможливості її ідентифікації за допомогою такої інформації.

1. Працівник гімназії не має права надавати інформацію про дитину, її батьків чи опікунів представникам засобів масової інформації.

2. У виняткових ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник гімназії може звернутися до батьків або опікунів дитини за дозволом надати їхні контактні дані представникам засобів масової інформації. Такі дані надаються лише за умови отримання дозволу.

3. Працівники гімназії не мають права надавати можливість представникам засобів масової інформації встановлювати контакт з дітьми.

4. Працівники гімназії не мають права розмовляти з представниками засобів масової інформації про дітей, їхніх батьків чи опікунів. Це також стосується ситуацій, коли працівник вважає, що його висловлювання не записуються.

5. У виняткових ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник гімназії може мати розмову з представниками засобів масової інформації про дитину або її батьків (опікунів) за умови згоди на це батьків (опікунів) у письмовій формі.

Представники засобів масової інформації можуть отримувати дозвіл на доступ до окремих приміщень гімназії для підготовки матеріалів для ЗМІ за рішенням керівника гімназії.

Ухвалюючи відповідне рішення, керівник повинен звернутися до адміністрації гімназії з проханням підготувати приміщення гімназії для роботи представників ЗМІ таким чином, щоб зйомка дітей у гімназії була неможливою.

2.6.5. Принципи захисту зображень

Визнаючи право дітей на приватність і захист особистих інтересів, гімназія повинен захищати зображення дітей.

1. Працівники гімназії не мають права давати дозвіл на фото-, відеозйомку дітей або їх аудіозапис на території гімназії без попередньої згоди батьків або опікунів дитини в письмовій формі.

2. Для отримання згоди батьків (опікунів) для фото-, відеозйомки дитини працівник гімназії має звернутися до них, згідно з процедурою для отримання такого дозволу. Не дозволяється надавати представникам ЗМІ контактні дані батьків (опікунів) дитини без їхньої попередньої згоди.

3. Якщо зображення дитини є лише частиною великого зображення, наприклад, публічного заходу, пейзажу, зборів тощо, дозвіл батьків (опікунів) на фото-, відеозйомку **не є необхідним**.

- Оприлюднення працівником гімназії зображення дитини в будь-якому вигляді (фото-, відео- або аудіозапису) потребує попередньої згоди батьків або законних опікунів дитини в письмовій формі.

- Згаданий в п.1 дозвіл повинен містити дані про те, де буде оприлюднено запис або зображення та в якому контексті його буде використано (наприклад, що його буде розміщено на вебсайті Острівецької гімназії з метою реклами).

2.6.6. Принципи доступу дітей до мережі Інтернет

1. Надаючи дітям доступ до мережі Інтернет, гімназія зобов'язана вжити всіх заходів для захисту їх від матеріалів, які можуть зашкодити їхньому належному розвитку, зокрема, має бути встановлено останню версію спеціального програмного забезпечення для такого захисту.

На території гімназії дитина може мати доступ до мережі Інтернет **тільки під наглядом учителя на уроках**;

2. Коли дитина отримує доступ до мережі Інтернет під наглядом працівника гімназії, останній має розповісти дитині про принципи безпечного користування мережею Інтернет. Крім того, працівник гімназії відповідає за забезпечення безпеки дітей при використанні мережі Інтернет під час занять.

3. Відповідальний за мережі гімназії повинен забезпечити на території гімназії на всіх комп'ютерах з доступом до мережі Інтернет встановлення та регулярне оновлення таких елементів:

- а) програмне забезпечення для блокування доступу до небажаних ресурсів;

- б) програмне забезпечення для контролю користування дітьми мережею Інтернет;

- в) антивірусне програмне забезпечення;

- г) програмне забезпечення для блокування спаму;

- д) мережевий захист (брандмауер).

4. Програмне забезпечення, згадане в п.1, має оновлюватися щонайменше один раз на місяць.

5. Відповідальний за мережі має щонайменше один раз на місяць перевіряти, чи не має небезпечних матеріалів на комп'ютерах з доступом до мережі Інтернет. Якщо такі матеріали виявлено, він має визначити, хто використовував комп'ютер, коли було завантажено такі матеріали.

6. Відповідальний за мережі має повідомити заступника директора про дитину, яка використовувала комп'ютер для завантаження небезпечних матеріалів.

7. Заступник директора повинен провести розмову з такою дитиною стосовно безпечного використання мережі Інтернет.

8. Якщо під час такої розмови заступник директора дізнається про зловживання стосовно дитини, він має вжити заходів, описаних у Розділі II.

2.6.7. Контроль за реалізацією Стратегії

1. Керівник гімназії є відповідальною особою за реалізацію Стратегії на території гімназії.

2. Зазначена особа відповідає за контроль реалізації Стратегії, реагування на будь-які сигнали щодо її порушення, а також за внесення пропозицій стосовно внесення змін до Стратегії.

3. Кожні пів року відповідальна особа, згадана вище в п.1, повинна проводити загальний моніторинг рівня виконання вимог Стратегії працівниками гімназії. Зразок анкети для проведення моніторингу наведено в Додатку 3.

4. Під час проведення такого загального моніторингу працівники гімназії можуть подавати пропозиції стосовно внесення змін до Стратегії та повідомляти про порушення її вимог на території гімназії.

5. На основі результатів анкет працівників гімназії відповідальна особа, згадана в п. 1, має підготувати звіт .

6. Враховуючи результати моніторингу, керівник гімназії повинен внести необхідні зміни до Стратегії та повідомити про них працівників ліцею.

2.6.8. Заключні положення

1. Кодекс безпечного освітнього середовища Острівцецької гімназії набуває чинності в день його оприлюднення.

2. Оприлюднення документа має відбутися таким чином, щоб він був доступний усім працівникам , наприклад, через його розміщення на сайті гімназії.

2.7. Адаптація та інтеграція здобувачів освіти до освітнього процесу, професійна адаптація працівників.

У гімназії існують певні напрацювання підходів до адаптації та інтеграції учнів до освітнього процесу закладу, які базуються на принципах:

- наступності ланок освіти;
- залучення усіх учасників освітнього процесу (учнів, батьків, педагогічних працівників) до адаптаційних заходів.

Алгоритм роботи шкільного психолога щодо супроводу дітей у процесі їх адаптації до школи

Адаптація (лат. adapto — пристосовую) — процес пристосування до умов зовнішнього середовища, що змінюються.

Організація ефективного психологічного супроводу дитини з перших днів перебування її в навчальному закладі прискорить процес адаптації її до шкільного життя та забезпечить створення соціально-психологічних умов для успішного навчання і психологічного розвитку в ситуаціях шкільної взаємодії.

Отже, психологічний супровід – комплексна діяльність практичного психолога, спрямована на створення системи соціально-психологічних умов, що забезпечує успішне навчання кожної дитини в конкретному шкільному оточенні, в рамках якої можуть бути окреслені три обов'язкові взаємопов'язані компоненти:

1. Систематичне дослідження психолого-педагогічного статусу дитини (тобто відповідність з одного боку – тих вимог, які ставить перед дитиною школа, з іншого – особливостей розвитку школяра) та динаміки її психічного розвитку в процесі шкільного навчання.

2. Створення соціально-психологічних умов для розвитку особистості учнів та їх успішного навчання.

3. Створення спеціальних соціально-психологічних умов для надання допомоги дітям, що мають проблеми в розвитку та навчанні.

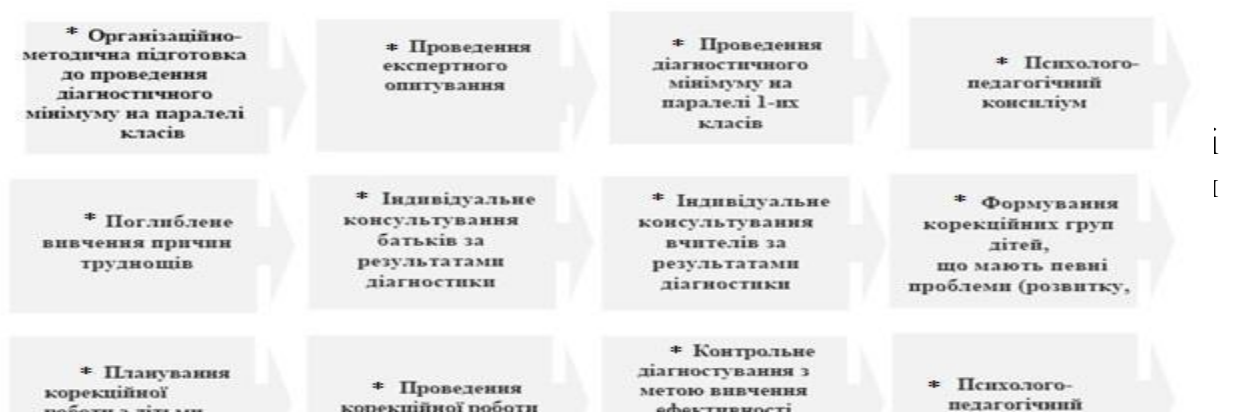
4. Діагностична діяльність практичного психолога, який працює в рамках моделі супроводу, спрямована на виявлення найбільш важливих особливостей діяльності, поведінки та психічного стану дитини, які мають бути враховані в процесі психологічного та педагогічного супроводу. На практиці це реалізується за допомогою проведення діагностичних мінімумів – комплексу методик, за допомогою яких вивчається питання, актуальне для певного вікового періоду (1-х, 5-х, 9-х класів) в межах визначеної паралелі.

Тобто діагностування проводиться з усіма учнями визначеної паралелі та дає можливість виокремити з даної вибірки групу учнів, які потребують подальшої роботи.

Наступний етап – проведення поглибленого або диференційованого діагностування, з метою уточнення причини різних психолого-педагогічних труднощів дитини, що виникають у процесі її взаємодії із шкільним оточенням.

Узагальнення отриманих результатів діагностування та підготовка до психолого-педагогічного консилиуму.

Забезпечення психологічного супроводу адаптаційного періоду учнів 1-х, 5-х, 9-х класів:

Дослідження психолого-педагогічного статусу дитини (тобто відповідність з одного боку – тих вимог, які ставить перед дитиною школа, з іншого – особливостей розвитку школяра) та надання рекомендацій педагогам щодо врахування індивідуальних особливостей учня під час планування навчально-виховного процесу, повідомлення батькам.

Відповідно напрями діяльності психолога в рамках психологічного супроводу можна окреслити таким чином:

1. Проведення профілактичних заходів щодо попередження шкільної дезадаптації.
2. Вивчення адаптаційного періоду здобувачів освіти 1-х, 5-х, 9-х класів.
3. Організація корекційної роботи з дітьми, у яких спостерігаються труднощі в адаптації до школи.
4. Проведення консультативної роботи з педагогами та батьками дитини.

Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права здобувати її за місцем проживання, що передбачає навчання дитини з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітнього закладу. В основу інклюзивної освіти покладена ідеологія, яка виключає будь-яку дискримінацію дітей, яка забезпечує однакове ставлення до всіх людей, але створює спеціальні умови для дітей з особливими потребами.

Нові форми навчання дітей з особливими освітніми потребами ще тільки починають впроваджувати, тому часто бувають далекими від досконалості, щоб забезпечити дитині повноцінну адаптацію в шкільному середовищі і успішне навчання, відповідне до її можливостей.

Успішність інтеграційного процесу залежить від поінформованості та адекватного ставлення до нього багатьох його учасників: дітей з особливими освітніми потребами, їхніх батьків та педагогів, а також усіх інших дітей в школі, батьківської та педагогічної громадськості.

Найважливішими напрямками роботи шкільного психолога, пов'язаними з приходом до загальноосвітньої школи дітей з особливими освітніми потребами та їхньою адаптацією, є такі:

1. Діагностична робота – виявлення серед дітей, які прийшли до школи, таких, що потребують поглибленого вивчення в психолого-медико-педагогічній консультації.
2. Формування в батьків дітей з психофізичними порушеннями компетентності, адекватного ставлення до інтеграції їхніх дітей в загальноосвітній школі та готовності бути співучасниками педагогічного процесу – одне з найважливіших завдань шкільного психолога.
3. До приходу в загальноосвітню школу дітей з особливими освітніми потребами потрібно готувати і батьків здорових дітей. Часто вони побоюються зниження уваги педагога до їхніх дітей і, як наслідок, неповну реалізацію їхнього потенціалу навчання й розвитку.

Такі побоювання не безпідставні, якщо не дотримано усіх умов функціонування інклюзивного класу.

4. Загальна просвітницька робота серед батьків обох категорій дітей, участь у розв'язанні конфліктів, консультування окремих батьків.

5. Окремим дуже важливим завданням є оптимізація спілкування дітей з особливими освітніми потребами з їхніми однокласниками та в шкільному дитячому колективі в цілому.

6. Розвиток соціальної взаємодії дітей реалізується в співпраці шкільного психолога з педагогом інтегрованого класу й педагогічним колективом у цілому.

7. Ефективною може бути групова робота, спрямована на здобуття здоровими дітьми необхідних знань про проблеми їхніх однокласників з певними обмеженнями та про їхні можливості, вироблення навичок спілкування, взаємодопомоги.

8. Виходячи із поставлених завдань, у програму роботи з дітьми можна включати елементи гри, різні вправи, спрямовані на розвиток толерантного ставлення до людей із фізичними і психологічними особливостями, формування навичок спілкування, взаємодопомоги. Продовженням бесіди може бути тема: „Як я можу допомогти своєму товаришу”. Обговорюються питання: „Чи вмію я допомогти?”, „Чому я іноді уникаю спілкування і не пропоную допомоги?”, „Чого я хотів би навчитись?”. Висновок з обговорення цих питань: потрібно більше знати, а для цього більше спілкуватися

Усі заняття психолог здійснює в співпраці з педагогами. З усіх означених питань необхідно підвищувати компетентність і педагогів.

Технологія роботи практичного психолога з молодими педагогами

Основною метою роботи з молодими педагогами є забезпечення зростання їхнього фахового рівня, надання кожному вчителю широких можливостей для удосконалення професійної підготовки, формування вміння прогнозувати свою професійну діяльність.

Практичним психологом закладу щороку затверджується структура діагностичної, консультаційної та просвітницької роботи з молодими педагогами. Визначення цієї структури здійснюється на діагностично-прогностичній основі, використання розроблених анкет.

Під час визначення змісту роботи практичного психолога враховується її випереджувальний характер. Вважається, що психолог повинен не тільки задовольняти навчальні потреби педагогів, а йти на крок раніше, випереджаючи їх. Тому, прогнозуючи зміст своєї роботи, психолог враховує результати вивчення запитів і потреб молодих вчителів, досягнення педагогічної науки, проблеми, з якими вони можуть зіткнутися на практиці.

Науково-методична та практична підготовка молодих працівників забезпечується через систему спланованих заходів щодо підвищення психологічної культури та педагогічного мислення вчителів:

- проведення семінарів-практикумів, консультацій, співбесід;
- розробку методичних рекомендацій, пам'яток, алгоритмів, анкет «Анкета для молодого викладача», «Анкета для вивчення запитів молодих викладачів», «Анкета для визначення самоосвітнього рівня молодого викладача», планів, сценаріїв методичних заходів;
- добір науково-методичної літератури, матеріалів щодо організації роботи з молодими спеціалістами.

Особливо великого значення надається першій зустрічі з молодим педагогом, яка, як правило, відбувається індивідуально у формі „Давайте познайомимось” або на педагогічній раді. Практичний психолог проводить бесіди з молодими педагогами конкретного фаху.

Найперше психолог проводить діагностику проблем молодих педагогів шляхом проведення індивідуальних бесід та анкетувань.

Вивчаючи запити молодих спеціалістів, проводить індивідуальну консультаційну роботу. Широко використовує методи психологічної допомоги педагогам у вирішенні проблем психологічної саморегуляції та особистісного зростання. Пізніше проводить анкетування молодих спеціалістів з метою вивчення запитів молодих викладачів для покращення їхніх умов праці.

У Школі молодого педагога психолог, зазвичай, проводить лекції, заняття з елементами тренінгу, психолого-педагогічні семінари, ділові, рольові ігри, мотивуючі відео, презентації згідно з річним планом керівника школи або за зверненням. Проводилися:

- ~ «Вчитель – вічний учень»;
- ~ «Професійна компетентність педагога»;
- ~ «Толерантність як показник компетентності педагога»;
- ~ «Покликання вчителя – покликання високе»;
- ~ «Розв'язання педагогічних ситуацій»;
- ~ «Методика запам'ятовування Д.Бено»
- ~ «Стилі та моделі педагогічного спілкування»;
- ~ «Як виховати особистість?»;
- ~ «Молодому педагогу на замітку»;
- ~ «Мозковий штурм»;
- ~ «Сучасний урок очима молодих» тощо.
- ~ «СЕЕН-практики впровадження в роботі вчителя»;
- ~ «Навички активізації ефективної взаємодії».

Робота з батьками

Мета роботи практичних психологів, педагогічних колективів загальноосвітніх навчальних закладів з батьками — створити всі можливі умови для успішної адаптації дітей у школі. Насамперед, робота педпрацівників має передбачати:

- емоційну підтримку батьків;
- розвиток системи взаємодії батьків — у сім'ї, між сім'ями, між сім'ями та соціальними інститутами;
- зниження ризику виникнення хронічного конфлікту в сім'ї.

Усі форми взаємодії педагогів та батьків мають бути підпорядковані єдиній меті — забезпечити оптимальні умови для розвитку кожної дитини як у навчальних закладах, так і вдома.

Форми взаємодії педагогів та батьків:

- індивідуальні батьківські зустрічі з класним керівником та вчителями-предметниками
- анкетування батьків щодо умов адаптації та інтеграції дітей у закладі у «Google Form»
- «Педагогічна вітальня» для батьків;
- дні відкритих дверей для батьків у навчальному закладі;
- конференції для батьків
- інформаційні стенди
- батьківські збори.

Однією з традиційних форм взаємодії з батьками є батьківські збори, під час яких варто обговорити різні питання, зокрема такі:

- методи виховання дітей;
- сучасні вимоги щодо розвитку, виховання та навчання дітей;
- вимоги до проведення освітнього процесу з дітьми;
- вимоги до підбору навчальних підручників, обладнання для дітей тощо.

Організуючи батьківські збори, варто пам'ятати про те, що традиційна форма їх проведення часто не надихає батьків висловлювати свої думки. Для того, щоб змінити цю ситуацію, необхідно зацікавити батьків. З цією метою практичні психологи разом з класними керівниками заздалегідь проводять низку заходів:

- обговорення порядку денного батьківських зборів, що дасть змогу підготувати для розгляду питання, які найбільше цікавлять батьків.
- оголосити прохання до батьків продумати, з ким із фахівців вони хотіли б зустрітися, на які запитання отримати відповіді.
- збори необхідно проводити в невимушеній атмосфері, де батьки зацікавлено обговорюють питання, запропоновані педагогами.

Для повноцінного діалогу між батьками та педагогами практичному психологу загальноосвітнього навчального закладу варто визначити запити

батьків, для цього треба провести попереднє анкетування. Зокрема з таких питань:

- виховання дитини в родині, які основні правила використовуються у виховному процесі;
- оцінка характерних рис дитини (позитивні, негативні);
- що заважає батькам у спілкуванні з дитиною;
- якою батьки бачать свою дитину в майбутньому;
- особливості спілкування дитини з однолітками;
- чого чекають батьки від навчального закладу.

2.8. Запобігання булінгу (цькуванню) та будь-яким іншим проявам насилля.

2.8.1. В Острівецькій гімназії діє Положення про порядок розгляду випадків булінгу (цькування). Це Положення регулює питання порядку розгляду випадків булінгу (цькування) і розроблене на підставі Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» ("Стаття 173-4. Булінг (цькування) учасника освітнього процесу) від 18 грудня 2018 року № 2657-VIII, НАКАЗ № 1646 від 28 грудня 2019 року зареєстровано в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2020 р. за № 111/34394 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», Статуту гімназії. Правил внутрішнього трудового розпорядку, інших нормативно-правових та інструктивних документів.

Булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін - кривдник (булер),
- потерпілий (жертва булінгу),
- спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди;
- приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

2.8.2. Повноваження директора Острівецької гімназії Городенківської

міської ради та уповноважених ним осіб щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню)

Директор:

-здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;

-розглядає скарги про відмову в реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та ухвалює рішення за результатами розгляду таких скарг;

-сприяє створенню безпечного освітнього середовища в закладі освіти та вживає заходи для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу;

-з урахуванням пропозицій територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, головного органу в системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді,

-розробляє, затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;

-розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування;

-скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідні заходи реагування;

-забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування);

-повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти.

Педагог-організатор:

-забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування),

- веде облік випадків та оформлення документації, згідно з цим Положенням;

-реалізує просвітницький напрямок всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід, консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та

взаємодії;

-прозорість та інформаційну відкритість шляхом формування та оприлюднення на вебсайті, розміщення в інформаційних куточках для батьків здобувачів освіти інформацію та нормативно-правові акти з питань щодо протидії булінгу;

-план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в закладі освіти;

-порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;

-порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

Психологічна служба (соціальний педагог зокрема)

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування),

-веде облік випадків та оформлення документації, згідно з цим Положенням;

-реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід, консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії.

Педагогічні працівники, класні керівники, вчителі - предметники:

-забезпечують здобувачам освіти захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю;

-повідомляють директора про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб;

-сприяють директору в проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);

-виконують рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) .

2.8.3.Діяльність Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування):

- Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) утворюється наказом директора та скликається для прийняття рішення за результатами розслідування про факти булінгу (цькування).

- У своїй діяльності Комісія керується Кодексом України про адміністративні правопорушення, Законом України «Про освіту», Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо

протидії булінгу (цькуванню)», цим Положенням та іншими нормативно-правовими актами з питань щодо протидії булінгу (цькуванню).

- До складу Комісії входять: директор, заступник директора, юрист, педагогічні працівник (у тому числі практичний психолог та соціальний педагог), батьки постраждалого та булера та інші зацікавлені особи. Острівецька гімназія має право залучати зовнішніх експертів та юристів до розгляду справи на умовах закону України «Про захист персональних даних».

- Комісія діє відповідно до Порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в гімназії, Порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

- Засідання Комісії скликається директором для розгляду та неупередженого з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) відповідно до заяв, що надійшли з цього приводу.

- У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), через об'єктивні причини (діагноз здобувача освіти), зумовлені психологічним станом зокрема, а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що директор має повідомити постраждалого.

- Рішення Комісії реєструють в окремому журналі, зберігають у паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

- Потерпілий чи його/її представник також можуть звертатися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служб у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

2.8.4.Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування):

-учасники освітнього процесу подають заяву директору гімназії про випадок булінгу по відношенню до дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;

-директор розглядає заяву в день її подання та видає рішення про проведення розслідування;

-проводиться повне та неупереджене розслідування щодо випадків булінгу (цькування) із залученням осіб, від яких отримано інформацію;

-директор для прийняття рішення за результатами розслідування наказом створює комісію з розгляду випадку булінгу (цькування) та скликає засідання для прийняття рішення за результатами розслідування та виконання відповідних заходів реагування;

-рішення Комісії реєструють в окремому журналі, зберігають у паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії;

-потерпілий чи його/її представник також можуть звернутися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служби у справах дітей.

2.8.5.Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування):

-у разі підтвердження факту вчинення булінгу (цькування), за результатами розслідування та висновків Комісії, директором повідомляються уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та служби у справах дітей про випадки булінгу (цькування);

-виконується рішення та рекомендації Комісії;

-надаються соціальні та психолого-педагогічні послуги здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу;

-директор або уповноважені ним особи відповідно до чинного законодавства та в межах повноважень здійснюють контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування).

2.8.6.Права та обов'язки учасників освітнього процесу:

Здобувачі освіти:

Мають право на :

-повагу людської гідності;

-захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;

-отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування).

Зобов'язані:

-поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;

-відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля.

Працівники, які залучаються до освітнього процесу:

Мають право на:

- захист професійної честі й гідності;

- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

Зобов'язані:

-дотримуватися педагогічної етики;

-поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;

- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;

- формувати в здобувачів освіти усвідомлення необхідності дотримуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;

- виховувати в здобувачів освіти повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України та навколишнього природного середовища;

- формувати в здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;

- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти,

- запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;

дотримуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, виконувати свої посадові обов'язки;

- повідомляти директора про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб,

- вживати невідкладні заходи для припинення булінгу (цькування).

Батьки здобувачів освіти:

Мають право:

- отримувати інформацію про діяльність центру, у тому числі - щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

- про результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у закладі освіти та його освітньої діяльності;

- подавати директору центру заяву про випадки булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;

- вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

Зобов'язані:

- виховувати в дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати в дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- сприяти директору центру в проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);
- виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) та інше, що сприятиме покращенню виправлення ситуації, що призвела до булінгу.

Здобувачі освіти:

Мають право на:

- якісні освітні послуги;
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- безпечні та нешкідливі умови навчання, утримання і праці;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;
- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування);
- інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення.

Зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу,

- дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я ближніх, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку ліцею;
- повідомляти адміністрацію закладу освіти про факти булінгу(цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

2.8.2. Прикінцеві положення

Положення про порядок розгляду випадків булінгу (цькування) в Острівській гімназії затверджується наказом директора і є обов'язковим до виконання усіма учасниками освітнього процесу.

Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом директора.

Закон України «Про освіту» покладає на керівника закладу зобов'язання затвердити та оприлюднити План заходів із протидії булінгу.

Що необхідно включити до такого плану:

Створення безпечного освітнього середовища:

- безпечний фізичний простір: заходи з адаптації будівлі та приміщень для забезпечення можливості ними користуватись усім учасникам освітнього процесу без дискримінації через фізичні можливості; постійне спостереження за поведінкою учнів під час перерв, безпечний доступ до мережі Інтернет тощо);
- безпечне емоційно-психологічне середовище: розвиток в учасників освітнього процесу соціально-емоційної грамотності, толерантності, прийняття різноманітності, вмінню співпрацювати, навичок ненасильницької комунікації тощо.
- інформаційно-просвітницькі заходи (лекції, тренінги тощо).
- навчання педагогів (спектр тем і напрямів найрізноманітніший: від формування громадянської компетентності до соціально-емоційної грамотності, поглиблення знань щодо методик запобігання виникненню насильства в дитячому колективі або ранніх ознак його виявлення тощо).

Чітко і доступною мовою прописаний:

порядок звернення щодо булінгу чи інших видів насильства;

алгоритм дій для педагогів, інших працівників закладу та адміністрації у випадку виявлення фактів булінгу(цькування).

Наприклад, у випадку виявлення факту булінгу (або загрози його виникнення) порядок дій може бути таким:

1. Інцидент розглядається одразу працівником, який став очевидцем, або до кого надійшло звернення з приводу булінгу;

2.Заклад освіти надає підтримку особі, яка стала жертвою булінгу, забезпечуючи припинення будь-яких дій, які можуть створювати фізичний та психологічний тиск;

3. Школа повідомляє батькам;

4. Представник керівництва спілкується з усіма сторонами конфлікту;

5. За необхідності застосовують дисциплінарні заходи, які передбачені Статутом або іншими дисциплінарними документами школи;

6. Практичний психолог працює з ініціатором/ініціаторами та свідками випадку булінгу.

Ознайомлення усіх учасників освітнього процесу з антибулінговою політикою та її складовою – Планом заходів із протидії булінгу (цькуванню). Схвалення документа рішенням педагогічної ради, затвердження керівником закладу та оприлюднення.

Важливі принципи побудови антибулінгової політики закладу:

1. Антибулінгова політика є частиною інших політик та спирається на положення таких документів закладу, як Статут, Правила поведінки тощо та відповідає чинному законодавству (стаття 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

2. Антибулінгова політика стосується кожного в закладі. Її засади можна сформулювати, до прикладу, так:

3. будь-які прояви булінгу (цькування) є неприпустимими;

4. кожен має почуватися захищеним;

5. надання підтримки усім працівникам закладу для створення ними позитивної атмосфери задля попередження булінгу (цькування);

6. будь-які прояви булінгу будуть розглядатися дуже уважно та серйозно;

7. постійний моніторинг виконання та регулярний перегляд антибулінгової політики;

8. успішність виконання антибулінгової програми – це питання кожного в закладі освіти.

9. Антибулінгова політика - це співпраця з територіальними органами Національної поліції, службою у справах дітей тощо.

10. Без залучення батьків або їх законних представників до побудови антибулінгової політики школи неможливо забезпечити її цілісність і послідовність.

2.9.Правила поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини

2.9.1. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ

1. Правила поведінки учнів базуються на законах України, постановах Міністерства освіти та науки України, органів місцевого самоврядування, Статуті ліцею.

2. Учень приходить в гімназію за 15-20 хвилин до початку занять, чистий і охайний, займає своє робоче місце з першим дзвінком, готує все необхідне навчальне приладдя до майбутнього уроку.

3. Заборонено приносити на територію гімназії з будь-якою метою і використовувати будь-яким способом зброю, в т.ч. ножі, вибухові, вогненебезпечні речовини; спиртні напої, сигарети, наркотики та інші одурманюючі засоби й отрути, а також токсичні речовини й таблетки.

4. Забороняється вживання непристойних висловів і жестів.

5. Забороняється без дозволу педагогів або медичної сестри (за узгодженням з батьками) йти з гімназії та його території в урочний час.

6. У разі пропуску занять учень зобов'язаний пред'явити класному керівнику довідку або записку від батьків (осіб, що їх замінюють) про причину відсутності на заняттях. У разі пропуску більше трьох днів учень зобов'язаний представити довідку з медичної установи.

7. Учень повинен проявляти пошану до старших, піклуватися про молодших. Школярі поступаються дорогою дорослим, старші - молодшим, хлопчики - дівчаткам.

8. Поза гімназією учні поведуться скрізь і всюди так, щоб не принизити свою честь і гідність, не заплямувати ім'я школи.

9. Учні бережуть майно гімназії, акуратно ставляться як до свого, так і до чужого майна, дотримуються чистоти й порядку на території гімназії.

10. За учнів, які заподіяли збиток чужому, несуть матеріальну відповідальність батьки.

11. Учні, які знайшли втрачені або забуті, на їхню думку, речі, повинні здати черговому, який перебуває на першому поверсі гімназії, або ж звернутися до адміністрації школи, чергового вчителя, класного керівника .

12. Учні можуть користуватися на уроках гаджетами та телефонами згідно із затвердженими правилами використання телефонів .

13. Учень зобов'язаний виконувати домашні завдання в терміни, встановлені гімназійною програмою.

14. На першу вимогу вчителя учень зобов'язаний давати щоденник як для подяк, так і зауважень, повинен щодня вести записи домашніх завдань у щоденнику.

15. Приносити на заняття всі необхідні підручники, зошити, інструменти й письмове приладдя.

2.9.2. ПОВЕДІНКА НА УРОКАХ

1. Учні входять до класу з дзвінком. Запізнюватися на уроки без поважних причин заборонено.
2. Під час заняття не можна ходити по класу без дозволу вчителя, розмовляти, кричати, відволікатися самому й відволікати інших учнів від занять розмовами, іграми та іншими справами, що не стосуються уроку.
3. Заняття проводяться за кабінетною системою. За кожним учнем в кожному кабінеті закріплено окреме місце. Кожен учень відповідає за збереження санітарного стану та майна на своєму робочому місці.
4. Якщо під час занять учню необхідно вийти з класу, то він повинен попросити дозволу у вчителя.
5. Учень на заняття зобов'язаний виконувати всі вимоги вчителя.
6. Під час відповіді на запитання вчителя учень повинен відповідати голосно, виразно, зрозуміло.
7. Якщо учень хоче поставити запитання вчителю або відповісти на запитання вчителя, він підносить руку.
8. Під час заняття учень має право ставити запитання вчителю, якщо не зрозумів матеріал чи виникли запитання під час пояснення шкільного матеріалу.
9. На заняття фізкультури учні приходять у спортивній формі та спортивному взутті. Учні, звільнені від занять фізкультурою, обов'язково присутні в залі.
10. Дзвінок про закінчення уроку дається для вчителя. Тільки коли вчитель оголосить про закінчення занять, учні мають право покинути клас. Під час виходу вчителя або іншого дорослого з класу учні встають.
11. Учень має право в коректній формі захищати свою точку зору і свої переконання під час обговорення різних спірних і неоднозначних питань, які стосуються теми уроку та різних ситуацій.
12. Учні зобов'язані знати й дотримуватися правил техніки безпеки як під час уроків, так і після їх закінчення.

2.9.3. ПОВЕДІНКА УЧНІВ ДО ПОЧАТКУ, НА ПЕРЕРВАХ І ПІСЛЯ ЗАНЯТЬ

1. Під час перерви учень зобов'язаний:
 - підтримувати чистоту й порядок на своєму робочому місці;
 - чергувати класом згідно із затвердженим графіком;
 - учні на перервах повинні поводитися толерантно та допомагати за потреби молодшим учням;
 - виконувати вимоги чергового вчителя на поверсі;
 - під час зустрічі із вчителями, батьками, дорослими відвідувачами гімназії учні повинні дотримуватися правил етикету, бути ввічливими;

- забороняється вживати непристойні вислови й жести, шуміти, заважати відпочивати іншим.

2. Час перерви — особистий час кожного учня. Гімназист може його проводити на власний розсуд, згідно із вищезазначених пунктів правил, але не повинен заважати іншим.

3. Під час перерви учні можуть вільно пересуватися по школі, окрім тих місць, де їм заборонено знаходитися в цілях безпеки (горище, підвал, кухня).

4. Під час перерв учням категорично забороняється:

- залишати гімназійну будівлю без дозволу класного керівника, з метою збереження життя й здоров'я та уникнення випадків травматизму серед учнів.

- бігати по гімназії, по сходах, поблизу віконних отворів, грати в м'яч у класі, коридорах та інших місцях, не пристосованих для ігор.

- штовхати один одного, гратися в небезпечні ігри, кидатися портфелями й іншими предметами, застосовувати фізичну силу.

5. У гімназії та на її території категорично забороняється тютюнопаління та вживання алкогольних напоїв.

6. Категорично забороняється самовільно відчиняти вікна, сидіти на підвіконнях.

7. На перервах школярі можуть звернутися до свого класного керівника, чергового вчителя за допомогою, якщо проти них здійснюють протиправні дії.

2.9.4. ПОВЕДІНКА УЧНІВ У ЇДАЛЬНІ

1. Під час харчування учні в їдальні повинні дотримуватися хороших манер і поводитися пристойно.

2. Учні повинні шанобливо ставитися до працівників їдальні.

3. Учні приходять в їдальню після закінчення уроку, дотримуються черги при отриманні їжі.

4. Розмовляти під час прийому їжі слід неголосно, щоб не турбувати тих, хто знаходиться поряд.

5. Учні самі прибирають посуд зі столу після вживання їжі.

6. Учні дбайливо ставляться до майна їдальні.

7. Забороняється заходити в їдальню у верхньому одязі.

2.9.5. ЗОВНІШНІЙ ВИГЛЯД УЧНІВ

1. В гімназії учні зобов'язані приходити в одязі, який відповідає дрес-коду гімназії.

2. Для уроків фізичної культури, трудового навчання, хімії обов'язкова спеціальна форма, спортивний одяг, призначений для уроків фізкультури.

3. Перебувати в гімназії у верхньому одязі без особливих на те причин не дозволяється.

4. На заходи учні вибирають одяг за рекомендацією батьків та на свій розсуд.

2.9.6. ЧЕРГОВИЙ ПО КЛАСУ І ГІМНАЗІЇ

1. Черговий по класу учень під час перерви має перевірити навчальний кабінет, забезпечити порядок у кабінеті.

2. Черговий учень має право зробити зауваження іншим учням щодо правил поведінки та санітарних правил у навчальному кабінеті.

3. Черговий клас в гімназії має приступити до чергування за 15 хв. до початку занять. Чергування по гімназії триває один навчальний тиждень протягом робочого дня згідно з графіком чергування.

4. Чергові учні допомагають черговому вчителю в здійсненні контролю за чистотою, порядком по гімназії, за виконанням всіма учнями цих правил.

2.9.7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Учні не мають права під час знаходження на території гімназії і під час проведення гімназійних заходів здійснювати дії, небезпечні для життя й здоров'я самого себе та навколишніх.

2. За порушення цих Правил та Статуту гімназії учні притягуються до відповідальності, до них можуть бути вжиті такі стягнення:

- усне зауваження;
- запис зауваження в щоденник;
- виклик учня самого або з батьками на засідання Ради профілактики;
- відшкодування завданої учнем матеріальної шкоди його батьками згідно із чинним законодавством.

3. Ці Правила розповсюджуються на всіх учнів гімназії є обов'язковими для виконання на всій території гімназії, а також під час усіх заходів, що проводяться гімназією.

2.10. Приміщення та територія гімназії

Зміни, які відбуваються в суспільстві, – економічні, політичні, соціокультурні, демографічні – стосуються також і закладів освіти, потребуючи адаптації освітнього середовища та освітнього процесу до потреб кожної людини. Тому Острівецька гімназія забезпечує максимально зручне для всіх учасників освітнього процесу середовище, яке відповідає основним принципам

інклюзивної освіти, рівності та поваги до прав людини шляхом застосування принципу розумного пристосування у вже збудованих приміщеннях:

- внесені зміни чи модифікацій до будівель (як ззовні, так і всередині)
 - встановлення пандусу, зміна розміру дверного проходу.
- забезпечення доступності туалетних кімнат, достатній для пересування простір між меблями в класній кімнаті, зонування приміщення (початкова і старша школа, зони для прийому їжі учнів початкових класів та старшокласників).
- інформативність (наявність позначок, написів на дверях, вказівників).
- обладнання (меблі, висота яких регулюється).

2.11. У закладі освіти застосовуються методики та технології роботи з дітьми з особливими освітніми потребами

• У міжнародній класифікації стандартів освіти (International Standard Classification of Education) визначено, що особливі освітні потреби (ООП) мають діти, навчання яких потребує додаткових ресурсів. Додатковими ресурсами можуть бути персонал, засоби навчання, фінанси.

Групи учнів, яких, зазвичай, відносять до дітей з особливими освітніми потребами:

- з особливостями психофізичного розвитку;
- які випереджають однолітків в опануванні навчальних програм;
- які потребують соціальної адаптації.

Зрозуміло, що наявність таких дітей у класі потребує від учителя застосування освітніх технологій і методик, які максимально враховують особливості дітей з ООП та допоможуть їм безболісно інтегруватись до дитячого колективу.

Підготовка освітнього процесу для дітей з ООП

- облаштування освітнього середовища (доступність);
- забезпечення необхідними навчально-методичними і науково-дидактичними посібниками та допоміжними засобами навчання відповідно до потреб здобувачів освіти;
- облаштування ресурсної кімнати;
- ресурсна кімната – спеціально облаштована кімната, що відповідає вимогам доступності та універсального дизайну, призначена для надання (проведення) індивідуальних та/ або групових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (занять); психологічного розвантаження, соціально-побутового орієнтування, формування навичок самообслуговування;

Забезпечення освітнього процесу:

- створення робочої групи з проблеми адаптації дітей з ООП в освітньому процесі;

- проведення консультацій з батьками з особливостей навчання і розвитку дитини;
- проведення консультації з учителями, які навчали дитину в попередні роки або в інших закладах освіти;
- аналіз особливостей психофізичного розвитку учнів з ООП, соціальних умов розвитку;
- виявлення разом з учнями і практичним психологом труднощів і проблем, які вони відчують під час сприйняття навчального матеріалу;
- зосередження уваги на сильних сторонах учня під час проведення навчальних занять;
- підтримка позитивної мотивації навчання.
- У процесі роботи в класі, де є діти з особливими освітніми потребами, можна використовувати весь відомий спектр освітніх технологій і методик, якщо вони дають позитивний результат. Проте, у першу чергу, потрібно звернути увагу на відповідні технології:

Особистісно орієнтоване навчання. Навчальні заняття, побудовані на особистісно орієнтованій взаємодії, дають змогу здійснити індивідуальний підхід, стимулюють пізнавальну активність, навчають дітей з ООП визначати шляхи здобуття ґрунтовних знань, умінь і навичок.

Індивідуальна освітня траєкторія. Очевидно, що дитина з особливими освітніми потребами не завжди може сприймати навчальний матеріал синхронізовано з однокласниками. Тому для дітей з ООП варто розробляти індивідуальні освітні траєкторії з предметів і курсів, за допомогою яких можна визначити індивідуальну швидкість засвоєння навчального матеріалу, необхідний рівень засвоєння.

Формувальне оцінювання. У роботі з дітьми з особливими освітніми потребами важливий індивідуальний освітній прогрес учня. Тому використання формувального оцінювання, яке спрямоване не на фіксацію результату, а оцінює процес навчання, буде дуже доречним.

Кооперативне навчання. Групові форми роботи дозволять учням з особливими освітніми потребами інтегруватись до учнівського колективу, відчувати допомогу та підтримку однокласників.

SMART-технології для дітей з особливими освітніми потребами. Це інтерактивний програмний навчальний комплекс, що сприяє активізації пізнавальної, творчої та активної діяльності дітей під час навчальних занять. Перевагами SMART-технологій в інклюзивній освіті є те, що вони здатні розвинути творчі здібності дітей з особливими потребами, професійні знання, навички комунікації, грамотність у сфері ІКТ; сформувані критичне мислення; удосконалити вміння ефективної співпраці та взаєморозуміння, лідерство, розвиток кар'єри.

Також можна використовувати специфічні освітні технології, спрямовані, у першу чергу, на адаптацію дітей з ООП. Подібних технологій існує чимало. Наведемо деякі з них:

- **Піскова терапія.** Метод піскової психотерапії найефективніше справляється із вимогами до створення безпечного комунікативного середовища. Спілкування в безпечних умовах характеризується зниженням напруги й тривоги, що дозволяє досягти більш стійких навичок психосоціальної адаптації.
- **Арт-терапія.** Допомогає діагностувати психологічний стан дитини, дає можливість розкрити освітні нахили.
- **Ігрова терапія.** Навчальна гра – це процес спільного з дитиною переживання й осмислення будь-якої життєвої ситуації, що подана в ігровій формі. Головне значення гри полягає в тому, що завдяки особливим ігровим засобам дитина моделює взаємодію з навколишнім світом та людські стосунки.

Заклад освіти взаємодіє з батьками дітей з особливими освітніми потребами, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, залучає їх до необхідної підтримки дітей під час здобуття освіти.

Неможливо організувати освітній процес для дітей з особливими освітніми потребами, не співпрацюючи з батьками. Насамперед важливо залучати батьків до прийняття всіх рішень стосовно навчання їхніх дітей. Ще до приходу дитини до закладу освіти в багатьох родин можуть бути налагоджені контакти з відповідними фахівцями та службами, вони можуть володіти інформацією, корисною як для працівників закладу освіти, так і для інших батьків. Доцільно використовувати ці зв'язки, аби сім'я, школа та фахівці працювали спільно.

Освітнє середовище мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, ведення здорового способу життя.

- Освітнє середовище є одним з важливих компонентів системи освітньої діяльності закладу. У школі створено середовище, яке мотивує до навчальної діяльності, до здорового способу життя, екологічної поведінки через:
 - **максимальне залучення учасників освітнього процесу до прийняття рішень щодо змін в організації освітнього середовища.**
 - **дотримання балансу у «володінні» та «залученості» до формування освітнього середовища (наприклад, через експозиції учнівських робіт, які мають періодично оновлюватись).**
 - **забезпечення динамічності освітнього середовища.** Жодна обладнана за найсучаснішими вимогами класна кімната не перетвориться автоматично на мотивуюче освітнє середовище без учителя, який може моделювати цей простір, застосовуючи різні освітні технології.
 - **підвищення мотивації до навчальної діяльності можуть, наприклад, групові (кооперативні) форми роботи, проєктна діяльність, вебквест тощо.**

Саме вони потребують максимального залучення простору класу, гімназії через створення мобільних робочих місць, зміни видів діяльності, виходу за межі класу й звичного простору класної кімнати.

- **проведення навчальних занять поза межами класу.** Це можуть бути практичні роботи, дослідження, реалізація групових проєктів з вивчення компонентів природи. Заняття на свіжому повітрі може бути і звичайним уроком. Зміна обстановки, позитивна психологічна реакція на елементи ландшафту сприятимуть пізнавальній діяльності гімназистів.
- перерви під час уроків для вправ (це також рекомендується і санітарно-гігієнічними нормами);
- спільні заходи для шкіл на свіжому повітрі (туристичні збори, спортивні ігри тощо);
- шкільну політику «розумного використання», наприклад, на своєму прикладі привчати дітей до зменшення використання пластику та поліетилену в щоденному житті, бережливого ставлення до води, електроенергії, сортування сміття тощо.

2.12. У закладі освіти створено простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, інформаційно-ресурсний центр тощо)

Освітня діяльність у закладі освіти неможлива без створення інформаційного простору, використання інформаційних ресурсів та комунікацій між учасниками освітнього процесу. Шкільна бібліотека, як безпосередня частина інформаційного простору, теж долучається до виконання вищезазначених завдань. У сучасному інформаційному світі, масовому доступі до електронних ресурсів бібліотеці доводиться «віднаходити» свою роль. Друкована книга все ще відіграє важливу роль у навчанні, але цифрові технології створюють нові можливості. Тому бібліотека вже не може бути просто місцем доступу до інформації, пунктом видачі підручників.

Одним із завдань шкільної бібліотеки в процесі її інформатизації та інтеграції до інформаційного простору є формування інформаційної культури особистості учня. Сьогодні обсяг інформації стрімко зростає. Саме тому головним для сучасного учня є вміння орієнтуватись в розмаїтті інформаційних ресурсів, критично їх оцінювати і виокремлювати потрібне.

Бібліотека гімназії трансформувалася на сучасний інформаційно-методичний центр, який поєднує в собі інформаційну, освітню, розвивальну, культурну, виховну функції:

- інформаційний супровід освітнього процесу. Пошук і підбір для учасників освітнього процесу навчальної, науково-популярної та художньої літератури;
- формування в учасників освітнього процесу інформаційної компетентності;

- зберігання інформаційних ресурсів, створених у гімназії. У бібліотеці можна створити відділ електронних освітніх ресурсів, створених педагогічними працівниками для користування;
- високі полиці розмістити так, щоб у приміщенні було більше вільного, відкритого простору; змінити спосіб презентації книг: він має бути зручний для дітей;
- влаштувати осередки для читання (пуфи, килимки, зручні крісла), виконання проєктної роботи, спілкування.;
- використовувати простір бібліотеки для проєктної роботи, проведення інтегрованих уроків, інформаційно-просвітницьких заходів, неформального спілкування тощо.

РОЗДІЛ 3

СИСТЕМА ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Загальні положення

3.1.1. Положення про академічну доброчесність **Острівецької гімназії** (далі - Положення) є внутрішнім підзаконним нормативним актом, який спрямований на забезпечення якісних освітніх послуг, наданих здобувачам освіти, додержання моральних, правових, етичних норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу ліцею.

3.1.2. Положення розроблено на основі Конституції України, Конвенції ООН «Про права дитини», законів України «Про освіту», «Про запобігання корупції», «Про авторські та суміжні права», Статуту ліцею, правил внутрішнього розпорядку та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України.

3.2. Принципи, норми етики та забезпечення академічної доброчесності

3.2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, попередження порушень освітнього процесу.

3.2.2. Порушеннями академічної доброчесності згідно зі ст.42 п. 4 Закону України «Про освіту» вважається:

- **Академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як

результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

- **Самоплагіат** - оприлюднення (частково або повністю) власних, раніше опублікованих наукових результатів як нових.
- **Фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.
- **Фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.
- **Списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети, тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, а також повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, самостійної, індивідуальної, тощо).
- **Обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.
- **Хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.
- **Зловживання впливом** – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.
- **Необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

3.2.3. Етика та академічна доброчесність забезпечуються:

3.2.3.1. учасниками освітнього процесу шляхом:

- дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції, законів України;
- утвердження позитивного іміджу ліцею, примноження його традицій;
- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- запобігання корупції, хабарництву;
- збереження, поліпшення та раціонального використання навчально-матеріальної бази гімназії;

- дотримання спеціальних законів за порушення академічної доброчесності та даного Положення, зокрема, посилення на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм про авторські права;
- надання правдивої інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності;
- невідворотності відповідальності з підстав та в порядку, визначених відповідно Законом України «Про освіту» та іншими спеціальними законами.

3.2.3.2. здобувачами освіти шляхом:

- самостійного виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання (самостійні, контрольні, ДПА);
- особистою присутністю на всіх заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами.

3.2.3.3. педагогічними працівниками шляхом:

- надання якісних освітніх послуг з використанням в практичній професійній діяльності інноваційних здобутків в галузі освіти;
- обов'язкової присутності, активної участі на засіданнях педагогічної ради та колегіальної відповідальності за прийняті управлінські рішення;
- незалежності професійної діяльності від політичних партій, громадських і релігійних організацій;
- підвищення професійного рівня шляхом саморозвитку і самовдосконалення, проходження вчасно курсової підготовки;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики;
- об'єктивного й неупередженого оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- інформування здобувачів освіти про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності за її порушення.

3.3. Заходи з попередження, виявлення та встановлення фактів порушення етики та академічної доброчесності

3.3.1. Під час прийому на роботу працівник знайомиться із даним Положенням під розписку після ознайомлення із правилами внутрішнього розпорядку гімназії.

3.3.2. Положення доводиться до батьківської громади, оприлюднюється на сайті .

3.3.3. Адміністрація гімназії:

- Забезпечує попередження порушень академічної доброчесності шляхом практикумів, консультацій та інших колективних та індивідуальних форм навчання з педагогічними працівниками щодо створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій, на конкурси різного рівня;

- Використовує у своїй діяльності (рецензування робіт на конкурси різного рівня, на присвоєння педагогічного звання) та рекомендує вчителям сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

- Педагогічні працівники в процесі своєї освітньої діяльності дотримуються етики та академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу із здобувачами освіти щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилання на джерела інформації, списування).

3.4. Види відповідальності за порушення академічної доброчесності

Види академічної відповідальності за конкретне порушення академічної доброчесності

Порушення академічної доброчесності	Суб'єкти порушення	Обставини та умови порушення академічної доброчесності	Наслідки і форма відповідальності	Орган / посадова особа, який приймає рішення про призначення виду відповідальності
Списування	Здобувачі освіти	- самостійні роботи; - контрольні роботи; - контрольні зрізи знань; - річне оцінювання (для екстернів) -моніторинги якості знань	Повторне письмове проходження оцінювання термін -1 тиждень або повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми	Учителі-предметники
		-державна підсумкова атестація; - річне оцінювання (для екстернів)	Повторне проходження оцінювання за графіком проведення ДПА у гімназії Не зарахування результатів	Атестаційна комісія державної підсумкової атестації

		-I етап (шкільний) Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів;	Робота учасника анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування учасник не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах	Оргкомітет, журі
Необ'єктив не оцінювання результатів навчання здобувачів	Педагогічні працівники	Свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання -усні відповіді; -домашні роботи; -контрольні роботи; -лабораторні та практичні роботи; -ДПА; -тематичне оцінювання; - моніторинги; -олімпіадні та конкурсні роботи	Педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії , присвоєнні педагогічних звань	Адміністраці я школи, атестаційні комісії усіх рівнів

Обман: Фальсифікація	Педагогічні працівники як автори	Навчально-методичні освітні продукти, створені педагогічними працівниками: -методичні рекомендації; -навчальний посібник; -навчально-методичний посібник -наочний посібник; -практичний посібник; -навчальний наочний посібник; -збірка; -методична збірка -методичний вісник; -стаття; -методична розробка	У разі встановлення порушень такого порядку: А) спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих розробок, ідей, синтезу або компіляції чужих джерел, використання Інтернету без посилань, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії Б) в разі встановлення фактів списування здобувачами під час контрольних зрізів знань, фальсифікації результатів власної педагогічної діяльності позбавлення педагогічного працівника I, II кваліфікаційної категорії	Педагогічна та методичні ради школи, атестаційні комісії гімназії
Фабрикація				
Плагіат				

3.5. Комісія з питань академічної доброчесності та етики педагогічних працівників

3.5.1. Комісія з питань академічної доброчесності та етики педагогічних працівників – незалежний орган для розгляду питань, пов'язаних із порушенням Положення та моніторингу щодо взаємного дотримання усіма учасниками освітнього процесу морально-етичних норм поведінки та правових норм цього Положення.

3.5.2. До складу Комісії входять представники педагогічного колективу, батьківської громади (за згодою).

3.5.3. Персональний склад Комісії затверджується рішенням педагогічної ради.

3.5.4. Голова, заступник голови та секретар Комісії обираються з числа осіб, що входять до неї.

3.5.5. Голова веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо.

3.5.6. За відсутності голови Комісії його обов'язки виконує заступник.

3.5.7. Секретар Комісії здійснює повноваження щодо ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо.

3.5.8. Термін повноважень Комісії – 1 рік.

3.5.9. Комісія розглядає питання порушення морально-етичних норм поведінки та правових норм цього Положення за потребою або ж заявою учасників освітнього процесу.

3.5.10. Комісія має такі повноваження:

- Виявляти та встановлювати факти порушення академічної доброчесності учасників освітнього процесу гімназії.
- Проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу.
- Готувати пропозиції, надавати рекомендації та консультації щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню діяльність .
- Отримувати і розглядати заяви за умови, якщо вони носять не анонімний характер, щодо порушення академічної доброчесності учасників освітнього процесу .
- Залучати до своєї роботи експертів з відповідних галузей, а також використовувати технічні і програмні засоби для встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою.
- Доводити результати розгляду заяв щодо порушення академічної доброчесності до відома директора гімназії для подальшого реагування.

3.5.11. Свої повноваження Комісія здійснює за умови, що кількість її членів, присутніх на засіданні, складатиме не менше ніж дві третини її складу.

3.5.12. Комісія звітує про свою роботу двічі на рік.

3.6. Прикінцеві положення

3.6.1. Положення ухвалюється педагогічною радою більшістю голосів і набирає чинності з моменту схвалення.

3.6.2. Учасники освітнього процесу мають знати Положення про академічну доброчесність. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не

є виправданням неетичної поведінки. Гімназія забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.

3.6.3. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь-яким учасником освітнього процесу за поданням до педагогічної ради та вводяться в дію наказом директора .

РОЗДІЛ 4

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

4.1. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь гімназистів.

У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання результату освітньої діяльності здобувачів освіти як складової освітнього процесу. Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня.

Результати освітньої діяльності на всіх етапах освітнього процесу не можуть обмежуватися знаннями, вміннями, навичками. Метою навчання мають бути сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

4.2. До ключових компетентностей належать:

- **вільне володіння державною мовою**, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- **здатність спілкуватися рідною** (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- **математична компетентність**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- **компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

- **інноваційність**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі; формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- **екологічна компетентність**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- **інформаційно-комунікаційна компетентність**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- **навчання впродовж життя**, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- **громадянські та соціальні компетентності** пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність у житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- **культурна компетентність**, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- **підприємливість та фінансова грамотність**, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

4.3. Основні функції оцінювання навчальних досягнень учнів:

- **контролююча** - визначає рівень досягнень кожного учня (учениці), готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- **навчальна** - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, удосконаленню вмінь та навичок;
- **діагностико-коригувальна** - з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня (учениці) в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;

- **стимулювально-мотиваційна** - формує позитивні мотиви навчання;
- **виховна** - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

4.4. При оцінюванні навчальних досягнень учнів мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну.

Повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою.

Глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань.

Гнучкість знань - вміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих.

Системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших.

Міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

Знання є складовою умінь учнів діяти.

Уміння виявляються в різних видах діяльності й поділяються на розумові та практичні.

Навички – дії, доведені до автоматизму в результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення.

Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у ставленні до оточуючого (людей, явищ, природи, пізнання тощо). У контексті компетентнісної освіти це виявляється у відповідальності учнів, прагненні закріплювати позитивні надбання в освітній діяльності, зростанні вимог до своїх навчальних досягнень.

4.5. Система та загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів

1. Система та загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів визначають загальні підходи до оцінювання результатів навчання учнів в Острівецькій гімназії.

2. Оцінювання результатів навчання здійснюється для:

учнів 1 і 2 класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 (далі - НУШ), - у вигляді вербальної характеристики;

учнів 3 і 4 класів НУШ - у вигляді рівневої шкали за чотирма рівнями;

учнів 5 класу, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, та з метою організації оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти,

учнів 6-9 класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392, - у вигляді 12-бальної шкали за чотирма рівнями;

3. Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 3-9-х класів, що визначаються за чотирма рівнями («початковий», «середній», «достатній», «високий»).

Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку 3-9-х класів, що визначаються за трьома рівнями («початковий», «середній», «достатній»).

4. Обов'язковому оцінюванню підлягають результати навчання учнів з предметів (інтегрованих курсів) інваріантного складника (базових та обов'язково-вибіркових предметів) навчального плану як складової освітньої програми закладу освіти.

5. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація.

6. Формувальне, поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів на предмет їх відповідності вимогам навчальної програми, вибір форм, змісту та способу оцінювання здійснюють педагогічні працівники закладу освіти.

7. Поточне та підсумкове оцінювання може здійснюватися у таких формах: усній (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування); письмовій (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування); цифровій (зокрема шляхом тестування в електронному форматі); графічній (зокрема шляхом організації

роботи з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами); практичній (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, роботи з біологічними об'єктами, виготовлення виробів) та інших.

8. Рівні результатів навчання учнів визначаються за:

- ☐ сформованістю пізнавальної діяльності (мотивації пізнання, сприймання, осмислення, перетворення знання, практичної діяльності);
- ☐ сформованістю знань, умінь, ціннісних ставлень як складників ключових і предметних компетентностей;
- ☐ володінням розумовими операціями: вмінням аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- ☐ пізнавальною активністю;
- ☐ мірою самостійності та творчості у виконанні навчальних завдань;
- ☐ сформованістю вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, висувати і формулювати гіпотези.

9. У початкових класах здійснюється формувальне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів НУШ.

Формувальне оцінювання допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хід опановування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудовувати індивідуальну траєкторію особистості.

Критерії до формувального оцінювання розробляються вчителем самостійно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів з урахуванням їхніх індивідуальних здібностей та темпу оволодіння навчальним матеріалом.

10. Підсумкове оцінювання орієнтовано на співвіднесення результатів навчання учнів з обов'язковими результатами навчання, визначеними державним стандартом.

У 1 і 2 класах підсумкове оцінювання здійснюється із застосуванням вербальної характеристики особистих досягнень. Результати навчання учнів позначаються словами: «має значні успіхи», «демонструє помітний прогрес», «досягає результату з допомогою вчителя», «потребує значної уваги і допомоги».

У 3 і 4 класах підсумкове оцінювання здійснюється за рівневою шкалою, результати навчання учнів позначаються словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

11. Результати навчання учнів позначаються цифрами:

від 1 до 12, якщо оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою.

12. Результати підсумкового оцінювання, державної підсумкової атестації фіксуються у класному журналі, свідоцтві досягнень та додатку до документів про загальну середню освіту відповідно до законодавства.

Результати навчання учнів 1-2 класів НУШ фіксуються тільки у свідоцтві досягнень.

У разі неатестації учня (учениці) за підсумкове оцінювання у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться відповідний запис «н/а» (неатестований/неатестована).

13. За рішенням педагогічної ради заклад освіти може здійснювати оцінювання результатів навчання учнів усіх класів за власною шкалою - за умови затвердження правил переведення до системи оцінювання, визначеної законодавством.

14. Якщо викладання навчальних предметів (інтегрованих курсів) відбувається шляхом адаптації/модифікації змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів) для осіб з особливими освітніми потребами, оцінювання результатів їхнього навчання здійснюється з урахуванням індивідуального навчального плану та/або індивідуальної програми розвитку, що складається на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.

4.6.Формувальне оцінювання учнів

- Орієнтирами для спостереження та оцінювання є вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи. При цьому особливості дитини можуть впливати на темп навчання, внаслідок чого діти можуть досягати вказаних результатів раніше або пізніше від завершення зазначеного циклу чи рівня.

- Вимоги до очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів початкової освіти використовуються для організації постійного спостереження за навчальним поступом; обговорення навчального поступу з батьками або особами, що їх замінюють; формувального (поточного) та завершального (підсумкового) оцінювання.

- Формувальне оцінювання передбачає відстеження особистісного розвитку учнів та хід набуття ними навчального досвіду й компетентностей.

- Формувальне оцінювання є інтерактивним оцінюванням прогресу учнів, що дає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес. Використання формувального оцінювання дозволяє відстежувати особистісний поступ дитини, хід опановування нею навчального матеріалу та вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію особистості.

- У процесі організації контрольно-оцінювальної діяльності необхідно враховувати спостереження за навчальним поступом учнів.

- Формувальне оцінювання оцінює процес навчання учнів, а не результат.

- Оцінювання навчального поступу розпочинається з перших днів навчання дитини у школі і триває постійно. Невід'ємною частиною процесу оцінювання є формування здатності учнів самостійно оцінювати власний поступ. Орієнтирами для спостереження та оцінювання є загальні та конкретні очікувані результати, які необхідні для організації спостереження за навчальним поступом учня/ учениці; індивідуального обговорення навчального поступу учнів з батьками або особами, що їх замінюють.

- Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний поступ учнів; формувати в дитини впевненість у собі, наголошуючи на її сильних сторонах, а не на помилках, діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; підтримувати бажання навчатися та прагнути максимально можливих результатів; запобігати побоюванням помилитися.

- Оцінювання досягнень учнів необхідно спрямовувати на формування позитивної їх самооцінки. За сприятливих умов навчання і виховання у дітей починає формуватися адекватна самооцінка, яка стосується їхніх особистісних якостей, досягнень і можливостей. Створюючи такі умови, слід ураховувати індивідуальні особливості кожного учня.

- Важливо не протиставляти дітей одне одному. Стимулюючим має бути порівняння роботи (відповіді, дії тощо) з тим, як працювала дитина раніше. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учнів. Про труднощі у навчанні необхідно говорити з учнем індивідуально, аби не створювати ситуацію колективної зневаги до дитини.

- Водночас доцільно вчити дітей взаємооцінюванню, при цьому формувати уміння коректно висловлювати думку про результат роботи однокласника, давати поради щодо його покращення. Це активізує навчальну роботу, сприяє розвитку критичного мислення, формуванню адекватного ставлення до зауважень, рекомендацій, зміцнює товариську та відчуття значимості кожного в колективі.

Алгоритм діяльності вчителя щодо організації формувального оцінювання.

1. Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей.

Учитель спільно з учнями розробляє й обговорює цілі уроку.

Ціль має бути вимірною, щоб через оцінювання виміряти, на якому рівні вона досягнута.

Створення ефективного зворотного зв'язку, який має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим та своєчасним.

2. Забезпечення активної участі учнів у процесі пізнання.

Для того, щоб учень користувався отриманими знаннями, він повинен їх вміти застосовувати, перетворювати, розширювати, доповнювати, знаходити нові зв'язки і співвідношення тощо. Це забезпечується використанням різноманітних прийомів, форм і методів роботи з навчальним матеріалом.

3. Ознайомлення учнів із критеріями оцінювання.

Обговорення з учнями критеріїв оцінювання робить процес оцінювання прозорим і зрозумілим для всіх суб'єктів освітнього процесу та сприяє позитивному ставленню до самого процесу. Критерії оцінювання, розроблені для поточного оцінювання, повинні визначати те, що заявлено в навчальних цілях. Учні слід ознайомити із ними до початку виконання завдання. Чим конкретніше сформульовані критерії оцінювання, тим зрозумілішою для учнів є діяльність щодо успішного виконання завдання.

4. Забезпечення можливості й уміння учнів аналізувати власну діяльність (рефлексія).

У процесі навчання першокласників важливе значення має становлення елементів рефлексії, спрямованих на спостереження своїх дій та дій однокласників, осмислення своїх суджень, дій, учинків з огляду на їх відповідність меті діяльності, оскільки початкові навички рефлексії як особистісного новоутворення у повному обсязі мають сформуватися тільки наприкінці молодшого шкільного віку.

Слід зазначити, що здатність до персональної (автономної) рефлексії у дітей 6-7 років є достатньо обмеженою, але можливості для її розвитку актуалізуються під час роботи в групі. Умовою розвитку рефлексії в цьому віці є включення дитини у взаємодію з наступним (ретроспективним) відтворенням фактичних актів, дій та комунікацій у контексті особистісного та спільного значення. Таким чином закладаються основи для самоспостереження і спостереження, які виводяться на рефлексивний рівень у майбутньому. Спонукають до рефлексії запитання: «Що нового дізнався на уроці?», «Що привернуло твою увагу?», «Що нового у спілкуванні?», «Що тебе найбільше хвилювало (що нового в емоціях)?».

- Отже, будучи другим рівнем цілісності рефлексії (на якому дитина відображає, усвідомлює, розуміє), запитання породжують у дітей перший (відображувальний) рівень цілісності рефлексування - фіксації, а самі запитання для дітей мають значення, як насиченість середовища рефлексивними зразками. При цьому треба уникати запитань «Що сподобалось?», «Що не сподобалось?» без попередньої операціоналізації цього узагальнення.

- Таким чином, у шестирічному віці рефлексія не може бути автономною, для її розвитку потрібно використовувати форми і процедури групової рефлексії, розподілені між дорослим, групою і дитиною. Доступ до рефлексії (точніше, можливості її розвитку на етапі 1 класу) забезпечують такі чинники, як-от: група, учитель, що спрямовує дітей у напрямку порівняння будь-яких дій, досягнень групи та до можливості порівняння їх зі своїми. Такі порівняння не повинні закріплюватися вчителем в лінійній логіці "добро - зло", оскільки фактично двомірні оцінки є забороненими, тому перспективою порівнянь є оцінки з різних позицій, з різних основ (як мінімум з трьох). У такий же спосіб оцінки відбуваються через позиціонування. Під час навчання у 1 класі дитину орієнтують у другому рівні цілісності рефлексії на рівні феноменологізацій: пам'ятаю, згадую, забув, хвилююсь тощо.

Формувальне оцінювання дає можливість вчителю відстежити процес поступу учня до навчальних цілей, корегування освітнього процесу на ранніх етапах, а учневі – усвідомлення відповідальності за самоосвіту.

- Формувальне оцінювання можна забезпечити використанням мовного портфолію, основна суть якого полягає в тому, щоб показати все, на що здібні учні. Через твердження «Я знаю», «Я вмію» акцентуються навчальні досягнення учнів, розвивається здатність до самооцінювання, поступово збільшується відповідальність за власне навчання.

- Під час іншомовного навчання у 1 класі вчитель повинен розуміти, що на відміну від більш дорослої аудиторії, молодші школярі потребують оцінки не стільки результату, скільки процесу навчання. Кожен учень має власний стиль і темп навчання. Тому важливо усвідомлювати, що оцінювання учня вчителем не повинно стати причиною заниженої самооцінки молодшого школяра, що неминуче позначається на його навчальній мотивації й успішності.

- Під час організації навчання взагалі, зокрема в 1 класі, важливо створювати для учнів ситуацію успіху. Навіть невеличке досягнення надихає дітей. А вчитель, звичайно, завжди може знайти можливість запропонувати таку ситуацію, дати завдання, щоб навіть найслабший учень міг вирізнитися з кращого боку; дуже важливо похвалою відмітити навіть ледь помітне просування уперед: «Добре! Твоя буква А зараз набагато краща».

- Діти дуже чутливі до оцінювання їх дорослими. Молодші школярі мають характерну особливість сприймати оцінку за виконання якогось завдання як оцінювання себе, а тому негативну оцінку вони розуміють як вияв негативного ставлення до себе з боку вчителя.

- Враховуючи цю вікову особливість, а також важливу роль початкової школи як «стартового майданчика» для того, щоб задати правильну «траєкторію польоту» не тільки у навчальній діяльності, а й в особистісному розвитку, вчителю слід використовувати формувальне оцінювання, яке на етапі 1 класу має включати обов'язкових два компоненти:

- 1) доброзичливе ставлення до учня як до особистості;

- 2) позитивне ставлення до зусиль учня, спрямованих на розв'язання задачі (навіть якщо ці зусилля не дали позитивного результату).

Досвід свідчить, що у роботі з молодшими школярами виправдовує себе система, за якою вони одержують тільки позитивну оцінку. Це дає можливість підтримати слабких учнів, запропонувавши їм легше завдання, тобто оцінюються зусилля кожного, враховуючи індивідуальні здібності.

Інші компоненти формуального оцінювання, а саме: конкретний аналіз допущених учнем помилок і труднощів, що постали перед ним, та конкретні вказівки на те, як покращити досягнутий результат, не є предметом розгляду у 1 класі, але стають актуальними на подальших навчальних етапах у початковій школі.

Завершальне (підсумкове) оцінювання за рік здійснюється з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень учня/учениці.

Надзвичайно важливою складовою формуального оцінювання є форма повідомлення про нього учневі/ учениці та батькам. Це має бути зрозумілий документ, який дає розгорнуте уявлення про те, що відбувалося з дитиною в школі під час навчального року.

Запропоноване свідоцтво досягнень складається з двох частин: перша - характеристика особистих досягнень учнів, у якій оцінюється активність дитини, самостійна робота на уроці, співпраця з іншими учнями тощо.

Друга частина складається з оцінювання предметних компетентностей.

КРИТЕРІЇ

оцінювання навчальних досягнень учнів

основної й старшої школи

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
І. Початковий		Учні розрізняють об'єкти вивчення
		Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
		Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
ІІ. Середній		Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
		Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
		Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
ІІІ. Достатній		Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
		Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності

		Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий		Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
		Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
		Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Алгоритм напрацювання критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

1. Інформування учасників освітнього процесу щодо необхідності створення таких критеріїв. Мотивація діяльності.
2. Видання наказу по школі щодо створення робочої групи з напрацювання критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, які входять до **Положення про оцінювання здобувачів освіти Острівецької гімназії** Напрацювання педагогами закладу освіти критеріїв оцінювання окремих видів робіт з конкретних _предметів (робота в методичних об'єднаннях).
3. Обговорення критеріїв учасниками освітнього процесу (вчителі, учні, батьки).
4. Схвалення на засіданні педагогічної ради.
5. Видання наказу щодо введення в дію критеріїв оцінювання.
6. Оприлюднення на сайті закладу освіти.

РОЗДІЛ 5

ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Педагогічна діяльність педагогічних працівників

Мета професійної діяльності вчителя полягає в організації навчання та виховання учнів під час здобуття ними повної загальної середньої освіти шляхом формування у них ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання.

Учитель спільно з батьками, іншими законними представниками сприяє розвитку здібностей учнів, формуванню в них навичок здорового способу життя, дбає про їхнє фізичне та психічне здоров'я; формує в учнів усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України; настановами й особистим прикладом утверджує повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства; формує в учнів прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами.

Процеси навчання, виховання та розвитку учнів є наскрізними. Їх цілісність забезпечується наявністю у вчителя загальних і професійних компетентностей, необхідними для виконання всіх трудових функцій.

Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність учителів початкових класів

- Конституція України
- Закон України «Про освіту»
- Закон України «Про загальну середню освіту»
- Закон України «Про вищу освіту»
- Концепція Нової української школи
- Концепція розвитку педагогічної освіти
- Стандарт початкової загальної середньої освіти
- Базовий навчальний план
- Типовий навчальний план
- Освітня навчальна програма
- Національна електронна платформа навчальних програм
- Методичні рекомендації про викладання навчальних предметів у загальноосвітніх навчальних закладах, щодо контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи тощо.
- Національна доктрина розвитку освіти України у XXI ст.

Законодавством передбачене обов'язкове щорічне підвищення кваліфікації та атестація не менше одного разу на 5 років, за результатами якої визначається

відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання.

Загальні компетентності вчителя:

- громадянська,
- соціальна,
- культурна,
- лідерська,
- підприємницька.

Професійні компетентності:

- мовно-комунікативна;
- предметно-методична;
- інформаційно-цифрова;
- психологічна;
- емоційно-етична;
- педагогічне партнерство;
- інклюзивна;
- здоров'язбережувальна;
- проєктувальна;
- прогностична;
- організаційна;
- оцінювально-аналітична;
- інноваційна;
- рефлексивна;
- здатність до навчання впродовж життя.

Функції, компетентності, знання, уміння та навички педагогічних працівників (учителів початкових класів), необхідні для їх виконання

Планування та здійснення освітнього процесу

Дії та операції, які виконує педагогічний працівник:

- вивчення та використання професійної літератури під час планування освітнього процесу;
- дотримання вимог нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі;
- планування видів роботи вчителя: календарно-тематичне планування динаміки розгортання змісту освітніх галузей, план виховної роботи, планування професійного саморозвитку вчителя;
- організація взаємодії з профільними фахівцями щодо планування освітнього процесу;
- здійснення педагогічної діагностики учня;
- розроблення планів-конспектів уроків та інших форм організації освітнього процесу;
- здійснення освітнього процесу.

Умовне позначення	Трудові функції	Предмети та засоби праці	Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
А	Планування і здійснення освітнього процесу	Персональний комп'ютер (далі - ПК), інші засоби оргтехніки (далі - ЗО); нормативні документи, підручники, навчальні та методичні посібники, вказівки, рекомендації в паперовій та електронній формах, засоби наочності, педагогічні програмні засоби (ППЗ)	А1. Здатність вивчати, аналізувати та застосовувати під час планування освітнього процесу професійну літературу, подану в паперовій та електронній формах	А131. Джерела навчально-методичної літератури для вчителя, у тому числі інтернет-сайти (сайт МОН України, Національної електронної платформи, сайти освітянських проєктів, видавництв, електронні платформи для вчителя, електронні бібліотеки тощо)	А1У1. Знаходити навчально-методичну літературу для роботи вчителя, у тому числі в мережі Інтернет
				А132. Сучасні підходи до навчання, розвитку, виховання й соціалізації учнів початкової школи	А1У2. Аналізувати перспективні підходи до навчання, розвитку, виховання й соціалізації учнів, визначати їх переваги та ризики порівняно з діючими підходами
			А2. Здатність дотримуватися вимог нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі	А231. Нормативні документи, що регламентують діяльність учителя початкової школи (<u>Державний стандарт початкової освіти</u> , Типові освітні програми, освітні програми, Базовий навчальний план, Типовий навчальний план, критерії оцінювання навчальних досягнень тощо)	А1У3. Застосовувати сучасні підходи до навчання, розвитку, виховання й соціалізації учнів під час планування освітнього процесу
					А2У1. Аналізувати та опрацьовувати нормативні документи з метою їх використання у професійній діяльності
					А2У2. Дотримуватися вимог нормативних документів під час планування освітнього процесу в початковій школі

			A3. Здатність планувати роботу, розробляти календарно-тематичний план виховної роботи, планувати професійний саморозвиток вчителя	A331. Вимоги до структури і змісту календарно-тематичного плану	A3У1. Скласти календарно-тематичний план
				A332. Вимоги до структури та змісту плану виховної роботи вчителя	A3У2. Скласти план виховної роботи
				A333. Вимоги до структури і змісту плану професійного саморозвитку вчителя	A3У3. Скласти план професійного саморозвитку
				A334. Методики навчання освітніх галузей, визначених <u>Державним стандартом початкової освіти</u>	A3У4. Реалізовувати сучасні методики навчання освітніх галузей, передбачених Державним стандартом початкової освіти, під час проєктування уроку
				A335. Методи, форми й засоби навчання та забезпечення взаємодії учнів під час освітнього процесу	A3У5. Передбачати доцільні методи, форми й засоби навчання та забезпечення взаємодії під час освітнього процесу, у тому числі зворотного зв'язку, під час проєктування діяльності учнів та вчителя на уроці
				A336. Сучасні технології навчання в початковій школі	A3У6. Планувати застосування сучасних навчальних технологій під час проєктування уроку
				A337. Варіативність структури уроків у початковій школі	A3У7. Розробляти конспект уроку будь-якого типу із навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти
			A4. Здатність до організації взаємодії з профільними фахівцями щодо планування освітнього процесу	A431. Завдання та обов'язки профільних фахівців, необхідні для планування та організації застосування засобів педагогічного впливу на учнів та/або учнівський колектив	A4У1. Співпрацювати та взаємодіяти з профільними фахівцями щодо планування педагогічного впливу та/або результатів навчання, виходячи з потреб і можливостей учнів та/або учнівського колективу

					A4Y2. Розробляти спільно з профільними фахівцями індивідуальні програми розвитку та навчання учнів, які потребують особливої уваги
			A5. Здатність до організації та проведення педагогічної діагностики учня	A531. Ознаки, які характеризують стан і результати процесу навчання освітніх галузей, що визначені <u>Державним стандартом початкової освіти</u> , учнів класу / окремого учня	A5Y1. Оцінювати стан і результати процесу навчання освітніх галузей, що визначені Державним стандартом початкової освіти, учнів класу / окремого учня
					A5Y2. Визначати тенденції, динаміку дидактичного процесу
					A5Y3. Прогнозувати можливі відхилення від мети у процесі навчання учнів класу / окремого учня
					A5Y4. Визначати шляхи запобігання можливим відхиленням від мети у процесі навчання учнів класу / окремого учня
				A532. Засоби контролю, перевірки й оцінювання (формульального та підсумкового), збір та узагальнення статистичних даних та їх аналіз	A5Y5. Здійснювати поточний контроль і перевірку результатів навчання учнів
					A5Y6. Проводити формульальне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів
					A5Y7. Аналізувати й узагальнювати результати формульального та підсумкового оцінювання
				A533. Ознаки, які характеризують стан і результати процесу виховання та соціалізації учнів класу / окремого учня	A5Y8. Оцінювати стан і результати процесу виховання і соціалізації учнів класу / окремого учня
					A5Y9. Визначати тенденції, динаміку виховного процесу

					A5Y10. Прогнозувати можливі відхилення від мети у процесі виховання й соціалізації учнів класу / окремого учня
					A5Y11. Визначати шляхи запобігання можливим відхиленням від мети у процесі виховання й соціалізації учнів класу / окремого учня
				A534. Засоби педагогічної діагностики соціальних, моральних якостей особистості учня	A5Y12. Вивчати динаміку формування соціальних, моральних якостей особистості учня
					A5Y13. Аналізувати й узагальнювати результати моніторингу формування соціальних, моральних якостей особистості учня
		A6. Здатність до здійснення освітнього процесу	A631. Теоретичні основи процесу навчання учнів початкової школи		A6Y1. Проводити уроки та інші форми організації освітнього процесу, дотримуючись плану-конспекту з можливістю його коригування в разі потреби
					A6Y2. Організовувати різні форми навчальної діяльності учнів (індивідуальну, парну, групову, колективну, фронтальну), забезпечувати зворотний зв'язок з учителем
					A6Y3. Коригувати власну діяльність, виходячи з конкретної навчальної ситуації
					A6Y4. Ураховувати індивідуальні особливості та потреби учнів у процесі організації навчальної діяльності
					A6Y5. Здійснювати процес навчання учнів відповідно до психолого-педагогічних закономірностей формування умінь і навичок, розвитку пізнавальних потреб і можливостей учнів

				A632. Теоретичні основи процесу виховання й соціалізації учнів початкової школи	A6У6. Проводити виховні заходи в різних формах, дотримуючись плану виховної роботи вчителя з можливістю його коригування в разі потреби
--	--	--	--	---	---

Забезпечення й підтримка навчання, виховання та розвитку учнів в освітньому середовищі та родині

Дії та операції, які виконує педагогічний працівник:

- визначення мети і завдань освітнього процесу, його коригування шляхом зіставлення проміжних результатів із запланованими;
- добір доцільних методів, засобів і форм навчання, відповідно до визначених мети і завдань уроку, іншої форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів;
- використання в освітньому процесі систем теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти;
- використання в освітньому процесі методик навчання освітніх галузей;
- формувальне та підсумкове оцінювання навчальних досягнень учнів;
- відстеження динаміки та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі;
- надання батькам (особам, що їх замінюють) порад і рекомендацій щодо підтримки навчальної діяльності учня за межами закладу освіти;
- організація взаємодії з батьками в різних формах;
- координація взаємодії зацікавлених осіб для гармонійного розвитку учнів.

Умовне позначення	Трудові функції	Предмети та засоби праці	Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
Б	Забезпечення і підтримка навчання, виховання й розвитку учнів в освітньому середовищі та родині	ПК, ЗО, методичні посібники, рекомендації, настанови, інструкції, навчальні посібники, персональна інформація про учнів та їхніх батьків (осіб, що їх замінюють), підручники, наочні та віртуальні засоби навчання	Б1. Здатність визначати мету і завдання освітнього процесу, коригувати його шляхом зіставлення проміжних результатів із запланованими	Б131. Вимоги до визначення мети й завдань уроку та інших форм організації освітнього процесу, засоби їх досягнення	Б1У1. Формулювати мету і завдання уроку та інших форм організації освітнього процесу
				A531. Ознаки, які характеризують стан і результати процесу навчання освітніх галузей, що визначені <u>Державним стандартом початкової освіти</u> , учнів класу / окремого учня	A5У1. Оцінювати стан і результати процесу навчання освітніх галузей, що визначені Державним стандартом початкової освіти, учнів класу / окремого учня
					A5У4. Визначати шляхи запобігання можливим відхиленням від мети у процесі навчання учнів класу / окремого учня

				Б132. Вимоги до формулювання мети виховного заходу	Б1У2. Формулювати мету виховного заходу
				А533. Ознаки, які характеризують стан і результати процесу виховання та соціалізації учнів класу / окремого учня	А5У8. Оцінювати стан і результати процесу виховання і соціалізації учнів класу / окремого учня
					А5У11. Визначати шляхи запобігання можливим відхиленням від мети у процесі виховання й соціалізації учнів класу / окремого учня
		Б2. Здатність добирати доцільні методи, засоби й форми навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку, іншої форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів	А335. Методи, форми й засоби навчання та забезпечення взаємодії під час освітнього процесу	А3У5. Передбачати доцільні методи, форми й засоби навчання та забезпечення взаємодії під час освітнього процесу, у тому числі і зворотного зв'язку, під час проєктування діяльності учнів та вчителя на уроці	
			А336. Сучасні технології навчання в початковій школі	А3У6. Планувати застосування сучасних навчальних технологій під час проєктування уроку	
			Б231. Форми організації освітнього процесу та форми взаємодії учнів і вчителя	Б2У1. Організовувати навчання у різних формах (урок та позаурочні форми: екскурсія, домашня робота, гурткова робота тощо)	
		А6У2. Організовувати різні форми навчальної діяльності учнів (індивідуальну, парну, групову, колективну, фронтальну), забезпечувати зворотний зв'язок з учителем			
		Б3. Здатність до використання в освітньому процесі системи теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти	Б331. Система теоретичних знань з освітніх галузей, визначених <u>Державним стандартом початкової освіти</u>	Б3У1. Пояснювати сутність понять, способів діяльності, що належать до освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти	

					БЗУ2. Оцінювати істинність або хибність тверджень і висновків учнів з точки зору систем теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти
					БЗУ3. Прогнозувати можливі помилки учнів виходячи із систем теоретичних знань освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти
					БЗУ4. Правильно вживати терміни й поняття з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти
			Б4. Здатність до використання у освітньому процесі методик навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти	А334. Методики навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти	АЗУ4. Реалізовувати сучасні методики навчання освітніх галузей, передбачених Державним стандартом початкової освіти, під час проєктування уроку
				Б431. Психолого-дидактичні засади методик навчання освітніх галузей, які визначені Державним стандартом початкової освіти, учнів початкової школи	Б4У1. Дотримуватись у процесі реалізації методик навчання психологічно-дидактичних вимог до формування в учнів понять, умінь і навичок
				Б432. Особливості конструювання систем навчальних завдань, що реалізують певну методику навчання	Б4У2. Розробляти системи навчальних завдань відповідно до певної методики формування в учнів понять, умінь і навичок
				Б433. Методика роботи з окремими видами завдань, що пропонуються учням у процесі навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти	Б4У3. Розробляти методику роботи з окремими видами завдань, що пропонуються учням у процесі навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти

				Б434. Методичні системи навчання освітніх галузей, визначених <u>Державним стандартом початкової освіти</u> , що реалізовані у підручниках, навчальних посібниках, які рекомендовані до використання МОН України	Б4У4. Аналізувати методичні системи, реалізовані в підручниках, навчальних посібниках, з метою з'ясування їхніх переваг і недоліків
					Б4У5. Обґрунтовувати вибір навчально-методичного комплекту з огляду на ефективність досягнення обов'язкових результатів навчання, визначених типовими/освітніми програмами
			Б5. Здатність до проведення формульовального та підсумкового оцінювання навчальних досягнень учнів	А532. Засоби контролю, перевірки й оцінювання (формульовального та підсумкового), збір та узагальнення статистичних даних та їх аналіз	Б5У1. Скласти різні види та форми діагностичних робіт для моніторингу / поточного контролю динаміки процесу навчання учнів з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти
					Б5У2. Скласти завдання для комбінованих контрольних робіт або тести для перевірки навчальних досягнень учнів з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти
					А5У5. Здійснювати поточний контроль і перевірку результатів навчання учнів
					А5У6. Проводити формульовальне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів
			Б6. Здатність до відстеження динаміки та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі	А531. Ознаки, які характеризують стан і результати процесу навчання освітніх галузей, що визначені <u>Державним стандартом початкової освіти</u> , учнів класу / окремого учня	А5У1. Оцінювати стан і результати процесу навчання освітніх галузей, що визначені Державним стандартом початкової освіти, учнів класу / окремого учня
					А5У2. Визначати тенденції, динаміку дидактичного процесу

					A5Y3. Прогнозувати можливі відхилення від мети у процесі навчання учнів класу / окремого учня
					A5Y4. Визначати шляхи запобігання можливим відхиленням від мети у процесі навчання учнів класу / окремого учня
				Б631. Вікові особливості динаміки становлення пізнавальних процесів учнів	Б6У1. Ураховувати вікові особливості учнів під час добору змісту, методів, засобів і форм навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти
					Б6У2. Ураховувати вікові особливості учнів у процесі організації навчальної взаємодії та зворотного зв'язку
				Б632. Індивідуальні особливості динаміки становлення пізнавальних процесів учнів	Б6У3. Ураховувати індивідуальні особливості учнів під час добору змісту, методів, засобів і форм навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти
					Б6У4. Ураховувати індивідуальні особливості учнів у процесі організації навчальної взаємодії та зворотного зв'язку
				Б633. Особливості розвитку особистості учня початкової школи	Б6У5. Ураховувати особливості розвитку особистості учня під час проєктування та застосування методів педагогічного впливу
			Б7. Здатність до надання батькам (особам, що їх замінюють) порад і рекомендацій щодо підтримки навчальної діяльності учня за межами закладу освіти	А533. Ознаки, які характеризують стан і результати процесу виховання та соціалізації учнів класу / окремого учня	А5У8. Оцінювати стан і результати процесу виховання і соціалізації учнів класу / окремого учня
					А5У9. Визначати тенденції, динаміку виховного процесу

					A5Y10. Прогнозувати можливі відхилення від мети у процесі виховання й соціалізації учнів класу / окремого учня
					A5Y11. Визначати шляхи запобігання можливим відхиленням від мети у процесі виховання й соціалізації учнів класу й окремого учня
				Б731. Повноваження вчителя у роботі з батьками (особами, що їх замінюють)	Б7У1. Дотримуватись професійних повноважень при роботі з батьками учнів (особами, що їх замінюють)
				Б732. Функції та основні форми роботи з батьками (особами, що їх замінюють)	Б7У2. Реалізовувати функції щодо надання батькам порад і рекомендацій із підтримки навчальної діяльності учня за межами закладу освіти
				Б733. Особливості комунікації з батьками (особами, що їх замінюють)	Б7У3. Давати батькам інформацію щодо успіхів і проблем у навчальній діяльності учня
					Б7У4. Давати батькам чіткі та зрозумілі поради тй рекомендації щодо підтримки навчальної діяльності учнів за межами закладу освіти
					Б7У5. Використовувати різноманітні засоби для налагодження ефективної комунікації з батьками (особами, які їх замінюють), в тому числі інтернет-ресурси (спеціально створені сайти, соціальні мережі тощо)
			Б8. Здатність до організації взаємодії з батьками в різних формах	Б732. Функції та основні форми роботи з батьками (особами, що їх замінюють)	Б8У1. Ознайомлювати батьків зі змістом та особливостями освітнього процесу, що організовується закладом освіти
					Б8У2. Залучати батьків до спільної з дітьми діяльності

					Б8У3. Забезпечувати педагогічний супровід виховання дитини в родині
					Б8У4. Залучати батьків до організації позакласних заходів
					Б8У5. Залучати батьків до прийняття колегіальних рішень з окремих питань
				Б831. Форми роботи вчителя з батьками	Б8У6. Організовувати і проводити індивідуальну роботу з батьками (консультації, листування тощо)
					Б8У7. Організовувати і проводити групову та колективну роботу з батьками (батьківські збори, семінари та конференції для батьків, різні форми позакласної виховної роботи за участю батьків тощо)
				А431. Завдання та обов'язки профільних фахівців, необхідні для планування та організації застосування засобів педагогічного впливу на учнів та/або учнівський колектив	А4У1. Співпрацювати та взаємодіяти з профільними фахівцями щодо планування педагогічного впливу та/або результатів навчання, виходячи з потреб і можливостей учнів та/або учнівського колективу
					А4У2. Розробляти спільно з профільними фахівцями індивідуальні програми розвитку та навчання учнів, які потребують особливої уваги
Б9. Здатність до координації взаємодії із зацікавленими особами для гармонійного розвитку учнів	Б931. Повноваження вчителя щодо залучення зацікавлених осіб для гармонійного розвитку учнів	Б9У1. Організовувати взаємодію з профільними фахівцями з метою забезпечення гармонійного розвитку учнів			

Створення освітнього середовища

Дії та операції, які виконує педагогічний працівник:

- створення безпечних, психологічно комфортних умов освітнього процесу;
- створення здоров'язберезувального освітнього середовища, зорієнтованого на

особистісний, творчий і духовний розвиток учнів;

- змістове наповнення освітнього середовища відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти;
- збереження і дотримання правил, ціннісних орієнтацій і традицій закладу освіти;
- урахування при створенні освітнього середовища індивідуальних потреб учнів.

Умовне позначення	Трудові функції	Предмети та засоби праці	Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
В	Створення освітнього середовища	ПК, ЗО, рекомендації, інструкції, навчальні посібники та інші матеріали щодо правил безпеки життєдіяльності, протипожежної безпеки, шкільних санітарно-гігієнічних норм, засоби пожежогасіння, аптечка, індивідуальні засоби звукового інформування про небезпеку	В1. Здатність до створення безпечних та психологічно комфортних умов освітнього процесу	В131. Основи безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни	В1У1. Забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни
				В132. Ознаки психологічно комфортних умов освітнього процесу	В1У2. Забезпечувати / створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу
			В2. Здатність до створення здоров'язбережувального освітнього середовища, зорієнтованого на особистісний, творчий і духовний розвиток учнів	В231. Вимоги до створення здоров'язбережувального освітнього середовища	В2У1. Реалізовувати вимоги до здоров'язбережувального освітнього середовища, які не передбачають матеріального оснащення
					В2У2. Організовувати співпрацю з адміністрацією школи та з іншими зацікавленими особами щодо реалізації вимог до створення здоров'язбережувального освітнього середовища
					В2У3. Залучати учасників освітнього процесу до створення здоров'язбережувального освітнього середовища
				В232. Вимоги до освітнього середовища, зорієнтованого на особистісний, творчий і духовний розвиток учнів	В2У4. Організовувати освітнє середовище, яке зорієнтоване на особистісний, творчий і духовний розвиток учнів за допомогою заходів, які не передбачають матеріального забезпечення

					B2У5. Організовувати співпрацю з адміністрацією школи та з іншими зацікавленими особами щодо реалізації вимог до створення освітнього середовища, зорієнтованого на особистісний, творчий і духовний розвиток учнів
					B2У6. Залучати учасників освітнього процесу до створення освітнього середовища, зорієнтованого на особистісний, творчий і духовний розвиток учнів
			В3. Здатність до змістового наповнення освітнього середовища відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти	A231. Нормативні документи, що регламентують діяльність учителя початкових класів закладу загальної середньої освіти (<u>Державний стандарт початкової освіти</u> , Типові освітні програми, освітні програми, Базовий навчальний план, Типовий навчальний план, критерії оцінювання навчальних досягнень тощо)	В3У1. Визначати на основі Державного стандарту початкової освіти необхідні для його реалізації компоненти освітнього середовища
				В331. Вимоги до змістового наповнення освітнього середовища	В3У2. Добирати й застосовувати дидактичні матеріали та засоби для уроків та інших організаційних форм навчання, для оформлення класної кімнати
				В4. Здатність до збереження і дотримання правил, ціннісних орієнтацій і традицій закладу освіти	В4У1. Ознайомлювати батьків (осіб, що їх замінюють) з нормами і правилами поведінки в закладі освіти
					В4У2. Забезпечувати дотримання учнями норм і правил поведінки в закладі освіти
				В432. Ціннісні орієнтації та традиції закладу освіти	В4У3. Дотримуватись ціннісних орієнтацій, зберігати та розвивати традиції закладу освіти

			В5. Здатність до врахування при створенні освітнього середовища індивідуальних потреб учнів, в тому числі обдарованих дітей, дітей, які мають особливі освітні потреби	Б632. Індивідуальні особливості динаміки становлення пізнавальних процесів учнів	Б6У3. Ураховувати індивідуальні особливості учнів під час добору змісту, методів, засобів і форм навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти
					Б6У4. Ураховувати індивідуальні особливості учнів у процесі організації навчальної взаємодії та зворотного зв'язку
				Б633. Особливості розвитку особистості учня початкової школи	Б6У5. Ураховувати особливості розвитку особистості учня під час проєктування та застосування методів педагогічного впливу
				В531. Індивідуальні потреби учнів у пізнавальній сфері, у сфері особистісного та фізичного розвитку	В5У1. Ураховувати індивідуальні пізнавальні потреби та інтереси учнів при формуванні освітнього середовища
					В5У2. Ураховувати індивідуальні потреби учнів у сфері особистісного розвитку при формуванні освітнього середовища
					В5У3. Ураховувати індивідуальні потреби фізичного розвитку учнів при формуванні освітнього середовища

Рефлексія та професійний саморозвиток

Дії та операції, які виконує педагогічний працівник:

- усвідомлення своєї ролі як педагога початкової освіти, а також системи цінностей, мети і завдань професійної діяльності вчителя;
- аналіз власної професійної діяльності щодо реалізації цілей і завдань закладу освіти;
- визначення сильних і слабких сторін власної педагогічної діяльності;
- самооцінювання результатів застосування засобів педагогічного впливу із забезпечення якості навчання, виховання й розвитку учнів початкової школи;
- усвідомлення потреби в саморозвитку з метою набуття додаткових професійних компетентностей;

- планування заходів для досягнення цілей щодо власного професійного розвитку;
- участь у роботі творчих груп, методичних об'єднань учителів початкових класів;
- використання / поширення інновацій у педагогічній науці та практиці, перспективного педагогічного досвіду;
- відстеження власного фізичного, психічного, духовного та соціального здоров'я та їх урівноважування шляхом оптимізації витрат робочого часу та енергії.

Умовне позначення	Трудові функції	Предмети та засоби праці	Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
Г	Рефлексія та професійний саморозвиток	ПК, ЗО, методичні вказівки, рекомендації, керівництва, настанови, інструкції, навчальні посібники, спеціальна наукова література з питань педагогічної діяльності, нових інноваційних підходів та методів у навчанні, самоаналізу та самовдосконалення	Г1. Здатність до усвідомлення своєї ролі як педагога початкової освіти, а також системи цінностей, мети й завдань професійної діяльності вчителя	Г131. Функції, мета й завдання діяльності вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти	Г1У1. Спрямовувати свою діяльність на досягнення мети і завдань вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти
				Г132. Ціннісні орієнтації вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти	Г1У2. Визначати власну професійну позицію та ідентифікувати себе як носія цінностей професійного середовища
					Г1У3. Поважати особистість дитини й толерантно ставитися до неї. Толерантно ставитися до дітей з особливими потребами та підтримувати їх. Демонструвати повагу до особистості дитини й толерантне ставлення до неї, у тому числі й до дитини з особливими потребами
					Г1У4. Надавати рівні можливості самореалізації учням різних національностей/віросповідань. Толерантно ставитись до дітей різних національностей/віросповідань, підтримуваних ними культурних і релігійних традицій
			Г2. Здатність до аналізу власної професійної діяльності щодо реалізації цілей і завдань закладу освіти	Г231. Схема аналізу власної професійної діяльності. Сутність, зміст, методи, форми й засоби аналізу професійної діяльності	Г2У1. Аналізувати, оцінювати, узагальнювати інформацію щодо динаміки та результатів власної професійної діяльності

			Г3. Здатність до визначення сильних і слабких сторін власної педагогічної діяльності	Г331. Професійно значущі особистісні якості педагога (рефлексія, гнучкість, емпатія, відкритість, товариськість, емоційна привабливість)	ГЗУ1. Передбачати можливі реакції учнів на певні педагогічні впливи; відчувати їхній емоційний стан
					ГЗУ2. Виявляти гнучкість під час вибору методів педагогічного впливу з урахуванням індивідуальних особливостей учнів
				Г332. "Я-образ" сучасного педагога. Характеристики сучасного педагога	ГЗУ3. Аналізувати власну педагогічну діяльність щодо відповідності "Я-образу" сучасного педагога
					ГЗУ4. Визначати сильні та слабкі сторони власної педагогічної діяльності
			Г4. Здатність до самооцінювання результатів застосування засобів педагогічного впливу із забезпечення якості навчання, виховання й розвитку учнів початкової школи	Г431. Сутність самооцінювання педагога	Г4У1. Аналізувати, оцінювати, узагальнювати інформацію щодо динаміки та результатів освітнього процесу
					Г4У2. Відстежувати, аналізувати процес і результат власної педагогічної діяльності
					Г4У3. Зіставляти процес і результат власної педагогічної діяльності з метою та завданнями освітнього процесу
			Г5. Здатність до усвідомлення потреби в саморозвитку з метою набуття додаткових професійних компетентностей	Г531. Професійні компетентності вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти	Г5У1. Аналізувати й оцінювати власний рівень професійних компетентностей
					Г5У2. Визначати власні потреби у розвитку професійних компетентностей
					Г5У3. Конкретизувати цілі професійного саморозвитку

				Г532. Можливості професійного розвитку вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти	Г5У4. Аналізувати можливості професійного розвитку вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти з погляду власних потреб
					Г5У5. Вибирати із пропозицій професійного розвитку вчителя ті, що більшою мірою задовольняють власні професійні потреби
			Г6. Здатність до планування заходів для досягнення власних цілей щодо власного професійного розвитку	А333. Вимоги до структури і змісту плану професійного саморозвитку вчителя	Г6У1. Проектувати свій подальший професійний розвиток
					А3У3. Скласти план професійного саморозвитку
			Г7. Здатність брати участь у роботі творчих груп, методичних об'єднань вчителів початкових класів	Г731. Завдання, зміст і форми методичної роботи у закладах освіти	Г7У1. Брати участь у роботі творчих груп, методичних об'єднань вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти
			Г8. Здатність до використання/поширення інновацій у педагогічній науці та практиці, перспективного педагогічного досвіду	Г831. Інноваційні підходи до освітнього процесу	Г8У1. Застосовувати в освітньому процесі початкової школи інноваційні підходи, новації та сучасний педагогічний досвід
				Г832. Педагогічні новації в початковій школі	
				Г833. Сучасний педагогічний досвід вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти	
			Г9. Здатність до відстеження власного фізичного, психічного, духовного та соціального здоров'я, їх урівноважування шляхом оптимізації витрат робочого часу та енергії	Г931. Правила трудового розпорядку, тривалість і розподіл робочого часу та часу для відпочинку	Г9У1. Розподіляти ефективно та раціонально навчальне навантаження та власні сили для недопущення фізичної, психічної (інтелектуальної та емоційної) перевтоми та професійного "вигорання"
				Г932. Положення галузевої угоди, колективного договору в закладі освіти	

				Г933. Основні права, обов'язки, соціальний захист та відповідальність учителя	
				Г934. Ознаки фізичного, психічного та духовного комфорту вчителя	Г9У2. Відстежувати власний фізичний стан, систематично проходити медогляд, вчасно звертатися по медичну допомогу
					Г9У3. Відстежувати власний емоційний стан щодо наявності емоційних ресурсів, вчасного виявлення емоційної перенапруги, спустошеності
				Г935. Сутність і ознаки професійного "вигоряння"	Г9У4. Самодіагностувати наявність чи відсутність ознак професійного "вигоряння"
				Г936. Діагностика професійного "вигоряння"	
				Г937. Профілактика професійного "вигоряння"	Г9У5. Організовувати робоче місце та робочий час
					Г9У6. Створювати психологічний комфорт у професійному середовищі
					Г9У7. Розширювати власну духовну сферу, кругозір, естетичні та етичні потреби
					Г9У8. Самостійно приймати рішення
					Г9У9. Здійснювати контроль власної життєдіяльності
					Г9У10. Креативно мислити (бути готовим змінюватися й відмовлятися від стереотипів)

					Г9У11. Переглядати систему цінностей і мотивів, які перешкоджають професійному та особистісному зростанню
					Г9У12. Володіти навичками саморегуляції, техніками розслаблення й контролю власного фізичного та психічного стану, підвищення стресостійкості

Проведення педагогічних досліджень

Дії та операції, які виконує педагогічний працівник:

- визначення методичної проблеми, обґрунтування її актуальності, мети, завдань тощо;
- опрацювання відповідних джерел інформації для визначення шляхів підвищення ефективності розв'язання методичної проблеми;
- розроблення концепції дослідження;
- розроблення навчальних, виховних і розвивальних завдань / систем уроків тощо для реалізації основних ідей дослідження;
- апробація розроблених навчальних, виховних і розвивальних завдань / систем уроків тощо для реалізації основних ідей дослідження;
- оцінювання ефективності розроблених навчальних, виховних і розвивальних завдань / систем уроків тощо для реалізації основних ідей дослідження;
- підведення підсумків, формулювання висновків педагогічного дослідження.

Умовне позначення	Трудові функції	Предмети та засоби праці	Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
Д	Проведення педагогічних досліджень	ПК, ЗО, методичні вказівки, рекомендації, керівництва, настанови, інструкції, спеціальна наукова література з питань педагогічної діяльності, інноваційних підходів та методів у навчанні	Д1. Здатність до визначення методичної проблеми, обґрунтування її актуальності, мети, завдань тощо	Д131. Напрями сучасних педагогічних досліджень	Д1У1. Вибирати напрям дослідження. Формулювати тему дослідження
				Д131. Вимоги до обґрунтування актуальності теми, формулювання мети, завдань та інших ознак дослідження	Д1У2. Вивчати сучасний стан розв'язання проблеми
					Д1У3. Досліджувати педагогічну практику з питань розв'язання певної проблеми
					Д1У4. Обґрунтовувати актуальність методичної проблеми дослідження

					Д1У5. Формулювати мету, завдання та інші аспекти дослідження
			Д2. Здатність до опрацювання відповідних джерел інформації для визначення шляхів підвищення ефективності розв'язання методичної проблеми	Д231. Джерела науково-педагогічної інформації (паперові та електронні) з проблеми дослідження	Д2У1. Знаходити потрібну інформацію Д2У2. Аналізувати, виділяти головне, узагальнювати підходи різних авторів, порівнювати їх, робити висновки
			Д3. Здатність до розроблення концепції дослідження	Д331. Сучасні концепції дослідження дидактичних та методичних проблем та їх реалізація в теорії та практиці. Засоби реалізації концепцій початкової освіти	Д3У1. Розробляти концепцію на основі визначених напрямів підвищення ефективності освітнього процесу за певною темою
			Д4. Здатність до розроблення навчальних, виховних і розвивальних завдань / систем уроків тощо для реалізації основних ідей дослідження	Д431. Психолого-педагогічні засади розроблення систем навчальних, виховних і розвивальних завдань	Д4У1. Розробляти системи навчальних, виховних і розвивальних завдань / системи уроків тощо, для підвищення ефективності освітнього процесу з питань теми дослідження
			Д5. Здатність до апробації розроблених систем навчальних, виховних і розвивальних завдань / систем уроків тощо для реалізації основних ідей дослідження	Д531. Сутність, види та методика проведення педагогічного експерименту	Д5У1. Визначати мету і завдання дослідження, вибирати методи проведення педагогічного експерименту Д5У2. Розробляти завдання діагностичних контрольних робіт, тестів тощо для вхідного зрізу Д5У3. Вибирати контрольну та експериментальну групи Д5У4. Реалізовувати в експериментальній групі розроблену систему навчальних, виховних і розвивальних завдань тощо

			Д6. Здатність до оцінювання ефективності розроблених систем навчальних, виховних і розвивальних завдань і систем уроків тощо для реалізації основних ідей дослідження	Д631. Оцінювання результатів експерименту	Д6У1. Визначати критерії та показники сформованості компетентностей, наскрізних умінь та особистісних якостей учнів, на формування яких спрямовано систему навчальних, виховних і розвивальних завдань
					Д6У2. Характеризувати рівні сформованості компетентностей, наскрізних умінь та особистісних якостей учнів, на формування яких спрямовано систему навчальних завдань / систему уроків тощо
					Д6У3. Скласти зміст діагностичних методик відповідно до мети і завдань експериментального дослідження
				Д632. Кількісний і якісний аналіз результатів експерименту	Д6У1. Застосовувати методи математичної обробки результатів експерименту
					Д6У2. Зіставляти результати вхідного і вихідного зрізу та інтерпретувати їх
			Д7. Здатність до підведення підсумків, формулювання висновків педагогічного дослідження	Д731. Вимоги до формулювання висновків педагогічного дослідження та його впровадження	Д7У1. Підводити підсумки дослідження, формулювати висновки відповідно до завдань проведеного дослідження
					Д7У2. Формулювати практичну значущість проведеного дослідження, розробляти засоби його впровадження

Надання методичної допомоги колегам з питань навчання, розвитку, виховання й соціалізації учнів початкових класів закладу загальної середньої освіти

Дії та операції, які виконує педагогічний працівник:

- наставництво та керівництво стажуванням, педагогічною практикою студентів;
- керування роботою творчих груп, методичних об'єднань, школи молодого вчителя тощо;
- проведення майстер-класів, тренінгів тощо.

Умовне позначення	Трудові функції	Предмети та засоби праці	Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
Є	Надання методичної допомоги колегам з питань навчання, розвитку, виховання й соціалізації учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти	ПК, ЗО, методичні рекомендації, інструкції, навчальні та навчально-методичні посібники, підручники, наочні та віртуальні засоби навчання, навчальні та розвивальні ігри	Є1. Здатність до наставництва та керівництва стажуванням, педагогічною практикою студентів	Є131. Нормативні документи, що регламентують наставництво	Є1У1. Дотримуватись нормативних документів, що регламентують наставництво
				A231. Нормативні документи, що регламентують діяльність учителя початкової школи (<u>Державний стандарт початкової освіти</u> , Типові освітні програми, освітні програми, Базовий навчальний план, Типовий навчальний план, критерії оцінювання навчальних досягнень тощо)	Є1У2. Надавати колегам - вчителям початкових класів закладу загальної середньої освіти, студентам, які проходять педагогічну практику, методичну допомогу, рекомендації з навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти
				A335. Методи, форми й засоби навчання та забезпечення взаємодії учнів під час освітнього процесу	
				A336. Сучасні технології навчання в початковій школі	
				B231. Форми організації освітнього процесу та форми навчальної взаємодії учнів і вчителя	
				B331. Система теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти	
				A334. Методики навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти	

				Б431. Психолого-дидактичні засади методик навчання освітніх галузей, які визначені Державним стандартом початкової освіти, учнів початкової школи	
				Б432. Особливості конструювання систем навчальних завдань, що реалізують певну методику навчання	
				Б433. Методика роботи з окремими видами завдань, що пропонуються учням у процесі навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти	
				Г831. Інноваційні підходи до освітнього процесу	
				Г833. Сучасний педагогічний досвід вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти	
				Б631. Вікові особливості динаміки становлення пізнавальних процесів учнів	
				Б632. Індивідуальні особливості динаміки становлення пізнавальних процесів учнів	

				A533. Ознаки, які характеризують стан і результати процесу виховання та соціалізації учнів класу / окремого учня	Є1У3. Надавати колегам - вчителям початкових класів закладу загальної середньої освіти, студентам, які проходять педагогічну практику, допомогу, рекомендації щодо виховання та соціалізації учнів початкової школи
				Б731. Повноваження вчителя у роботі з батьками (особами, що їх замінюють)	Є1У4. Надавати колегам - вчителям початкових класів закладів загальної середньої освіти, студентам, які проходять педагогічну практику, допомогу, рекомендації щодо роботи з батьками (особами, що їх замінюють) з питань виховання учнів
				Б732. Функції та основні форми роботи з батьками (особами, що їх замінюють)	
				Б733. Особливості комунікації з батьками (особами, що їх замінюють)	
			Є2. Здатність до керування роботою творчих груп, методичних об'єднань, школи молодого вчителя тощо	Є231. Функції та повноваження творчих груп, методичних об'єднань, школи молодого вчителя тощо	Є2У1. Виконувати дії та операції, що реалізують функції творчих груп, методичних об'єднань, школи молодого вчителя тощо
					Є2У2. Керувати, спрямовувати діяльність творчих груп, методичних об'єднань, школи молодого вчителя тощо з метою реалізації їхніх функцій
			Є3. Здатність до проведення майстер-класів, тренінгів тощо	Є331. Етапи підготовки до проведення тренінгів та інших форм інтерактивних занять із дорослими	Є3У1. Визначати мету і завдання майстер-класу, тренінгу тощо
					Є3У2. Проектувати зміст, методiku проведення майстер-класу, тренінгу тощо
					Є3У3. Добирати засоби навчання, у тому числі технічні засоби
				Є332. Вимоги до публічних виступів педагога	Є3У4. Скласти доповідь із дотриманням вимог до публічних виступів

				Є333. Вимоги до презентацій	Є3У5. Створювати презентацію доповіді з використанням можливостей програми для презентацій
--	--	--	--	-----------------------------	--

Узагальнення власного педагогічного досвіду та його презентація педагогічній спільноті

Дії та операції, які виконує педагогічний працівник:

- узагальнення власного педагогічного досвіду і представлення його у різних формах;
- поширення власного педагогічного досвіду шляхом участі в методичних заходах різних рівнів (шкільного, районного, міського, обласного, всеукраїнського), презентації в засобах масової інформації (педагогічній пресі, на освітніх платформах тощо);
- коригування власної професійної діяльності з урахуванням пропозицій і зауважень колег, здобутків педагогічної науки та практики.

Умовне позначення	Трудові функції	Предмети та засоби праці	Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
Ж	Узагальнення власного педагогічного досвіду та його презентація педагогічній спільноті	ПК, ЗО, методичні вказівки, рекомендації, настанови, інструкції, спеціальна наукова література з питань педагогічної діяльності, інноваційних підходів та методів у навчанні	Ж1. Здатність до узагальнення власного педагогічного досвіду і представлення його у різних формах	Д731. Вимоги до формулювання висновків педагогічного дослідження та його впровадження	Д7У1. Підводити підсумки дослідження, формулювати висновки відповідно до завдань проведеного дослідження
					Д7У2. Формулювати практичну значущість проведеного дослідження, розробляти засоби його впровадження
				Ж131. Форми презентації результатів експериментального дослідження	Ж1У1. Представляти результати експериментального дослідження у формі навчальних матеріалів для учнів, системи уроків, методичних рекомендацій щодо методичних прийомів, організації видів навчальної діяльності тощо
				Ж132. Вимоги до структурування змісту презентації результатів експериментального дослідження	

			Ж2. Здатність до поширення власного педагогічного досвіду шляхом участі в методичних заходах різних рівнів (шкільного, районного, міського, обласного, всеукраїнського), презентації в засобах масової інформації (педагогічний пресі, на освітніх платформах тощо)	Ж231. Етапи підготовки публічного виступу. Вимоги до публічних виступів педагога	Ж2У1. Готувати доповідь, повідомлення тощо про зміст, методику проведення та результати експериментальної роботи
					Ж2У2. Доповідати про результати експериментального дослідження
					Ж2У3. Обґрунтовувати власну позицію, відповідаючи на запитання колег
				Ж232. Вимоги до публікацій, статей, тез, доповідей тощо в педагогічних виданнях	Ж2У4. Готувати статті, в яких висвітлюється зміст, методика, результати експериментальної роботи
			Ж3. Здатність до коригування власної професійної діяльності з урахуванням пропозицій і зауважень колег, здобутків педагогічної науки та практики	Г331. Професійно значущі особистісні якості педагога (рефлексія, гнучкість, емпатія, відкритість, товариськість, емоційна привабливість)	Ж3У1. Критично оцінювати та враховувати слушні пропозиції колег щодо коригування власної професійної діяльності
				Ж331. Сутність, зміст, методи, форми і засоби аналізу професійної діяльності	Ж3У2. Коригувати власну професійну діяльність з урахуванням слушних пропозицій та зауважень колег

Оцінювання результатів роботи вчителів початкових класів закладу загальної середньої освіти

Дії та операції, які виконує педагогічний працівник:

- аналіз професійної діяльності та результатів роботи вчителів початкових класів закладу загальної середньої освіти;
- оцінювання результатів роботи вчителів початкових класів закладу загальної середньої освіти;
- експертиза навчальних матеріалів, методичних розробок, підручників, навчальних посібників тощо;
- участь у роботі експертних груп, атестаційної комісії.

Умовне позначення	Трудові функції	Предмети та засоби праці	Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
-------------------	-----------------	--------------------------	---------------------------	--------	-------------------

3	Оцінювання результатів роботи учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти	ПК, ЗО, методичні вказівки, рекомендації, інструкції, навчальні посібники, програмні засоби	31. Здатність аналізувати професійну діяльність і результати роботи вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти	A231. Нормативні документи, що регламентують діяльність учителя початкової школи (<u>Державний стандарт початкової освіти</u> , Типові освітні програми, освітні програми, Базовий навчальний план, Типовий навчальний план, критерії оцінювання навчальних досягнень тощо)	31У1. Аналізувати діяльність колег - вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти щодо дотримання та реалізації нормативних документів, зокрема, щодо досягнення цілей і завдань початкової школи, цілей і завдань освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти
				A335. Методи, форми й засоби навчання та забезпечення взаємодії учнів під час освітнього процесу	31У2. Аналізувати діяльність учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти щодо педагогічної доцільності використання певних методів, форм і засобів освітнього процесу, упровадження сучасних освітніх технологій, форм організації навчання і форм організації навчальної взаємодії учнів та вчителя
				A336. Сучасні технології навчання в початковій школі	
				Б231. Форми організації освітнього процесу та форми навчальної взаємодії учнів і вчителя	
				Б331. Система теоретичних знань з освітніх галузей, визначених <u>Державним стандартом початкової освіти</u>	31У3. Аналізувати діяльність учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти щодо дотримання принципу науковості викладання змісту освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти

				A334. Методики навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти	31У4. Аналізувати діяльність учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти щодо дотримання сучасних методик навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти, психолого-дидактичних засад навчання, конструювання систем навчальних завдань для різних етапів пізнавальної діяльності учнів, методик роботи над окремими видами завдань
				Б431. Психолого-дидактичні засади методик навчання освітніх галузей, які визначені Державним стандартом початкової освіти, учнів початкової школи	
				Б432. Особливості конструювання систем навчальних завдань, що реалізують певну методику навчання	
				Б433. Методика роботи з окремими видами завдань, що пропонуються учням у процесі навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти	
				Г831. Інноваційні підходи до освітнього процесу	31У5. Аналізувати діяльність учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти щодо впровадження в освітній процес інноваційних підходів і технологій, новацій, сучасного педагогічного досвіду
				Г832. Педагогічні новації в початковій школі	
				Г833. Сучасний педагогічний досвід вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти	

				Б631. Вікові особливості динаміки становлення пізнавальних процесів учнів	31У6. Аналізувати діяльність учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти щодо врахування в освітньому процесі вікових та індивідуальних особливостей учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти
				Б632. Індивідуальні особливості динаміки становлення пізнавальних процесів учнів	
				А533. Ознаки, які характеризують стан і результати процесу виховання та соціалізації учнів класу / окремого учня	31У7. Аналізувати діяльність учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти щодо ефективності процесу виховання та соціалізації учнів класу / окремого учня
				Б731. Повноваження вчителя у роботі з батьками (особами, що їх замінюють)	31У8. Аналізувати діяльність учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти щодо надання батькам (особам, що їх замінюють) порад і рекомендацій щодо підтримки навчальної діяльності учня за межами закладу освіти
				Б732. Функції та основні форми роботи з батьками (особами, що їх замінюють)	
				Б733. Особливості комунікації з батьками (особами, що їх замінюють)	
				З131. Професійний стандарт "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти"	31У9. Аналізувати діяльність учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти щодо реалізації їхніх професійних функцій
			32. Здатність оцінювати результати роботи вчителів початкових, класів закладів загальної середньої освіти	А532. Засоби контролю, перевірки й оцінювання (формульованого та підсумкового), збір та узагальнення статистичних даних та їх аналіз	32У1. Оцінювати роботу колег - вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти шляхом контролю, перевірки й оцінювання навчальних досягнень учнів

				A531. Ознаки, які характеризують стан і результати процесу навчання освітніх галузей, що визначені Державним стандартом початкової освіти, учнів класу / окремого учня	32У2. Оцінювати ефективність процесу навчання учнів колег - вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти
				A533. Ознаки, які характеризують стан і результати процесу виховання та соціалізації учнів класу / окремого учня	32У3. Оцінювати процес та результати виховання учнів колег - вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти
				Б731. Повноваження вчителя у роботі з батьками (особами, що їх замінюють)	32У4. Оцінювати роботу колег - вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти з надання батькам (особам, що їх замінюють) порад і рекомендацій щодо підтримки навчальної діяльності учня за межами закладу освіти
				3231. Педагогічне оцінювання. Засоби й методи оцінювання діяльності вчителя	32У5. Оцінювати діяльність учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти щодо реалізації ними професійних функцій, передбачених професійним стандартом
				33. Здатність проводити експертизу навчальних матеріалів, методичних розробок, підручників, навчальних посібників тощо	33У1. Аналізувати й оцінювати відповідно до концептуальних засад, мети та сучасних технологій початкової освіти ефективність систем навчальних завдань, методичних систем тощо, які реалізовані у матеріалах, що піддаються експертизі
					33У2. Визначати переваги та недоліки поданих на експертизу навчальних матеріалів, методичних розробок, підручників, навчальних посібників тощо

				3332. Методичні рекомендації для складання експертного висновку	33У3. Скласти експертний висновок щодо навчальних матеріалів, методичних розробок, підручників, навчальних посібників тощо
			34. Здатність брати участь у роботі експертних груп, атестаційних комісій	3431. Функції та повноваження експертних груп, атестаційних комісій	34У1. Виконувати дії та операції для реалізації функцій експертних груп та атестаційних комісій

Педагогічна діяльність вчителів ЗЗСО передбачає зайнятість учителя у приміщенні, що використовується в освітньому процесі, освітню (навчальну та виховну) діяльність за межами будівлі закладу освіти (в тому числі забезпечення дистанційного навчання), методичну, організаційну роботу та іншу педагогічну діяльність, передбачену трудовим договором та/або посадовою інструкцією.

Учитель безпосередньо підпорядковується керівнику закладу освіти.

Режим роботи визначається правилами внутрішнього розпорядку, колективним договором, іншими документами закладу освіти.

Умови допуску до роботи за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти»

Педагогічна освіта, вища освіта та/або професійна кваліфікація.

Вільне володіння державною мовою (для громадян України) або володіння державною мовою в обсязі, достатньому для спілкування (для іноземців та осіб без громадянства).

Моральні якості, які дозволяють виконувати професійні обов'язки (відповідно до частини другої статті 54 Закону України "Про освіту").

Фізичний та психічний стан здоров'я, що дозволяє виконувати професійні обов'язки. Необхідне проходження обов'язкових профілактичних медичних оглядів.

Необхідне попереднє проходження інструктажів, навчання та перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Навчання та професійний розвиток

Учителі, які не мають досвіду педагогічної діяльності та приймаються на посаду вчителя, протягом першого року роботи проходять педагогічну інтернатуру (за місцем роботи).

Підвищення кваліфікації з присвоєнням нового рівня освіти

Законодавством передбачено обов'язкове проведення атестації не рідше, ніж один раз на 5 років, за результатами якої визначається відповідність учителя займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання.

Необхідною умовою атестації вчителя є проходження ним підвищення кваліфікації в міжатестаційний період.

Основні документи, що регулюють професійну діяльність учителя закладу загальної середньої освіти:

Конституція України,

Кодекс законів про працю України,
Закон України “Про освіту”,
Закон України “Про охорону праці”,
Закон України “Про повну загальну середню освіту”,
Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1109 “Про затвердження переліку кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників”,
Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988 “Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року”,
Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 № 930 “Про затвердження Типового положення про атестацію педагогічних працівників”, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14.12.2010 за № 1255/18550,
Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 №912 “Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання”,
Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 № 776 “Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти”,
Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 №641,
Державні стандарти повної загальної середньої освіти (відповідного рівня),
Освітня програма закладу освіти,
Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів.

Загальні компетентності	
Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права й обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)	
Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність)	
Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)	
Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність)	
Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність)	

Професійні компетентності

Трудові функції	Професійні компетентності
Навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)	Мовно-комунікативна компетентність
	Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою
	Здатність забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної меншини України)
	Здатність забезпечувати навчання учнів іноземній мові та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (для вчителів іноземної мови)
	Здатність формувати й розвивати комунікативні вміння та навички учнів
	Предметно-методична компетентність
	Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів
	Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей

	Здатність здійснювати інтегроване навчання учнів
	Здатність добирати та використовувати сучасні та ефективні методики й технології навчання, виховання та розвитку учнів
	Здатність розвивати в учнів критичне мислення
	Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу
	Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів
	Інформаційно-цифрова компетентність
	Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності
	Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси
	Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі
Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу	Психологічна компетентність
	Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів
	Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності
	Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність
	Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною
	Емоційно-етична компетентність
	Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами
	Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу
	Здатність усвідомлювати та поціновувати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі
	Компетентність педагогічного партнерства
	Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі
	Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства

	Здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання
	додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами
Участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища	Інклюзивна компетентність
	Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища
	Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами
	Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів
	Здоров'язбережувальна компетентність
	Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу
	Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни
	Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя
	Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності
	Здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу
	Проектувальна компетентність
	Здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів
Управління освітнім процесом	Прогностична компетентність
	Здатність прогнозувати результати освітнього процесу
	Здатність планувати освітній процес
	Організаційна компетентність
	Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів
	Здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів
	Оцінювально-аналітична компетентність
	Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів
	Здатність аналізувати результати навчання учнів
	Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів

Безперервний професійний розвиток	Інноваційна компетентність
	Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі
Здатність використовувати інновації у професійній діяльності	
Здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності	
Здатність до навчання впродовж життя	
Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя	
Здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо)	
Рефлексивна компетентність	
Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби	

Трудові функції	Предмети та засоби праці	Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
А. Навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)	Меблі та канцелярське приладдя, персональний комп'ютер (ноутбук), проектор, принтер, сканер, інші засоби оргтехніки; електронні освітні платформи, електронні (цифрові) освітні ресурси; освітні програми, модельні навчальні програми, навчальні програми, підручники, посібники, рекомендації, засоби наочності, педагогічні програмні засоби	А1. Мовно-комунікативна компетентність		
		А 1.1 Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою	А 1.1.31. Норми і стилі української літературної мови, використання усного та писемного мовлення А 1.1.32. Інтонаційні та позамовні засоби виразності мовлення	А1.1.У1. Під час виконання службових обов'язків здійснювати усну та письмову комунікацію державною мовою А1.1.У2. Застосовувати прийоми та методи збагачення мовлення учнів для висловлення ними думок, почуттів і ставлень, сприяння мовній творчості учнів
		А 1.2. Здатність забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної меншини України)	А1.2.31 .Умови реалізації права вивчати мову/права на навчання мовою корінного народу чи національної меншини України відповідно до законодавства А1.2.32. Особливості вивчення мови/навчання мовою корінного народу або національної меншини України (у тому числі офіційних мов Європейського Союзу)	А1.2.У1. Враховувати особливості вивчення мови/навчання мовою корінного народу чи національних меншин України (у тому числі офіційних мов Європейського Союзу) під час навчання предметів (інтегрованих курсів) А1.2.У2. Використовувати мовний, мовленнєвий та культурний досвід учнів, які належать до корінних народів або національних меншин України, у процесі здобуття ними освіти
		А1.3. Здатність забезпечувати навчання	А 1.3.31. Знання іноземної мови та її функціональних особливостей,	А1.3.У1. Зрозуміло висловлювати іноземною мовою власні думки,

		учнів іноземній мові та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (для вчителів іноземної мови)	необхідних для ефективного спілкування	бажання, наміри, а також пояснювати свої дії в освітньому процесі, професійному спілкуванні; сприяти опануванню учнями іноземної мови для вирішення комунікативних завдань у життєвих ситуаціях
--	--	--	--	---

		А 1.4. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів	А 1.4.31. Стратегії комунікації з учасниками освітнього процесу	А1.4.У1. Формувати в учнів здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії засобами активної та пасивної комунікації
--	--	--	---	--

А2. Предметно-методична компетентність

		А2.1. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів	А2.1.31. Вимоги до результатів навчання за державними стандартами освіти, типовими освітніми програмами А2.1.32. Грунтовні знання освітньої галузі/навчального предмета (інтегрованого курсу) і можливостей її/його інтеграції з іншими освітніми галузями/навчальним и предметами (інтегрованими курсами) А2.1.33. Методики і технології моделювання змісту навчання	А2.1.У1. Визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту освіти, типових освітніх програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб А2.1.У2. Формувати в учнів уявлення про освітню галузь/навчальний предмет (інтегрований курс) на основі сучасних наукових досягнень А2.1.У3. Застосовувати сучасні методики і технології моделювання змісту навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)
		А2.2. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей	А2.2.31. Ключові компетентності учнів та уміння, спільні для всіх компетентностей, відповідно до державних стандартів освіти А2.2.32. Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів і рівнів сформованості компетентностей освітньої галузі)	А2.2.У1. Розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; формувати готовність до їх застосування у позанавчальній діяльності
		А2.3. Здатність здійснювати інтегроване навчання учнів	А2.3.31. Види інтеграції в навчанні, підходи до інтегрованого навчання учнів	А2.3.У1. Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів (інтегрованих курсів) під час підготовки та проведення навчальних занять

				A2.3.У2. Формувати в учнів розуміння природних зв'язків різних процесів, уміння вирішувати практичні завдання, що вимагають синтезу знань з різних освітніх галузей; розвивати в учнів системне мислення
		A2.4. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів	A2.4.31. Форми, методи та засоби навчання, виховання і розвитку учнів різних вікових груп засобами освітньої галузі, навчального предмета (інтегрованого курсу) A2.4.32. Технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмета A2.4.33. Зміст і особливості технологій і методик особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів	A2.4.У1. Добирати доцільні форми, методи та засоби навчання відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та інших індивідуальних особливостей учнів A2.4.У2. Застосовувати інноваційні технології навчання освітньої галузі/ предметів (інтегрованих курсів) A2.4.У3. Упроваджувати технології та методики особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів
		A2.5. Здатність розвивати в учнів критичне мислення	A2.5.31. Технології розвитку критичного мислення учнів предмета (інтегрованого курсу)	A2.5.У1. Формувати в учнів уміння аналізувати, обґрунтовувати, доводити власну думку, ставити запитання, висувати власні припущення, розрізняти факти і здогади, узагальнювати інформацію A2.5.У2. Застосовувати технології розвитку в учнів критичного мислення для розуміння себе, своїх цінностей та потреб, здатності до осмислення власних рішень та їх наслідків, навичок рефлексії A2.5.У3. Розвивати в

				учнів здатність протистояти інформаційному тиску, усвідомлювати маніпуляції
		A2.6.Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу	A2.6.31. Компетентнісний підхід до оцінювання результатів навчання учнів	A2.6.У1. Оцінювати результати навчання учнів і здійснювати їх моніторинг на засадах компетентнісного підходу
		A2.7. Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів	A2.7.31. Підходи до формування ціннісних ставлень учнів	A2.7.У1. Формувати ціннісні ставлення в учнів у процесі їхнього навчання, виховання і розвитку
		A3. Інформаційно-цифрова компетентність		

А3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності	А3. 1.31. Функціональна грамотність у використанні цифрових пристроїв, їх базового програмного забезпечення, онлайн-сервісів мережі Інтернет А3. 1.32. Правила критичного оцінювання інформації та критерії медіа грамотності А3. 1.33. Цифрові середовища, професійні онлайн спільноти та електронні (цифрові) ресурси для безперервного професійного розвитку впродовж життя А3. 1.34. Вимоги законодавства щодо академічної доброчесності та використання об'єктів авторського права, мережевий етикет у професійній діяльності А3. 1.35. Правила безпеки в цифровому середовищі, наслідки впливу цифрової інформації на людину	А3. 1 .У 1. Використовувати цифрові пристрої, їх базове програмне забезпечення; працювати з операційними системами, онлайн-сервісами, застосунками, файлами, мережею Інтернет А3.1.У2. Критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток учнів, на прийняття рішень А3.І.У3. Використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створювати та наповнювати власне е-портфоліо А3.1.У4. Уникати небезпек в інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних (власних персональних даних, а також персональних даних інших осіб, якщо вони використовуються вчителем у професійній діяльності)
А3.2. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси	А3.2.31. Класифікація електронних (цифрових) освітніх ресурсів та їх призначення, ознаки електронного (цифрового) освітнього середовища	А3.2.У1. Добирати електронні (цифрові) освітні ресурси, оцінювати їх ефективність для досягнення навчальних цілей відповідно до умов навчання, вікових

	А3.2.32. Правила зміни, модифікації відкритих електронних (цифрових) освітніх ресурсів, створення нових електронних (цифрових) освітніх ресурсів та їх спільного використання А3.2.33. Підходи до захисту електронних (цифрових) освітніх ресурсів, механізм захисту власних авторських прав	особливостей, рівня підготовки та потреб учнів А3.2.У2. Модифікувати, редагувати, комбінувати існуючі електронні (цифрові) освітні ресурси; створювати (за потреби) особисто або спільно з іншими особами нові електронні (цифрові) освітні ресурси; впорядковувати ресурси і надавати до них доступ учасникам освітнього процесу А3.2.У3. Дотримуватись академічної доброчесності під час створення та використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів, вимог законодавства щодо охорони авторського права, а також здійснювати заходи щодо захисту власних авторських прав
А3.3. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі	А3.3.31. Підходи до організації освітнього процесу з використанням цифрових технологій (у тому числі дистанційного навчання), умови організації цифрових робочих місць А3.3.32. Цифрові технології та електронні (цифрові) освітні ресурси для навчання учнів предметів (інтегрованих курсів), оцінювання та моніторингу результатів навчання учнів та організації їхнього	А3.3.У1. Використовувати безпечне освітнє електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом (у тому числі під час дистанційного навчання), організації групової взаємодії, зворотного зв'язку, спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів А3.3.У2. Аналізувати та інтерпретувати в електронному (цифровому) середовищі інформацію про активність і

			самоконтролю, відстеження прогресу учнів у навчанні (журнали, електронні форми оцінювання, у тому числі рівнів сформованості компетентностей, портфоліо тощо)	ефективність навчальної діяльності учнів; реалізовувати стратегії оцінювання за допомогою цифрових сервісів; добирати цифрові інструменти оцінювання, критично аналізувати доцільність їх використання
Б. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу	Персональний комп'ютер (ноутбук), інші засоби оргтехніки; програми та цифрові сервіси для спілкування та прийняття спільних рішень (месенджери, соціальні мережі, спільні календарі, опитувальники тощо), підручники та посібники, засоби наочності, педагогічні програмні засоби	Б1. Психологічна компетентність		
		Б1.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів	Б 1.1.31. Індивідуальні особливості учнів (вік, здібності, інтереси, потреби, мотивація, можливості, досвід тощо), їх вплив на засвоєння навчального матеріалу та успішну соціалізацію	Б 1.1.У1. Планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та інших особливостей учнів (їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду) Б 1.1.У2. Складати (брати участь у складанні) індивідуальну програму розвитку та/або індивідуальний навчальний план учня (за потреби), іншим чином сприяти формуванню індивідуальної освітньої траєкторії учнів
		Б1.2. Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, ідентичності	Б1.2.31. Основні види самооцінки учнів (занижена, завищена, адекватна) та їх прояви Б1.2.32. Основні умови формування позитивної самооцінки учнів Б1.2.33. Основні стратегії, що сприяють формуванню позитивної самооцінки учнів	Б1.2.У1. Визначати прояви завищеної чи заниженої самооцінки учнів з метою її коригування Б1.2.У2. Створювати умови формування позитивної самооцінки учнів Б1.2.У3. Використовувати основні стратегії роботи з учнями, що сприяють формуванню їхньої позитивної самооцінки

Б 1.3. Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність	Б 1.3.31. Види пізнавальної діяльності учнів Б1.3.32. Основні умови формування мотивації учнів до навчання	Б1.3.У1. Застосовувати методи роботи, навчальні матеріали та завдання для розвитку пізнавальної діяльності учнів Б1.3.У2. Створювати умови формування мотивації учнів до навчання
Б 1.4. Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною	Б1.4.31. Основні стратегії, спрямовані на посилення взаємодії учнів (створення правил класу, кооперативні форми навчання, проектний підхід тощо)	Б1.4.У1. Використовувати стратегії, що заохочують учнів до ефективної взаємодії
Б2. Емоційно-етична компетентність		
Б2.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами	Б2.1.31. Різновиди та інтенсивність почуттів та емоцій, причини їх появи Б2.1.32. Сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, що сприяють розвитку власної уваги, саморегуляції, подолання стресу, керування емоціями, порозумінню	Б2.1.У1. Використовувати способи самозбереження психічного здоров'я, запобігання професійному вигоранню, управління власними емоціями Б2.1.У2. Конструктивно реагувати на стрес, конфліктні ситуації, сприяти порозумінню Б2.1.У3. Застосовувати в освітньому процесі практики концентрації уваги, усвідомленого емоційного реагування
Б2.2. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу	Б2.2.31. Методи ведення діалогу та полілогу, усвідомленого та емпатичного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації; культура діалогу	Б2.2.У1. Організовувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, поважаючи права людини та суспільні цінності Б2.2.У2. Застосовувати в обговоренні освітніх, соціальних і життєвих проблем методики усвідомленого та емпатичного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації; запобігати конфліктам в освітньому процесі

Б2.3. Здатність усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі	Б2.3.31. Розмаїття та унікальність різних культур у суспільстві, відмінності між людьми, стратегії попередження, подолання і трансформації конфліктів Б2.3.32. Зміст основних актів міжнародного та національного законодавства щодо прав людини і дитини, цілей сталого розвитку	Б2.3.У1. Взаємодіяти, враховуючи культурні та особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації та поваги до відмінностей, а також дотримуючись етики спілкування Б2.3.У2. Застосовувати основні стратегії поведінки щодо захисту власних прав, а також захисту учнів під час освітнього процесу Б2.3.У3. Ураховувати в освітньому процесі підходи, визначені цілями сталого розвитку; розкривати потенціал учасників освітнього процесу для креативних колективних рішень щодо подолання проблем, які впливають на колектив закладу освіти, місцеву громаду, глобальну спільноту
---	---	---

Б3. Компетентність педагогічного партнерства

Б3.1. Здатність до суб'єкт- суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі	Б3. 1.31. Переваги та основні етапи формування суб'єкт-суб'єктних відносин між вчителем і учнем Б3.1.33. Основні ролі вчителя у професійній діяльності	Б3.1.У1. Застосовувати механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних відносин між вчителем і учнем Б3.1.У2. Застосовувати для забезпечення суб'єкт-суб'єктного підходу в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх прагнення до саморозвитку, розкриття їх здібностей і
--	--	---

		пізнавальних можливостей
БЗ.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства	БЗ .2.31. Основні форми та засоби визначення запитів та очікувань батьків БЗ.2.32. Основні форми конструктивної взаємодії з батьками в інтересах учнів	БЗ.2.У1. Визначати і враховувати і запити очікування батьків щодо навчання своїх дітей, участі в освітньому процесі БЗ.2.У2. Залучати батьків до участі в освітньому процесі, а також до прийняття рішень, що стосуються навчання, виховання і розвитку учнів БЗ.2.У3. Співпрацювати з батьками як членами команди психолого-педагогічного супроводу учня з особливими освітніми потребами
БЗ.3. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами	БЗ.3.31. Основні принципи командної взаємодії БЗ.3.32. Основні завдання членів команди психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами	БЗ.3.У1. Організовувати співпрацю із залученими фахівцями на основі принципів командної взаємодії БЗ.3.У2. Співпрацювати із залученими фахівцями у процесі розроблення та реалізації індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану для осіб з особливими освітніми потребами (за

				потреби)
В. Участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища	Персональний комп'ютер (ноутбук), інші засоби оргтехніки; обладнання для осередків навчання, виховання і розвитку в закладі освіти, розумні пристосування, рекомендації, акти законодавства, посібники та інші матеріали щодо правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил і норм в закладах освіти, протидії насильству та боулінгу в закладі освіти, засоби пожежогашіння, аптечка, індивідуальні засоби звукового інформування про небезпеку	В1. Інклюзивна компетентність		
		ВІІ. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища	В 1.1.31. Інструменти забезпечення інклюзивного навчання (інклюзивна культура, інклюзивна політика, інклюзивна практика тощо) В 1.1.32. Принципи і стратегії універсального дизайну в сфері освіти і розумного пристосування	В1.1.У1. Використовувати інструменти забезпечення інклюзивного навчання в освітньому процесі В 1.1.У 2. Застосовувати принципи і стратегії універсального дизайну в сфері освіти і розумного пристосування для забезпечення доступності (фізичної, інформаційної тощо) здобуття освіти
		В 1.2. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами	В 1.2.31. Принципи, форми та методи ефективної підтримки осіб з особливими освітніми потребами В 1.2.32. Види адаптацій/модифікацій в освітньому процесі, зумовлених особливими освітніми потребами учнів	В.2.У1. Забезпечувати педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами В1.2.У2. Здійснювати необхідні адаптації/модифікації в освітньому процесі відповідно до особливих освітніх потреб учнів

В 1.3. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів	В1.3.31. Технології індивідуального та диференційованого навчання В1.3.32.Способи виявлення здібностей, інтересів, реальних навчальних можливостей учнів В 1.3.33. Середовище як чинник розвитку особистості учнів	В1.3.У1. Організовувати процеси навчання і виховання і розвитку учнів з урахуванням їхніх потреб, здібностей і реальних навчальних можливостей В1.3.У2. Використовувати в роботі з учнями матеріали, пристрої та обладнання (за потреби) для задоволення їхніх індивідуальних потреб у навчанні, особистісному та фізичному розвитку В1.3.У3. Організовувати освітній простір безпечно та з урахуванням особливостей, потреб і можливостей учнів
--	--	--

В2. Здоров'язбережувальна компетентність

В2.1. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу	В2.1.31. Ознаки безпечного освітнього середовища В2.1.32. Основи безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни В2.1.33. Види та прояви насильства, булінгу (цькування), правила запобігання та протидії їм	В2.1.У1. Організовувати освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил і норм, протиепідемічних правил В2.1.У2. Вживати заходів щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства серед учнів та інших учасників освітнього процесу
В2.2. Здатність здійснювати	В2.2.31. Засади профілактично-	В2.2.У1. Проводити профілактичні заходи,

профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни	просвітницької роботи щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни B2.2.32. Особливості профілактики інфекційних і неінфекційних захворювань, запобігання поширенню серед учнів звичок, небезпечних для їх здоров'я B2.2.33. Засади психічного здоров'я в освітньому середовищі	спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я учнів B2.2.У2. Забезпечувати дотримання учнями вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни B2.2.У3. Створювати умови для збереження психічного здоров'я учнів
B2.3. Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя	B2.3.31. Вплив освітнього процесу на спосіб життя і здоров'я учнів B2.3.32. Методики і технології формування культури здорового та безпечного способів життя учнів	B2.3.У1. Використовувати методики, що зменшують вплив стресогенних факторів на здоров'я учнів B2.3.У2. Планувати освітній процес з урахуванням принципів здорового та безпечного способів життя B2.3.У3. Використовувати методики і технології організації активного та безпечного дозвілля учнів B2.3.У4. Формувати в учнів навички здорового та безпечного способів життя
B2.4. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності	B2.4.31. Взаємозв'язок організму людини з природним, техногенним і соціальним оточенням B2.4.32. Засади здорового способу життя B2.4.33. Вплив	B2.4.У1. Дотримуватись у професійній діяльності санітарних правил і норм B2.4.У2. Здійснювати профілактичні заходи із збереження особистого фізичного та психічного здоров'я під час професійної діяльності B2.4.У3. Використовувати методики зміцнення здоров'я та запобігання

			професійної діяльності на здоров'я та прийоми збереження особистого здоров'я у професійній діяльності	захворюванням
		В2.5. Здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу	В2.5.31. Зовнішні ознаки погіршення фізичного стану людини В2.5.32. Правила надання домедичної допомоги	В2.5.У1. Надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу (за потреби

		В3. Проектувальна компетентність		

		ВЗ.1. Здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів	ВЗ.1.31. Вимоги до змістового наповнення освітнього середовища ВЗ.1.32. Перелік обладнання, необхідного для забезпечення викладання навчальних предметів (інтегрованих курсів), їх інтеграції	ВЗ. 1 .У 1. Розміщувати та використовувати дидактичні матеріали та обладнання в навчальному приміщенні з урахуванням їх актуальності, доцільності, функційності, естетичної привабливості, а також індивідуальних освітніх потреб учнів ВЗ.1.У2. Використовувати фізичний, інформаційний простори навчальних та інших приміщень закладу освіти як освітній ресурс ВЗ.І.У3. Проектувати осередки навчання, виховання і розвитку в навчальному приміщенні (на території закладу освіти) спільно з учнями, зважаючи на їхні вікові особливості, інтереси та потреби
--	--	--	---	--

Г. Управління освітнім процесом	Персональні комп'ютер (ноутбук), інші засоби оргтехніки; освітні програми, модельні навчальні програми, навчальні програми, підручники, посібники, рекомендації, засоби наочності, педагогічні програмні засоби; електронні освітні платформи, електронні (цифрові) освітні ресурси	Г1. Прогностична компетентність		
		Г1.1. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу	Г1.1.31. Методики педагогічного прогнозування	Г1.1.У1. Формулювати цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів планування
		Г1.2. Здатність планувати освітній процес	Г 1.2.31. Види та етапи планування освітнього процесу Г 1.2.32. Зміст модельних навчальних програм з відповідних навчальних предметів (інтегрованих курсів). Г1.2.33. Вимоги до навчальних програм	Г1.2.У1. Здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних його етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей учнів, особливостей діяльності закладу освіти Г1.2.У2. Планувати навчальні заняття на основі модельних навчальних програм, навчальних програм, затверджених педагогічною радою закладу освіти Г1.2.У3. Розробляти навчальні програми на основі модельних навчальних програм (за потреби)
		Г2. Організаційна компетентність		
		Г2.1. Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів	Г2.1.31. Вимоги законодавства щодо організації освітнього процесу	Г2.1.У1. Організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства
		Г2.2. Здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів	Г2.2.31. Форми організації освітнього процесу, види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів	Г2.2.У1. Організовувати навчальні заняття різних типів Г2.2.У2. Застосовувати різні види і форми організації навчально- пізнавальної діяльності учнів Г2.2.У3. Рационально використовувати навчальний час
		Г3. Оцінювально-аналітична компетентність		
		Г3.1. Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів	Г3. 1.31. Види оцінювання результатів навчання учнів (формувальне.	Г3. 1 .У 1. Застосовувати різні форми оцінювання результатів навчання учнів Г3.1.У2. Застосовувати до різних

			поточне, підсумкове тощо)	видів оцінювання відповідну методику та шкалу
--	--	--	------------------------------	---

			ГЗ. 1.32. Форми оцінювання (усна, письмова, цифрова, графічна, практична тощо) ГЗ.1.33. Методики здійснення формульованого, поточного, підсумкового оцінювання ГЗ.1.34. Способи фіксації результатів педагогічних спостережень ГЗ.1.35. Критерії та рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів ГЗ.1.36. Етичні принципи та вимоги законодавства щодо академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів, механізми її забезпечення	ГЗ.І.У3. Дотримуватися визначених законодавством критеріїв оцінювання результатів навчання учнів ГЗ.1.У4. Розробляти критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності ГЗ.1.У5. Встановлювати та фіксувати результати навчання учнів, на їхній основі визначати індивідуальну освітню траєкторію (за потреби) ГЗ.1.У6. Дотримуватися академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів ГЗ.1.У7. Забезпечувати дотримання учнями академічної доброчесності під час здобуття освіти
		ГЗ.2. Здатність аналізувати результати навчання учнів	ГЗ.2.31. Методи і прийоми здійснення аналізу та рефлексії навчальної діяльності учнів та її результативності	ГЗ.2.У1. Розвивати в учнів уміння здійснювати самотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності та її результативності ГЗ.2.У2. Забезпечувати зворотний зв'язок з учнями щодо сприйняття, розуміння та засвоєння ними навчального матеріалу

		Г3.3. Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів	Г3.3.31. Методи та прийоми, методики і технології здійснення самооцінювання та взаємооцінювання учнями результатів їхнього навчання	Г3.3.У1. Розвивати в учнів уміння здійснювати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання
Д.	Персональний	Д1. Інноваційна компетентність		
Безперервний професійний розвиток	комп'ютер (ноутбук), інші засоби оргтехніки; підручники, посібники, рекомендації, засоби	Д1.1. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі	Д 1.1.31. Наукові методи, рівні та форми пізнання	Д1.1 .У 1. Застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати та інтерпретувати результати, створювати моделі та визначати їхню дієвість
		Д1.2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності	Д 1.2.31. Освітні інновації, їхні характеристики Д 1.2.32. Особливості організації інноваційної педагогічної діяльності	Д1.2.У1. Аналізувати інформацію щодо освітніх інновацій, умов їхнього впровадження Д1.2.У2. Інтегрувати інновації у власну педагогічну практику, адаптувати їх до різних умов освітнього процесу та сучасних вимог до педагогічної діяльності з урахуванням особливостей діяльності закладу освіти, індивідуальних потреб учнів
		Д1.3. Здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності	Д1.3.31. Методи виявлення проблем у педагогічній діяльності, визначення характеру та причин їх появи Д 1.3.32. Методи роботи з різними джерелами інформації з	Д1.3.У 1. Аналізувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності і запобігання їм Д1.3.У2. Збирати, систематизувати і використовувати інформацію, що є важливою для розв'язання проблем і запобігання їм

	метою розв'язання проблем і запобігання їм	
Д2. Здатність до навчання впродовж життя		
Д2.1. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя	Д2.1.31. Особливості організації різних форм і видів професійного розвитку вчителів (інтернатури, курсів навчання за освітньою програмою, тренінгів, вебінарів, супервізії тощо) Д2.1.32. Умови професійного розвитку вчителів Д2.1.33. Напрями діяльності професійних спільнот і асоціацій вчителів	Д2.1.У1. Аналізувати можливості особистого професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності, індивідуальних професійних потреб Д2.1.У2. Аналізувати пропозиції різних суб'єктів освітньої діяльності, які забезпечують професійний розвиток вчителя (щодо спроможності надавати якісні освітні послуги) Д2.1.У3. Визначати оптимальні зміст і форми професійного розвитку, критерії результативності власного навчання Д2.1.У4. Планувати професійний розвиток для досягнення його стратегічних і операційних цілей Д2.1.У5. Визначати ефективні форми взаємодії з професійними спільнотами (у тому числі з громадськими організаціями вчителів) Д2.1.У6. Активно долучатися до діяльності професійних спільнот
Д2.2. Здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо)	Д2.2.31. Особливості організації різних форм професійної підтримки та допомоги вчителям (наставництво, супервізія тощо)	Д2.2.У1. На основі визначених професійних потреб і запитів учителів забезпечувати їх підтримку в організації освітнього процесу, набутті (вдосконаленні) ними педагогічної майстерності, самооцінюванні професійної діяльності

		Д2.2.У2. Взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства і підтримки
Д3. Рефлексивна компетентність		
Д3.1. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби	Д3.1.31. Механізм моніторингу професійної діяльності вчителя Д3.1.32. Загальні та професійні компетентності вчителя Д3.1.33. Вимоги до професійної діяльності вчителя з урахуванням змін в освітній політиці, змісті освіти Д3.1.34. Особливості діяльності закладу освіти, учнівського колективу	Д3.1.У1. Здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності Д3.1.У2. Визначати відповідність власних професійних компетентностей чинним вимогам Д3.1.У3. Ураховувати у власному професійному розвитку зміни в системі освіти, її законодавчому забезпеченні, в діяльності закладу освіти, учнівському колективі

7. Орієнтовний опис професійних компетентностей вчителя відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників

Професійна компетентність	Кваліфікаційні категорії педагогічних працівників			
	Спеціаліст	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
А1. Мовно-комунікативна компетентність				
А 1.1. Здатність до спілкування державною мовою	Вільно спілкується державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять; влучно застосовує інтонаційні та позамовні засоби виразності мовлення; аргументовано висловлює власні думки державною мовою; вичерпно та чітко відповідає на запитання учнів про різні аспекти навчального матеріалу			
А 1.2. Здатність забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної	Розробляє навчальні матеріали та викладає навчальні предмети (інтегровані курси) з урахуванням особливостей мовного і культурного досвіду учнів, які належать до корінних народів або національних меншин України (у тому числі таких, що здобувають освіту офіційними мовами Європейського Союзу)			

меншини України)	
А 1.3. Здатність забезпечувати навчання учнів іноземній мові та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (для вчителів іноземної мови)	Вчитель іноземної мови має рівень володіння іноземною мовою B2/C1 відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти; застосовує ефективні підходи і стратегії розвитку комунікативних умінь учнів з іноземної мови
А 1.4. Здатність формувати і розвивати мовно- комунікативні уміння та навички учнів	Використовує мовні засоби для пояснення учням навчального матеріалу, постановки проблемних питань, відповідей на запитання; застосовує мову та мовні засоби як інструмент мотивації учнів до пізнання навколишнього світу

A2. Предметно-методична компетентність

А2.1. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів	Знає законодавчі вимоги щодо змісту повної загальної середньої освіти відповідного рівня та форм організації освітнього процесу (державні стандарти, типові освітні програми, модельні навчальні програми)			
	Демонструє академічні знання з освітньої галузі/ навчального предмета (інтегрованого курсу) і володіння методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів		Демонструє академічні знання з освітньої галузі/ навчального предмета (інтегрованого курсу) і володіння методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів	
	Володіє термінологічною базою освітньої галузі/ навчального предмета (інтегрованого курсу) відповідно до вимог державного стандарту і методикою моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів	Аналізує результативність застосування різних методів формування в учнів складних понять, способи використання довідкових матеріалів в освітньому процесі з урахуванням обов'язкових результатів навчання учнів	Здійснює результативну підготовку учнів до самостійного аналізу складних понять і термінів, самостійної пошукової діяльності та роботи із довідковими матеріалами, володіє інноваційними методиками моделювання змісту відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів	Надає рекомендації іншим вчителям щодо застосування сучасних методик і технологій формування в учнів складних понять, навичок самостійної пошукової діяльності учнів відповідно до обов'язкових результатів навчання
	Добирає дидактичні матеріали для вивчення	Визначає можливі труднощі у навчальній діяльності окремого	Використовує власні методичні прийоми та засоби	Надає рекомендації іншим вчителям щодо

	учнями окремих тем/розділів навчальної програми відповідно до обов'язкових результатів навчання	учня/групи учнів, коригує зміст навчання відповідно до індивідуальних особливостей учнів і обов'язкових результатів навчання	моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів	ефективності і доцільності застосування різних методик і технологій моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів
A2.2. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей	Використовує навчальний матеріал з метою розвитку в учнів ключових компетентностей і умінь, спільних для всіх компетентностей, навчає учнів застосовувати їх на практиці	Добирає навчальний і дидактичний матеріал, диференціюючи його відповідно до рівня сформованості в учнів ключових компетентностей і умінь, спільних для всіх компетентностей, навчає їх практичному застосуванню в різних умовах	Демонструє власний педагогічний досвід щодо розвитку в учнів ключових компетентностей та умінь, спільних для всіх компетентностей, інноваційних підходів щодо їх застосування в нових умовах	Здійснює наставництво, супервізію інших вчителів; надає рекомендації іншим вчителям щодо застосування ефективних методик розвитку ключових компетентностей і умінь, спільних для всіх компетентностей
A2.3. Здатність здійснювати інтегроване навчання учнів	Використовує міжпредметні зв'язки, інтеграцію змісту різних освітніх галузей у навчанні учнів			
				Надає рекомендації іншим вчителям щодо використання різних видів інтеграції у навчанні освітніх галузей/навчальних предметів (інтегрованих курсів)
A2.4. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів	Добирає доцільні сучасні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/	Порівнює ефективність різних інноваційних методик і технологій навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/ навчального предмета (інтегрованого курсу)	Використовує власні методичні підходи до навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/ навчального предмета(інтегрованого курсу) з урахуванням умов	Надає консультативну підтримку та методичні роз'яснення іншим вчителям щодо використання ефективних методик і технологій з урахуванням

	навчального предмету (інтегрованого курсу) відповідно до визначених теми, мети і завдань уроку		професійної діяльності та індивідуальних особливостей учнів	особливостей освітньої галузі/ навчального предмета(інтегрованого курсу) та індивідуальних особливостей учнів
A2.5. Здатність розвивати в учнів критичне мислення	Застосовує методики і технології розуміння учнями себе, своїх цінностей і потреб, усвідомлення маніпуляцій і реагування на них; формує та розвиває навички критичного мислення в учнів			Надає рекомендації іншим вчителям, здійснює їхнє навчання (майстер-класи, семінари тощо) щодо застосування методик і технологій розвитку в учнів критичного мислення із урахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей
A2.6. Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу	Володіє різними методиками та інструментами оцінювання та моніторингу результатів навчання учнів, коригує їх індивідуальні освітні траєкторії учнів з урахуванням отриманих результатів		Добирає відповідний інструментарій для проведення моніторингу результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу	Оцінює ефективність і доцільність застосування різних інструментів оцінювання та моніторингу результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; надає рекомендації іншим вчителям щодо механізмів їхнього застосування
A2.7. Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів	У процесі навчання, виховання і розвитку учнів формує у них ціннісні ставлення до суспільства і держави, сім'ї та родини, природи, мистецтва і культури, праці, до себе (до свого фізичного, психічного, соціального «Я»), інших осіб			
	Володіє методиками формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів	Застосовує індивідуальні підходи до формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів	Використовує власні підходи та методичні прийоми формування та розвитку	Надає консультативну допомогу і методичну підтримку іншим вчителям щодо

			ціннісних ставлень в учнів	застосування методик формування та розвитку
А3. Інформаційно-цифрова компетентність				
А3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності	Уміє використовувати цифрові пристрої, їх програмне забезпечення, цифрові сервіси та технології для організації освітнього процесу, професійного спілкування; опрацьовує основні типи даних (тексти, презентації, графіки, електронні таблиці, аудіо- та відеоматеріали тощо); використовує цифрові сервіси та технології для професійного розвитку (онлайн-тренінги, дистанційні курси тощо); уміє захистити власні персональні дані в мережі Інтернет; уникає небезпек в інформаційному просторі, вміє перевіряти надійність джерел і достовірність інформації в мережі Інтернет; розпізнає використання маніпуляційних технологій в мережі Інтернет; дотримується академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів			
				Навчає інших вчителів критично оцінювати інформацію в мережі Інтернет, здійснювати захист пристроїв, комунікаційних мереж і баз даних; уміє виявляти та блокувати загрози несанкціонованого доступу до інформації; навчає інших правилам захисту авторських прав у мережі Інтернет
А3.2. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси	Добирає, накопичує, впорядковує та використовує електронні (цифрові) освітні ресурси в освітньому процесі та професійному розвитку			
	Уміє вдосконалювати наявні електронні (цифрові) освітні ресурси відповідно до освітніх потреб учнів; уміє створювати (за	Модифікує, комбінує, вдосконалює наявні електронні (цифрові) освітні ресурси, вносить до них зміни згідно з освітніми потребами учнів; особисто створює (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; захищає власні електронні (цифрові) освітні ресурси від несанкціонованого доступу	Створює (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси, розміщує їх у електронному цифровому) освітньому середовищі закладу освіти або в	

	потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси (особисто або спільно з іншими), здійснювати захист відповідної інформації; надає учням доступ до електронних (цифрових) освітніх ресурсів			хмарних середовищах
				Особисто створює власні електронні (цифрові) навчальні та методичні матеріали, дистанційні курси, тренінги для професійного розвитку
А3.3. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі	Періодично використовує цифрові технології з метою підвищення мотивації учнів до навчання; використовує цифрові технології для планування освітнього процесу, оцінювання результатів навчання учнів	Періодично використовує електронні (цифрові) навчальні, дидактичні матеріали, створені особисто; аналізує ефективність цифрових інструментів оцінювання та обирає доцільні для використання; може вдосконалювати процес оцінювання в електронному (цифровому) освітньому середовищі	Активно використовує безпечне електронне (цифрове) освітнє середовище для організації навчання, групової взаємодії, проектної, навчально-дослідницької, пошукової діяльності учнів, інших активних форм навчання, а також для оцінювання (у тому числі формувального) результатів навчання учнів (з урахуванням їх особливостей та освітніх потреб)	Бере активну участь у формуванні політики цифровізації освітньої діяльності закладу освіти; особисто створює електронні (цифрові) навчальні та методичні матеріали для організації навчання; організовує (бере участь в організації) електронного (цифрового) освітнього середовища закладу освіти; критично аналізує доцільність використання цифрових інструментів оцінювання результатів навчання учнів, добирає їх; навчає

				інших вчителів цифровим навичкам у педагогічній діяльності
Б1. Психологічна компетентність				
Б 1.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів	Усвідомлює вплив вікових особливостей учнів на різні сфери їх розвитку, психічні процеси та використовує відповідні форми і методи роботи з учнями; розпізнає індивідуальні особливості учнів (навчальні стилі, типи темпераменту, особливості розвитку тощо) та враховує їх під час планування та здійснення освітнього процесу	Використовує індивідуальний підхід у роботі з учнями, у тому числі осіб з особливими освітніми потребами	Здійснює диференційоване навчання для забезпечення освітніх потреб учнів	Здійснює необхідні адаптації/модифікації в освітньому процесі у роботі з особами з особливими освітніми потребами
Б 1.2. Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності	Використовує стратегії роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки дітей, їхньої я-ідентичності	Визначає прояви завищеної чи заниженої самооцінки учнів з метою її коригування	Створює умови для формування позитивної самооцінки учнів, їхньої я-ідентичності	Надає рекомендації батькам, іншим вчителям щодо використання стратегій, які сприяють розвитку позитивної самооцінки учнів, їхньої я-ідентичності
Б1.3. Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність	Планує освітній процес (використання методів роботи, навчальних матеріалів, навчальних завдань тощо) та здійснює його для розвитку пізнавальної діяльності учнів	Застосовує стратегії роботи, які сприяють розвитку пізнавальної діяльності учнів	Створює умови для розвитку пізнавальної діяльності учнів	Використовує розроблені та апробовані у власному педагогічному досвіді прийоми щодо розвитку мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів

Б 1.4. Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною	Підтримує взаємодію між учнями для сприяння їхньому соціальному розвитку, формуванню навичок взаємодопомоги та співпраці	Використовує різні стратегії роботи, які заохочують учнів до взаємодії між собою (створення спільних правил класу, кооперативне навчання тощо)	Пропонує учням форми діяльності, що допомагають їм розвивати навички активного слухання, розпізнавати свої емоції та емоції інших, виражати свої емоції	Демонструє дотримання демократичних цінностей у професійній діяльності, заохочуючи кожного учня виражати свою думку та брати участь у прийнятті рішень
--	--	--	---	--

Б2. Емоційно-етична компетентність

Б2.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами	Розрізняє та усвідомлює власні відчуття, почуття та емоції; управляє своїми емоціями, реакціями та діями, володіє навичками зосередження та утримування уваги, самоусвідомленості, саморегуляції, емпатичного слухання	Використовує навички позитивного розв'язання конфліктних ситуацій; використовує в освітньому процесі практики усвідомлення та розуміння емоцій інших людей; використовує практики критичного мислення, що спрямовані на розуміння власних потреб, бажань і цінностей, а також свого оточення	Використовує методики, що сприяють засвоєнню правил поведінки та навичок, які сприяють особистому та суспільному благополуччю (керування власною поведінкою на особистісному рівні, навички соціалізації, здатність розуміти інших на соціальному рівні тощо)	Володіє науковими знаннями для розуміння природи емоцій, психологічних типів поведінки людей; допомагає іншим вчителям розрізняти власні емоції та керувати ними; заохочує інших вчителів враховувати важливість емоційного інтелекту у педагогічній діяльності
	Конструктивно реагує на стрес, володіє способами запобігання професійному вигоранню			
Б2.2. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу	Використовує активні форми та методи навчання, під час яких учні спрямовують увагу на власні внутрішні переживання, поглиблене особисте розуміння та засвоєння навичок; демонструє власну відкритість до	Використовує позитивні невербальні емоційні маркери (рухи тіла та жести, вираз обличчя, хода тощо), практики ненасильницької комунікації; використовує фасилітацію, заохочуючи учнів самостійно думати й ставити запитання	Підтримує конструктивні та виважені стосунки з усіма учасниками освітнього процесу; вміє інтерпретувати реакції, почуття, емоції інших, запобігати конфліктам; використовує навчальні стратегії та методи, які	Організовує діалог і полілог з усіма учасниками освітнього процесу та представниками місцевої громади, враховуючи соціальну природу людини та спільні базові людські цінності; застосовує стратегії поведінки щодо захисту власних прав і свобод, а також захисту учнів

	можливих помилок і заохочує до цього учнів		передбачають активну участь учнів у процесі засвоєння матеріалу	під час освітнього процесу; розробляє та використовує практики активного навчання різних видів (колективне навчання, творче вираження, проекти громадського залучення; екологічне навчання тощо); надає рекомендації іншим вчителям з питань формування емоційно- етичної компетентності
Б2.3. Здатність усвідомлювати і поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі	Поважає розмаїття думок і поглядів, приймає та поцінює інакшість	Взаємодіє з учнями та їх батьками на основі принципів прийняття, поваги, недискримінації; ураховує в освітньому процесі підходи, визначені цілями сталого розвитку; розкриває потенціал учасників освітнього процесу для креативних колективних рішень щодо подолання проблем, які впливають на колектив закладу освіти, місцеву громаду, глобальну спільноту	Спілкується, ураховуючи культурні та особистісні відмінності усіх учасників освітнього процесу, виявляючи розуміння та співпереживання; використовує методики, що формують в учнів усвідомлення важливості мирного співіснування людей, взаємозв'язку та взаємовпливу особистостей, локальних і глобальних систем	Використовує методики формування в учнів системного мислення, що спрямовані на розуміння чинників і обставин, які породжують проблеми; пошук рішень, що базуються на співпраці
Б3. Компетентність педагогічного партнерства				

Б3.1. Здатність до суб'єкт- суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі	Застосовує механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних відносин з учнями в освітньому процесі		Застосовує в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх прагнення до саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей (навички фасилітатора, організатора, координатора, наставника тощо)	Створює можливості для самореалізації учнів в освітньому процесі, особистісному творенні власних цілей, рефлексії, самоконтролю
Б3.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства	Визначає та враховує запити і очікування батьків щодо навчання своїх дітей та особистої участі в освітньому процесі	Залучає батьків до участі в освітньому процесі, а також до прийняття рішень, що стосуються навчання, виховання і розвитку учнів	Надає консультативну та інформаційну підтримку батькам щодо навчання, виховання і розвитку їхніх дітей	Співпрацює з батьками як членами команди психолого-педагогічного супроводу особи з особливими освітніми потребами
Б3.3. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами	Знає основні ролі і завдання членів команди психолого-педагогічного супроводу особи з особливими освітніми потребами	Використовує різні форми, засоби і стратегії комунікації з членами команди психолого-педагогічного супроводу дитини з метою її підтримки в освітньому процесі, у тому числі онлайн	Виявляє навички командної роботи з метою підтримки учнів (модерує групове обговорення, спільне прийняття рішень тощо)	Здійснює відповідні адаптації навчальних матеріалів, методів навчання як результат співпраці із залученими фахівцями
В1. Інклюзивна компетентність				

В1.1. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища	Використовує інструменти забезпечення інклюзивного навчання; застосовує принципи і стратегії універсального дизайну та розумного пристосування для забезпечення доступності освітнього середовища		
В1.2. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами	Застосовує індивідуальний та диференційований підходи для надання індивідуальної підтримки учням; розробляє (за потреби) індивідуальну програму розвитку, індивідуальний навчальний план для осіб з особливими освітніми потребами спільно з іншими фахівцями та батьками	Застосовує власні педагогічні прийоми роботи з особами з особливими освітніми потребами, розробляє завдання для їх оцінювання з урахуванням індивідуальних програм розвитку, індивідуальних навчальних планів	Формує атмосферу в класі, що базується на інклюзивних цінностях, взаємопідтримці між учнями, батьками, іншими вчителями
В 1.3. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів	Виявляє потреби, здібності, інтереси, навчальні можливості учнів та організовує з їх урахуванням процес навчання, виховання і розвитку	Проектує матеріали, добирає засоби навчання з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб кожного учня	Застосовує особисто створені матеріали, інші засоби навчання в освітньому середовищі з урахуванням індивідуальних потреб і здібностей кожного учня; залучає учнів і батьків до створення сприятливих умов в освітньому середовищі
В2.Здоров'язбережувальна компетентність			
В2.1. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні і технології під час освітнього процесу	Застосовує під час організації освітнього середовища правила безпеки життєдіяльності, санітарні правила та норми, протиепідемічні правила, засади раціональної організації праці та відпочинку		

	Добирає та застосовує в освітньому середовищі здоров'язбережувальні засоби та ресурси	Адаптує та застосовує в освітньому середовищі здоров'язбережувальні засоби та ресурси	Інтегрує в освітній процес здоров'язбережувальні засоби та ресурси, успішно апробовані у власному педагогічному досвіді	
	Своєчасно розпізнає ознаки насильства, булінгу (цькування), здійснює заходи щодо запобігання та протидії насильству, булінгу (цькування)			
В2.2. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни	Володіє методиками профілактично-просвітницької роботи щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни	Бере участь в освітніх профілактичних заходах з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни	Організовує у взаємодії з учнями та іншими учасниками освітнього процесу просвітницько-навчальні заходи щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни	Планує та впроваджує профілактично-просвітницькі програми і проекти; налагоджує співпрацю з відповідними державними установами та громадськими організаціями щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни
В2.3. Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя	Планує та здійснює освітній процес з урахуванням засад здорового та безпечного способів життя			Використовує різні форми, засоби і стратегії формування культури здорового та безпечного життя, життєвих навичок для збереження фізичного та психічного здоров'я учнів (оптимальна фізична активність, раціональне харчування, режим навчання без перевантажень тощо)
	Популяризує здоровий та безпечний способи життя, формує стійкий інтерес і позитивну мотивацію учнів до особистої гігієни, фізичної активності і відпочинку, безпечної поведінки, здорового харчування, запобігання шкідливим звичкам			

В2.4. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності	Дотримується у професійній діяльності правил безпеки життєдіяльності, санітарно- гігієнічних вимог, протиепідемічних правил; володіє прийомами збереження особистого фізичного та психічного здоров'я під час професійної діяльності	Заохочує інших вчителів до застосування прийомів збереження особистого фізичного та психічного здоров'я під час професійної діяльності
--	--	--

В2.5. Здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу	Знає умови надання домедичної допомоги відповідно до законодавства; розпізнає зовнішні ознаки погіршення самопочуття людини; володіє прийомами та навичками надання домедичної допомоги в різних ситуаціях; надає домедичну допомогу учасникам освітнього процесу у випадку погіршення самопочуття, отримання травм та інших ситуаціях (у разі потреби)	
--	---	--

В3. Проектувальна компетентність

В3.1. Здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів	Організовує освітнє середовище безпечно та з урахуванням індивідуальних особливостей та освітніх потреб учнів	Створює в навчальному приміщенні (на території закладу освіти) осередки навчання, виховання і розвитку учнів відповідно до їхніх індивідуальних потреб	Організовує динамічне освітнє середовище, сприятливе для кожного учня, у відповідності до різних видів активності на навчальних заняттях	Моделює освітнє середовище з урахуванням необхідності рівного доступу учнів до матеріалів, пристроїв, обладнання, рівної участі в освітньому процесі
---	---	--	--	--

Г1. Прогностична компетентність

Г1.1. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу	Визначає цілі, завдання та очікувані результати навчального заняття, іншого освітнього заходу	Гнучко планує освітній процес, ураховуючи зворотній зв'язок від учнів щодо засвоєння навчального матеріалу	Прогнозує різні варіанти розвитку навчального заняття та передбачає використання доцільних інноваційних методик і технологій відповідно до навчальних ситуацій	Визначає шляхи запобігання можливим відхиленням від мети у процесі навчання учнів класу/окремого учня
--	---	--	--	---

Г1.2. Здатність планувати освітній процес	Планує хід навчального заняття, чітко розраховує для кожного його етапу необхідний час і забезпечує можливість зворотнього зв'язку із учнями; аналізує навчальний матеріал, що має бути опанований учнями та передбачає труднощі, які можуть виникнути у них щодо засвоєння матеріалу; планує освітній процес на основі освітньої програми закладу освіти і навчальних програм з предметів (інтегрованих курсів) з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, особливостей освітньої діяльності закладу освіти; моделює навчальні заняття на основі компетентнісного, діяльнісного, особистісного зорієнтованого підходів	Аналізує помилки та труднощі учнів у навчанні з метою подальшого планування та коригування освітнього процесу; планує види діяльності на навчальному занятті, які сприяють розвитку життєвих навичок учнів, ураховуючи різні способи сприймання ними навчального матеріалу	Удосконалює навчально-методичне забезпечення процесу вивчення навчального предмета (інтегрованого курсу)	Формулює цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів; розробляє власні навчальні та методичні матеріали, надає іншим вчителям доступ до їх використання, а також рекомендації щодо їх застосування; розробляє навчальні програми на основі модельних навчальних програм (індивідуально та/або у складі творчих груп)
---	---	--	--	--

Г2. Організаційна компетентність

Г2.1. Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів	Організовує та скеровує взаємодію учнів в ході навчального заняття відповідно до навчальних цілей і способів засвоєння матеріалу учнями; використовує ефективні засоби для навчання, виховання і розвитку учнів у ході навчального заняття і позанавчальній	Ефективно організовує освітній процес з метою підвищення якості навчання, заохочує учнів до співпраці та взаємодопомоги; забезпечує наступність і поступовий перехід між різними видами	Розвиває в учнів здатність розуміти свою роль активного учасника освітнього процесу; створює сприятливі умови навчання, виховання та	Використовує в освітньому процесі власні методичні напрацювання щодо організації навчальної діяльності учнів, поширює відповідний досвід серед вчителів; надає рекомендації іншим вчителям та/або проводить їх навчання
--	---	---	--	---

	діяльності; уміє оптимально розподіляти час навчального заняття; застосовує прийоми організації індивідуальної, групової, колективної діяльності учнів	навчальної діяльності; розробляє та застосовує прийоми організації індивідуальної, групової, колективної діяльності учнів	розвитку осіб з особливими освітніми потребами; створює умови для співпраці та самоорганізації учнів у навчальній діяльності	(майстер-класи тощо) щодо організації процесу навчання, виховання і розвитку учнів
Г2.2. Здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів	Організовує навчальні заняття різних типів; застосовує різні види і форми навчально-пізнавальної діяльності учнів відповідно до їх дидактичних цілей і поставлених завдань, з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей учнів; здійснює пошук нових, сучасних форм навчальної та пізнавальної діяльності учнів і використовує їх у педагогічній діяльності			
Г3. Оцінювально-аналітична компетентність				
Г3.1. Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів	Здійснює різні види оцінювання результатів навчання учнів (формувальне, поточне, підсумкове тощо) з використанням відповідних методик і критеріїв оцінювання; застосовує формувальне оцінювання з метою підтримки учнів в освітньому процесі, забезпечення компетентнісного та особистісно зорієнтованого підходів у навчанні; добирає завдання для оцінювання результатів навчання учнів відповідно до державних стандартів освіти, адаптує або вдосконалює їх (за потреби)	Урізноманітнює інструментарій оцінювання відповідно до освітніх потреб і можливостей учнів	Розробляє індивідуальні завдання для оцінювання з урахуванням результатів навчання учнів, їхніх освітніх потреб	Надає рекомендації, методичну допомогу іншим вчителям щодо адаптації/розроблення завдань для оцінювання, а також застосування інструментів оцінювання результатів навчання учнів; розробляє ефективні інструменти оцінювання
	Розробляє критерії формувального оцінювання результатів навчання учнів; ураховує результати формувального та підсумкового оцінювання для визначення разом із учнями цілей навчання			

ГЗ.2. Здатність аналізувати результати навчання учнів	Використовує методи аналізу результатів навчання учнів з метою подальшого врахування у плануванні освітнього процесу; конструктивно коментує результати виконаних учнями завдань; аналізує помилки і труднощі учнів з метою надання їм підтримки у навчанні		Аналізує вплив різноманітних підходів і стратегій оцінювання на процес навчання учнів	Вільно володіє методами педагогічної діагностики для допомоги учням у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії
ГЗ.3. Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів	Використовує методи, прийоми для розвитку в учнів здатності до самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання	Навчає учнів методам самоаналізу та аналізу результатів навчання для подальшого коригування способів і засобів досягнення поставленої спільно з учнями мисії навчання	Застосовує інтерактивні методики і технології для здійснення Самооціню-вання та взаємооцінювання результатів навчання учнів	Надає рекомендації іншим вчителям щодо застосування результативних методів і прийомів здійснення самооцінювання та взаємооцінювання учнями результатів їхнього навчання
Д1. Інноваційна компетентність Д1.1. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі	Визначає доцільність застосування різних методів наукового пізнання (спостереження, експеримент, збір та аналіз даних тощо) в освітньому процесі відповідно до змісту навчання	Добирає та застосовує методи наукового пізнання відповідно до пізнавальних інтересів і потреб учнів, володіє методами проектування та моделювання	Диференційовано та індивідуалізовано застосовує методи наукового пізнання відповідно до пізнавальних інтересів і потреб учнів	Оцінює ефективність і доцільність застосування різних методів наукового пізнання
Д1.2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності	Добирає та застосовує інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у педагогічній діяльності, оцінює їхню результативність		Диференційовано та індивідуалізовано застосовує інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання; визначає ефективність їх застосування в освітньому процесі для задоволення індивідуальних	Застосовує особисто розроблені та/або адаптовані інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у власній педагогічній діяльності з урахуванням освітніх потреб та інтересів учнів; оцінює їхню результативність

		х потреб та інтересів учнів		
Д 1.3. Здатність застосовувати різноманітні підходи до розв’язання проблем у педагогічній діяльності	Аналізує різноманітні підходи до розв’язання проблем, визначає їхні переваги та ризики, застосовує різні джерела для пошуку додаткової інформації, що є важливою для розв’язання проблем і запобігання їм			Розробляє та/або застосовує нові підходи для розв’язання проблем у педагогічній діяльності; надає підтримку іншим вчителям у визначенні проблем та шляхів їх вирішення, підтримує ініціативність і творчість в усіх учасників освітнього процесу
	Демонструє відкритість до ідей та рішень усіх учасників освітнього процесу, готовність розглядати пропозиції та апробувати нові підходи до розв’язання проблем і запобігання їм			
Д2. Здатність до навчання впродовж життя Д2.1. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя	Визначає операційні цілі підвищення фахової майстерності відповідно до власних професійних потреб	Визначає стратегічні та оперативні цілі підвищення фахової майстерності відповідно до власних професійних потреб	Використовує практики взаємонавчання для підвищення фахової майстерності	Визначає цілі власного професійного розвитку з урахуванням цілей і напрямів розвитку освітньої політики, бере активну участь у діяльності професійних спільнот
	Планує власний професійний розвиток відповідно до визначених цілей			
	Обирає види, форми, програми та суб’єктів підвищення кваліфікації відповідно до власних професійних потреб			
Д2.2. Здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо)	Взаємодіє з педагогом-наставником, іншими вчителями для забезпечення особистого професійного розвитку та адаптації до умов професійної діяльності	Використовує різні форми взаємодії з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки; використовує можливості супервізії з метою професійного розвитку	Здійснює наставництво/супервізію, допомагає іншому(им) вчителю(ям) у виявленні професійних потреб, рекомендує ресурси для професійного	Здійснює наставництво/супервізію, допомагає іншому(им) вчителю(ям) планувати професійний розвиток відповідно до його(їх) професійних

			розвитку, надає методичну підтримку щодо планування та організації освітнього процесу	потреб, надає методичну підтримку щодо набуття (вдосконалення) фахової майстерності, самооцінювання власної педагогічної діяльності
Д3. Рефлексивна компетентність Д3.1. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби	Аналізує та оцінює результати власної професійної діяльності (з урахуванням результатів навчання учнів, моніторингових досліджень тощо), власний рівень професійної компетентності та його вплив на результати професійної діяльності		Відстежує динаміку та результати власної професійної діяльності відповідно до стратегічних та операційних цілей власного професійного розвитку, особливостей освітньої діяльності закладу освіти	Відстежує зміни в системі освіти, враховує їх у проектуванні власної педагогічної діяльності та плануванні професійного розвитку
	Визначає відповідність власних професійних компетентностей чинним вимогам, сильні та слабкі сторони власної педагогічної діяльності, потребу в розвитку власних компетентностей (з урахуванням освітніх інновацій, індивідуальних освітніх потреб учнів тощо)			

РОЗДІЛ 6

УПРАВЛІНСЬКІ ПРОЦЕСИ

6.1. Управлінська діяльність керівних працівників закладу освіти на сучасному етапі передбачає вирішення низки концептуальних положень, а саме:

- створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;
- раціональний розподіл роботи між працівниками закладу з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;
- забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, який би забезпечував належний рівень освіченості і вихованості випускників та підготовку їх до життя в сучасних умовах;
- визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, які б повною мірою відповідали особливостям роботи закладу та діловим якостям адміністрації, раціональне витрачання часу всіма працівниками закладу;
- правильне і найбільш ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в сучасних умовах;
- забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

6.2. Оцінювання управлінської діяльності складається з чотирьох етапів:

- Підготовчого.
- Основного.
- Підсумково-корекційного.
- Регулятивно-корекційного.

На підготовчому етапі відповідальною особою проводиться відбір, систематизація та аналіз матеріалів, що характеризує динаміку розвитку навчального закладу, рівень управлінської діяльності його керівників. З цією метою вивчаються:

- матеріали попередньої експертизи управління освітнім процесом та тематичного вивчення окремих питань, що стосуються організації діяльності закладу;
- відповідність роботи закладу особливим умовам здійснення освітньої діяльності;
- результативність роботи закладу освіти щодо розвитку творчих здібностей школярів (участь у предметних олімпіадах різного рівня, учнівських турнірах, конкурсах, МАН тощо);

- робота педагогічного колективу щодо розробки та впровадження авторських програм, навчальних посібників, підручників;
- проєктна діяльність.

Аналізуються статистичні дані:

- результати освітньої діяльності учнів на кінець навчального року;
- охоплення учнів гарячим харчуванням;
- випадки дитячого травматизму, що сталися під освітнього процесу;
- плинність керівних та педагогічних кадрів;
- наявність конфліктних ситуацій у колективі, скарг на роботу закладу.

Другий, основний, етап комплексно-цільової програми має такі розділи: Діагностичний, аналітично-регулятивний, контрольно-діагностичний, мотиваційно-діагностичний, контрольно-регулятивний, аналітичний.

Мета діагностичного дослідження - самоаналіз та самооцінка управлінської діяльності керівниками закладу.

Аналітично-регулятивний має за мету внесення коректив в управлінську діяльність керівників за результатами самоекспертизи.

Контрольно-аналітичний передбачає отримання інформації про соціально-психологічний клімат у закладі освіти та рівень знань учнів.

Мотиваційно-діагностичний дозволяє висунути пропозиції щодо визначення об'єктів та підходів для проведення експертизи. Експертною групою та керівниками навчального закладу укладається робоча програма експертизи управління освітнім процесом.

Контрольно-регулятивне вивчення визначає відповідність діяльності керівників закладу нормативним аспектам управління, проблеми і резерви розвитку закладу, напрямки надання методичної допомоги. Його структура:

- проведення експертизи управління освітнім процесом безпосередньо у закладі;
- індивідуальна контрольно-регулятивна робота з питань управління;
- надання методичної допомоги за заявкою керівництва закладу;
- оперативне усунення керівництвом виявлених недоліків.

Аналітичний розділ має на меті висловити загальну оцінку управлінської діяльності, підготувати висновки та пропозиції.

Третій, **підсумково-корекційний етап** поділяється на підсумковий та корекційний. Підсумковий містить глибокий аналіз предмета експертизи, формування банку даних за її результатами, планування розвитку закладу освіти.

Корекційний - має на меті регулювання та корекцію управлінської діяльності, виявлення якісних змін предмета експертизи та прогнозування розвитку закладу.

Регулятивно-корекційний етап - передбачає вдосконалення та коригування окремих напрямків та форм управління освітнім процесом.

Зокрема, експертами контролюються законодавчі, нормативні та правові аспекти діяльності закладу, дотримання в ньому державного стандарту загальної середньої освіти, забезпечення соціального захисту, охорони життя, здоров'я та прав учасників освітнього процесу.

Керівниками закладу створюються необхідні умови для оптимальної діяльності учасників освітнього процесу, усуваються виявлені недоліки в роботі, здійснюється реалізація програм стратегічного розвитку закладу.

Однією з умов розвитку освіти є запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в управлінську та освітню діяльність закладу освіти. Така діяльність проводиться у двох напрямках:

- впровадження інформаційних технологій в управлінську діяльність освітнього закладу;
- комп'ютеризація освітнього процесу.

6.3. Оцінка освітньої діяльності здійснюється на основі:

❑ оцінювання навчальних досягнень учнів

- критерії оцінювання навчальних досягнень учнів , розроблені на підставі:

- Відповідно до листів МОН від 18.05.2018 № 2.2-1250та від 21.05.2018 № 2.

- Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.09.2020 № 1146

- критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 №329

- орієнтовних вимог до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи, затверджених наказом МОН України від 19.08.2016 №1009

- методичних рекомендацій щодо орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.08.2018 № 924

- методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 27.08.2019 № 1154

❑ оцінювання педагогічної діяльності

- критерії оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників
- Положення про внутрішній контроль
 - ▣ **оцінювання управлінської діяльності**
- критерії оцінювання управлінської діяльності керівників гімназії
 - ▣ **система матеріального та морального стимулювання педагогів**
- Положення про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства освіти і науки України
 - нагородження грамотами та подяками голови ОДА, Департаменту освіти та науки, міського голови, управління освіти, встановлення премій, надбавок та доплат за керівництво методичною роботою, результативність роботи з обдарованими та здібними учнями на підставі Положення про преміювання.
 - ▣ **система матеріального та морального стимулювання учнів**
 - Положення про похвальний лист "За високі досягнення у навчанні" та похвальну грамоту "За особливі досягнення у вивченні окремих предметів"

РОЗДІЛ 7

МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Нормативною основою моніторингу оцінки якості освітнього процесу є: Конституція України, Закон України «Про освіту», Закон України «Про загальну середню освіту», інші закони, Указ Президента України від 20.03.08 р. № 244/2008 «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні», «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти» 04.07.05 р. № 1013, акти Президента України, Кабінету Міністрів України, накази МОН, розпорядження голів обласної, міської, районної держадміністрацій, Стратегію розвитку закладу, дане Положення, спрямоване на підвищення якості освіти, активізацію й удосконалення діяльності навчального закладу.

Моніторинг якості освіти - це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.

Мета внутрішкільного моніторингу - ефективне відслідковування функціонування освітнього простору в закладі загальної середньої освіти, виявлення динаміки його змін, розробка прогнозу та пропозицій для забезпечення розвитку закладу освіти; накопичення даних, необхідних для періодичного самооцінювання якості освітніх послуг закладу; аналітичне узагальнення результатів діяльності системи закладу загальної середньої освіти. Завдання внутрішкільного моніторингу:

- визначення якості навчальних досягнень учнів; з'ясування динаміки їх змін;
- виявлення проблем, пов'язаних з організацією освітнього процесу;
- характеристика якості освітнього простору, а також фінансового, кадрового, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення навчального закладу. Функції моніторингу
- інформаційна - створює масив інформації щодо якості освіти в закладі загальної середньої освіти; v діагностична - фіксує реальний стан якості освіти в закладі загальної середньої освіти ;
- оцінювальна - дає кількісно-якісну оцінку об'єктів освітнього процесу у навчальному закладі на основі певного набору критеріїв та показників;
- коригувальна - мінімізує вплив негативних факторів у освітньому процесі;

- прогностична - формує стратегію і тактику розвитку освіти у закладі загальної середньої освіти;
- управлінська - впливає на зміст і методи управлінської діяльності.

Об'єкти та предмет моніторингу

7.1. Моніторинг та самооцінка ефективності діяльності із забезпечення якості освіти здійснюється на основі:

I. Положення про моніторинг II. Самооцінювання ефективності діяльності із забезпечення якості освіти в гімназії на основі **Критеріїв самооцінки** за напрямками:

1. Освітнє середовище.
2. Система оцінювання учнів
3. Педагогічна діяльність
4. Управлінські процеси

III. Щорічний звіт директора перед громадськістю

Моніторинг якості освіти може бути внутрішній та зовнішній.

Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться закладом освіти (іншими суб'єктами освітньої діяльності).

Завдання моніторингу:

- Здійснення систематичного контролю за освітнім процесом у гімназії
- Створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу.
- Аналіз чинників впливу на результативність успішності, підтримка високої мотивації навчання.
- Створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів освіти і педагогів.
- Прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в школі.

Предмет моніторингу.

Предметом моніторингу є якість освітнього процесу в закладі освіти.

Об'єкти моніторингу.

Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в школі, що включає кілька рівнів:

- здобувач освіти;
- учитель;
- класний керівник;
- батьки і громадськість та ін.

Суб'єкти моніторингу.

Суб'єктами моніторингу виступають:

- моніторингова група;
- адміністрація закладу;
- органи управління освітою (різних рівнів).

Форми та методи моніторингу.

Основними формами моніторингу є:

- самооцінювання власної діяльності педагогами, здобувачами освіти, адміністрацією;
- внутрішня оцінка діяльності адміністрацією, керівниками методичних об'єднань (проведення контрольних робіт, участь у I та II етапі Всеукраїнських предметних олімпіад, відвідування уроків);
- зовнішнє оцінювання діяльності органами управління освітою.

7.2. Критерії моніторингу:

- об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу);
- систематичність (згідно алгоритму дій, етапів та в певній послідовності);
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання,
- шляхи перевірки результатів;
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

7.3. Об'єктами внутрішкільного моніторингу у гімназії є:

Освітнє середовище:

- ресурсне забезпечення (фінансове, матеріально-технічне, санітарно-гігієнічне);
- навчально-методичне забезпечення (навчальні програми; використовувані підручники і посібники та інша навчальна література);
- кадрове забезпечення;
- інформаційне забезпечення;
- академічна доброчесність.

Освітній процес:

- планування освітнього процесу;
- зміст освітньої діяльності;
- впровадження освітніх інновацій;
- розвиток професійної компетентності педагогів;
- психологічний супровід освітнього процесу;
- участь батьків, громадськості в освітньому процесі.

Результати освітнього процесу:

- навченість (навчальні досягнення) учнів різних вікових груп із предметів інваріантної частини навчального плану;
- особисті здобутки учнів у позаурочній діяльності (результати участі школярів в учнівських олімпіадах з базових дисциплін, конкурсах, змаганнях тощо);
- результати підвищення кваліфікації педагогічних працівників (кількість педагогічних працівників різних категорій, володіння вчителями інноваційними технологіями та прийомами педагогічної роботи тощо);
- аналіз результатів ДПА;
- самоаналіз результатів ЗНО. Предметом внутрішкільного моніторингу є динаміка змін в освітній системі закладу загальної середньої освіти як основа його розвитку. Суб'єкти внутрішкільного моніторингу: адміністрація гімназії, педагогічний колектив, учні, батьки опосередковано через органи самоврядування, педагогічний колектив.

Принципи, на яких базується внутрішкільний моніторинг:

- гуманістична спрямованість - створення обстановки доброзичливості, довіри, поваги до особистості, неможливості використання результатів досліджень для застосування будь-яких репресивних дій до учасників освітнього процесу;
- об'єктивність - уникнення суб'єктивних оцінок, створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу;
- системність - комплексний підхід до вивчення різних аспектів життя закладу загальної середньої освіти, опрацювання та аналізу результатів досліджень;
- валідність - відповідність пропонованих контрольних завдань змісту навчальної програми, чіткість критеріїв виміру і оцінки, дотримання визначених процедур проведення та опрацювання результатів;
- надійність результатів, що означає можливість підтвердження позитивних і негативних результатів різними способами контролю; шляхом повторного контролю, який проводять інші особи;
- врахування психолого-педагогічних особливостей шляхом диференціації контрольних та діагностичних завдань;
- рефлексія, що проявляється в аналізі та оцінці отриманих результатів на всіх рівнях управління, здійсненні самоаналізу і самооцінки.

Види внутрішкільного моніторингу за цілями проведення:

- ☐ інформаційний (регулярний збір інформації на визначені теми з різних джерел, зокрема, із законодавчих актів, положень, наказів, методичних видань, класних журналів, сайтів освітніх установ та громадських організацій, що дозволяє скорегувати програму розвитку закладу загальної середньої освіти, навчальні плани);

- діагностичний моніторинг (збирання та узагальнення інформації за певними показниками з метою вивчення конкретних освітніх проблем (визначення рівня навченості учнів конкретної вікової групи, вимірювання рівня сформованості конкретних компетентностей, особистісного розвитку учнів).
- управлінський (відстеження й оцінка ефективності, наслідків і вторинних ефектів прийнятих рішень, розроблених програм).

7.4. Засоби, що використовуються :

- педагогічний (дидактичний, освітній, виховний) (вивчення рівня навченості (моніторинг здійснюється **за допомогою тематичних робіт за завданням адміністрації у програмі Mytest**) та якості виховання учнів, якості змісту освіти, якості викладання, умов, що забезпечують можливості навчання, виховання та самовиховання особистості);
- психологічний (вивчення пізнавальної сфери, емоційної рівноваги, моральних ресурсів (визначення обсягів та якості забезпечення ЗНЗ матеріально-технічними, фінансовими, науково-методичними та іншими ресурсами);
- кадровий (вивчення кадрового складу педагогів, процесу та результатів підвищення кваліфікації педагогів);
- управлінський (оцінювання якості та ефективності управління гімназією).

7.5. Внутрішкільний моніторинг орієнтується на такі результати:

- підвищення якості надання освітніх послуг, формування позитивного іміджу, престижності та конкурентоспроможності закладу загальної середньої освіти;
- створення необхідних умов для творчої діяльності учасників освітнього процесу: виявлення і підтримка обдарованої молоді, підняття престижу творчих педагогів ;
- впровадження освітніх інновацій, сучасних інформаційних технологій для оновлення змісту освіти й форм організації освітнього процесу;
- активізація роботи адміністрації і педагогічного колективу закладу загальної середньої освіти, вироблення навичок контрольно-аналітичної діяльності, самооцінки та саморегуляції;
- удосконалення управління закладом загальної середньої освіти, вироблення і корегування управлінських рішень, планування і прогнозування розвитку закладу загальної середньої освіти.
- Обов'язкові для ЗЗСО компоненти бази даних моніторингових досліджень.
- Загальні відомості про навчальний заклад (дата заснування, форма власності, юридична адреса, телефон, електронна адреса, мова навчання, профіль навчання, відомості про атестацію).

- Матеріально-технічна база (кількість навчальних кабінетів, забезпечення технічними засобами навчання, забезпечення комп'ютерною технікою, забезпечення ЕЗНП).

- Кадрове забезпечення навчального закладу (кількісний склад педагогічних працівників, освітньо-кваліфікаційний рівень, розподіл за віком, склад вчителів за педагогічним стажем, кваліфікаційними категоріями, аналіз руху кадрів, результати атестації педагогічних кадрів).

- Контингент учнів (мережа класів, віковий склад учнів, поглиблене вивчення предмета, розподіл учнів за профілем навчання, працевлаштування учнів 9 кл., рух учнів).

- Результативність освітнього процесу (динаміка навчальних досягнень учнів в розрізі класів та предметів, результати ДПА в 4-х, 9-х класах, динаміка нагородження випускників 9-х класів, результати участі учнів в олімпіадах, турнірах, конкурсах, спортивних змаганнях).

- Методична робота, вдосконалення професійної педагогічної майстерності вчителя (аналіз підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, аналіз участі педагогічних працівників у методичній роботі, участь педагогів у конференціях, семінарах, майстер-класах).

- Охорона життя та безпека життєдіяльності (динаміка травмування дітей під час освітнього процесу та в позаурочний час, стан травмування серед педагогів).

- Робота соціально-психологічної служби (дослідження психологічної готовності першокласників до навчання в школі; адаптація учнів 5 класу до навчання в основній школі).

- Робота з батьками та громадськістю (склад сімей учнів, соціальний статус).

- Звітність про результати внутрішкільного моніторингу та періодичність його проведення у ЗЗСО.

- Інформація про кадрове забезпечення закладу загальної середньої освіти (вересень)

- Інформація про контингент учнів (вересень)

- Інформація про матеріально-технічну базу закладу загальної середньої освіти (вересень)

- Інформація про рівень навченості учнів школи за результатами

- навчання у I, II семестрі та за рік для учнів початкової, основної та старшої школи) (січень, червень)

- Інформація про рівень навченості учнів школи за результатами

- навчання у I, II семестрі та за рік в розрізі навчальних предметів (січень, червень)

- Інформація про результати моніторингу професійної компетентності вчителя (січень-лютий)
 - Інформація про динаміку навчальних досягнень учнів в розрізі нульового, контрольного та підсумкового заміру знань з предметів навчального плану (вересень, грудень, травень)
 - Інформація про результати моніторингу стану викладання предмету (предметів) інваріантної складової навчального плану (червень)
 - Інформація про результати державної підсумкової атестації в 4, 9 класах (червень)
 - Інформація про результати участі учнів школи у Всеукраїнських, обласних, районних, міських олімпіадах, турнірах, конкурсах (грудень-квітень)
- Отримання результатів стану освітнього процесу в закладі освіти.
- Покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських та тактичних рішень.

7.6. Підсумки моніторингу

Підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах.

Дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях методичних об'єднань, нарадах при директору, педагогічних радах.

Прикінцеві положення

Це Положення вводиться в дію після схвалення педагогічною радою та з наступного дня після його затвердження наказом керівника. Зміни та доповнення до цього Положення можуть вноситися за ухвалою педагогічної ради закладу освіти і вводитися в дію наказом керівника.

Структура навчального року

Тривалість 2022/2023 навчального року з 01 вересня 2022 року по 31 травня 2023 року.

У закладі з 01.09.2022 встановлено:

- однозмінний режим навчання з 8:30 до 18.00 год.
- п'ятиденну тривалість навчального тижня;
- перший семестр з 01 вересня до 30 грудня 2022 року;
- другий семестр з 16 січня до 31 травня 2023 року;
- осінні канікули з 31 жовтня до 06 листопада 2022 року;
- зимові канікули з 02 січня 2023 року до 15 січня 2023 року;
- весняні канікули з 27 березня до 02 квітня 2023 року.